

4310330

వ తి ది న ము వ్ర క టిం వ (బ డు ను)

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 10-వ తేది గురువారము
దుండుభినామ సంవత్సరము, శ్రావణ మాస బహుళ తృతీయ 3.

No. 111
నంచిక ౧౧౧

వనాషధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిశుభ్రతను పోషింపజేయుచు
యందు శాస్త్రానుకూలముగా గాఢపడి. ధర 1.10-0
ఇండియా సిల్కానోమ్ లు ఎన్నటికైనా తపాలాఫర్ము
పురితముగా పంపబడును. (207)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ధనవరవాడి, బొంబాయి

కావి బిల్లులు
పాలు చక్కెర కాఫీపాడితో ఆవరణము లేదు.
ఒక కప్ వేడి నీళ్లలో ఒక బిల్లు కరిగించిన తుర్భంతుః
కాఫీ త్రాగుటకు సేదముగా నుండును. అక్షిగ్ధకు, ట్రావిలింగు
తిరుగువానికి చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒక సారి
పరీక్షించిన త తలు నును. ఏజంటు కావలెను.
24 బిల్లులు ప్యాకెట్ రూ 1-4-0. పోస్టేజీ వేరు
(207) సర్వోగ్రహ స్టోర్సు, నెల్లూరు.

వెలసులభము. ఫల మధికము
ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ.
రూ 16,500 లకు లాటరీ
చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ర్యూరాలా!
కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు వెద్దెబజారులోని మ్యూనిసిపలిటీ
నెం 148 రు కలిగియున్నది. రెండు వత్సరములు కలిగి
గామీదను అద్దాల బీరుబాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహజ లాటరీ
బాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్ర
వరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి
యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు చూడకు పూర్తియైన వెంటనే
లాటరీ కలిపే తేదీ పత్రికలలో ప్రచురపరచి యెలూరుపట్టణ
ములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయబడును.
మనక ప్రతివారము వారి వారి యవ్వనముల నిర్ణయించుకొనుట
కిది మంచివలెను. త్వరపడు. తరుణము మించిపోయిన
తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి
రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమున తిరిగియున్న, విగా
ములున్న కోరునారు మా యెంట్లకల్లగాని నేరుగా వాడు
వాసిగాని యెనుకొనలయును. ఈ చీట్లకల్ల వనూలు ఆయ్యె
సామ్మ కృష్ణాజిల్లా యెలూరు వెంటల్ కో ఆఫరేటివు వ్యాం
కిలో నుంచబడును.

2. ప్రతి గ్రామమునందును మంచి యెంట్లు కావల
యును. మంచి కమీషను ఇచ్చుబడిను. వివరములు కోరునారు
యొకరింద సంతకముచేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయముగా రచ్చి
గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)
“చీట్లు కావలసినవారు, తమ అడ్రస్సును స్పష్టముగ
చ్రాయించు చీటి 1-కి రు 5 ల చొప్పున మణి ఆర్డరు చేసిన
యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును.”
ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
కృష్ణాజిల్లా. }
1-7-1922. } మేడ హక్కుదారుడు.

బొగ్గు పులుసు వాయువు (Carbonic acid Gas)

అన్ని విధముల యున ఏరేటెడ్ హార్ట్ల తయారు చేయుటకు ఉపయోగించునది.
చెన్నపురి గవర్నమెంటు కెమికల్ ఎక్సామినర్ వల్ల గ్యాసు శుద్ధమైన దని యోగ్యతాపత్రము
పొందబడినది. స్టాండావార్డ్ మిషనులు
ప్యారి అండు కంపెనీవారిక సబ్ కంట్రాక్టరులు లేరు గాన వలయువారు క్రింద కనపరచిన
విలాసమునకు నేరుగా వ్రాసుకొన్నయెడల ఆర్డరు సప్లయచేయబడును.
ప్యారి అండ్ కంపెనీ, మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్,
ఈస్ట్ ఇండియా డిస్ట్రిబ్యూషన్ అండ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) నల్లికుప్పం.
(దక్షిణ ఆంధ్రాను జిల్లా)
మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియొంటిలో నుండవలసిన సిద్ధావధముల నేల కొనలేదు?

1. లోకానుభవక కర్తవ్యములను చేయుటకు నాకును నావద్దకు వచ్చు కోరులకు అతివృత్తికరముగ నున్నది
కె. కె. విక్టోరియా కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవర్తి వైద్యశాల, 9-41 బాల్కన్ బజారువీధి రంగూను, బరూక్.
లోకానుభవక కర్తవ్యములను చేయుటకు నాకును నావద్దకు వచ్చు కోరులకు అతివృత్తికరముగ నున్నది
250-300 మూత్రముల సీసా 1-కి ధర 0.4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1.4-0
సారన్న తానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)
పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.
మెదడు దుర్బలము, నరకపు, తలనొప్పి, చురుకైనతనము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము,
శ్మశ్మశ్మలము, శ్మశ్మశ్మలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధి కరము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1.0-0.
మొట్టమొదట:—మా కాతావారుల సోకర్వార్డు మొదలగు వారుగల ప్రాంతము, నెం 881 తంబు శెట్టిపేటలో మా (కాంతిని
తెలియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనరి కోరెదము. వి. పి. ఆర్థులు మద్రాసు ప్రాంతమునండి పంపబడెను.
(801-594) సాక్షాత్తి వెంకటేశ్వర వండితులు శ్రీశీతారావు వైద్యశాల మైసూరు.

సిద్ధావధముల (వైద్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదావధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చవర్ణ
కర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములొని యోగము ప్రకారము నిర్వహించుచు
తయారుచేయబడియున్నది.
కో॥ స్వేచ్ఛావారవిహారో: సకాచావిద్విపద్యతే॥ మేధాయో: కాంతిజనన: కామోద్దిపనకృచాకా॥
బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. కఠినమునకు కాంచినయ్యును. హేమ్యుగ ధాతుప్రప్తిచేసి కామోద్దిపనము
గలిగించును. అతిమాత్రము, తయ, సుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుతయకరములగు వ్యాధులలో హేమ్యుగ నుప
యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మంత్రతో బంపబడును. నెల 25 మాత్రలు రూ 5-0-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.
19 హాన్ కోట్ల హంటుకోడు, మద్రాసు.
నిర్వహించు తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయౌషధములకు పుణిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మొదటిరకం సవరం బంగారుచే తయారు కాబడిన

సకాగరికపు కలరకముల చేతి
గొలుసులు, రాజాశక్తి, పాస్సె, పైల్, డమయంతి, పట్టెల పన్నీరు, సకుంతల,
కొత్తమోహనా, చంద్రబాంబు, ఇంకా
యితరేమిదిగాజులు, కానుకలందఱు.
ఉంగరములు, నంకీలు, నాగకత్తులు,
గడియారగొలుసులు తయారయి విక్ర
యముగకు సిద్ధముగా నున్నవి. తయ
రున లేనివాటిని ఆర్డర్మీద సకాలమున
పొందవచ్చును. నగలు తృప్తికరముగా
లేనంతట వా:ను తీసుకొని వేకే
తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఉమ్మడి గామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి
(1842) అండు కంపెనీ, నగల వర్తకులు,
649 చెనాబజారుకోడు, మద్రాసు.

వేలము అమృతము (258)

విశాఖపట్నం జిల్లాలోని విజయనగరం సంస్థానమునకు చేరిన రెండోపుట్టమునంద 1331 ఖస

- 1 అనుగు మొదలు 1 1/2 అనుగు వరకు నిశివిగలది 874
2 అంగుళములు మొదలు 12 అంగుళముల వరకు 591
9 అంగుళములకు తక్కువ నిశివి గలవి 3982 5447

ఇతర వివరములకు సింహచలములో నుండు బేనస్థానము అమీనాగారికి వ్రాసిన తెలుప బడును.

తెనుగు కాలికో బెండు
సివిల్ ప్రాజెక్టు కోడ్ 5 0 0
క్రిమినల్ ప్రాజెక్టు కోడ్ 6 0 0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్ 3 0 0
శతకరత్నావళి (గ్లెజు) 2 0 0
సుమతీ, నరసింహ, వేమన, విడిగా 0 2 0
శృంగార రత్న శతకము 0 3 0
వేణుగోపాలశతకము 0 3 0
కాళహస్తి లింగశతకము 0 3 0
రామలింగేశ శతకము 0 3 0
విక్టోరియా డిపో, మైలాపూరు - మదరాసు.

జాతకరత్నము PART I
బహువక్షత్రము పుట్టిన తేదీ కేళ మున్నగునవి తేకమే సంక

వేదం కం వెని, మద్రాసు.
మహాత్మ గాంధీ గ్రంథములు
గా. హరినర్సోత్తమరాయ కృతులు.
మూర్ఖ రాజు:- (టాల్సుటాయికథ నితికినవృత్తు తావలము) 0-4-0
సతిధర్మము:- (మహాత్ముని జీవితరహస్య మిందుగలదు) 0-4-0
ప్రభుత్వము:- (తేట తెలుగులో రాచరికపు వర్ణన) 0-8-0
శ్రీరామచరిత్ర:- (భారతన రామాయణ మునకు హృద్యమగు వ్యాఖ్య) 0-8-0
అబలానవృత్తి:- (సుప్రసిద్ధము అచ్చమాంబ ప్రణీతము 11 భాగము) 1-4-0
Neglected Emperor Poet 0-8-0
వేదం కం వెని, మదరాసు.

ఆంధ్ర మహానభలు

ఆంధ్రమహానభల యొక్క ఆహ్వాన సంఘమువారు చి

5 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహానభతోపాటు దశమ ఆం

ఇందుకై వసూలు కమిటీయు నొకటి ఏర్పాటు చేయ

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహానభల ఆధ్యక్షులుగ నెన్నికొను

ఇంతవరకు మదరాసు నెల్లూరు, గుంటూరు, చిత్తూరు

సభావిషయమై యుత్తరములు జరుపగోరువారు శ్రీయుత

మిగత ఆంధ్రమండల జాతీయోపసంఘములు 15 దినము

ఆంధ్రమహానభ కేంకను అధ్యక్షునిర్ణయము గాతేరు. ఆంధ్ర

ఆంధ్రమహానభల విషయముల గూర్చి నీమండలమండలి

చిత్తూరుజిల్లా నగరయిలాఖా చరణంబొకగ్రామములో

ముఖ్య కాశయము.

సర్వెంటువ్యక్తిక యాక్రింది విధముగ ప్రధానవ్యాసమును

పరాధీనయగు దేశము గతముకు స్వాతంత్ర్యమును పునరు

కాని మనము, మన జాతీయ వ్యవహారముల యందు సం

ప్రతిదేశీయుడను రాజకీయవిషయములందు తాత్పర్యము

పాలకులుతాలూకా బోర్డువారు 29 జులైతేదీ వి

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్సభ, యిదివరకు ఆగట్టు 26, 27

విమిసాందర్యము!

కే. ఆర్. అనువాద 'యంగు యిండియా' పత్రిక కిట్లు వాయువువారు:-

విశ్వభారత కద్దరవ ప్రభుధారిని నీవు చూచి యుండలికా విద్యాసము నెప్పుడైన గమనించితివా? స్వరాజ్యముమాట యెటుండెను. ఆర్థికమోక్షముమాట సరియే. కద్దర విదేశకస్త్రిము శక్తి సుందరముగనుండదా? అవిదేశకస్త్రిములు మెరయుచు, నున్న నుండి, తల్లితల్లిలాదు, లోహమువలె గట్టిగను, అంతటను ఒక శ్రేణిభక్తుగ మందముగనుండగా ఆయందము, సాగమును జూచి శ్రమించి భాగ్యవంతులను మధ్యరకమువారును వానినే కొనుచున్నారు. విదేశకస్త్రిధారి కేమైనగ జ్ఞతగాని, కళావిజ్ఞానముగాని గలవా? మనదేశమునందు విదేశీయాక్రమణమున నమన సౌందర్యరసజ్ఞత మొక్కపడినది. మనదేశములోనికి చాకాయగు విదేశకస్త్రిములు వచ్చుటకలసి ఘోరములను దెలిసికొన లేకపోగా, అయలకలవాటుపడి మోహముతో అగుడ్డలతలను జూచి భ్రమపడి నెత్తిన బెట్టుకొనుచున్నాము. భూతస్త్రిలు జపాను సి లు గ్ల, ఇంగ్లాండు వ లు వల ను భరించి యందము చేసికొనుట జూడ చాల విషాదకముగ నున్నది. కళాకాలలో చదువుకొనుయువకుడు తనతండ్రి యేదో కవ్వపడి పంపుడబ్బును కాలగ్రహను, నెక్టుయలకును అనవసరముగ చెప్పించును.

సాందర్యము జీవితలక్షణము. ప్రాణము లేక చచ్చిపోయిన వస్తువులందు రసజ్ఞత చచ్చినవారలే యందమును కనుగొందుట. మిల్లుగుడ్డమెరుపు సమాధివైడినది. మరణించినాము. మెత్తని కద్దరు ప్రాణోద్ధిపిత్తమై నుండరముగ నుండును. కద్దరు ఒక మోస్తరుగ నుండదు. వైభాగమునందు ప్రాణాత్మకములగు గటకులుండును. ప్రాణము వివిధవస్తువమౌక మైయున్నది. ఆందుండు వివిధములగు వస్తువులు అన్నియును ఒక్క మోదిగనుండవు.

వాగ్దేవతలు గావించి దుష్టరజ్జతను సంస్కరింప సాధ్యముగాదు. సాందర్యము వివరైకభాగ్యమే గాని వర్ణనాపాధ్యముగాదు. ఆర్థికపరాధీనత తొలగుటకుముందు ఇంగ్లీషు లోలత్వము నాశన మొందవలయును. కాని మనదేశములో స్వాతంత్ర్యోదయ మైనవెంటనే సాందర్యవిజ్ఞానము పునరుద్ధరింపబడును. భారతయువకులు త్వరలోనే విదేశకస్త్రిముల విగ్రహించి, తమ యగమాసాందర్యమునకు తగిన కద్దరు బట్టలనే ధరించెదరని నమ్ముచున్నాము. (యంగు యిండియా)

మలబారు

జులై నెల అఖరన మలబారు పరిస్థితు లీ క్రింది విధమున నుండెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

జులై నెల ప్రారంభమున వర్షములు అధికముగ కురిసెను గాని పంటలు చెడిపోలేదు. చామదుంపలు వలువనాదు, ఎర్రాడు కల్లికోట తాలూకాలలో చక్కగ పండినవి.

ఇతర తాలూకాలలో కూడ యీ పంట చక్కగ కృత్తి చెడినది.

కల్లికోటలో తప్ప ఇతర ప్రదేశములందు, మాలిసాతి పనులు దొరకుచున్నవి. కల్లికోట తాలూకాలో కొయ్యవాగ్ పాము చక్కగ సాగుటలేదు. ఈ కషయమై అధికారులు తన శ్రద్ధ జూపించుచున్నారు.

గత సంవత్సరములందుకన్న యీ సంవత్సరము ఎక్కువ ప్రదేశములందు పంటలు చేరుబడినవి. వడ్డు విద్యము ధరలకు జెట్టి మాన్సు కనుపడుటలేదు. వలువనాదు తాలూకాలో కడ్ల ధర నిగడుకన్న కొంచము తగ్గియున్నది.

ఇప్పటికి ప్రభుత్వమువారు 762585 రూపములు అప్పుగైచుటకు తదితరలకు ఇచ్చియున్నారు. ఇంట్లొట్టుకొనుటకు పనువులు కొనుటకు అప్పులు ఇచ్చుట మానిజేయబడినది. పంట విత్తనములు కొనుటకు మధ్యతరగతి వారికి మాత్రమే అప్పులు ఇవ్వబడుచున్నవి.

జులై మాసములు 1897 నుండి ఆరెట్టుచేయబడిరి. ఇప్పటికి మలబారు విస్తన సంవత్సరమున 9096 మందికి శిక్షలు విధింపబడినవి. ఇంకను 3252 మందిపై తేబడిన కేసులు విచారణకాలసియున్నవి. కొత్త జరిమానాలు విధించు పద్ధతిని 7605 నుండి కి శిక్షలు విధింపబడుట. మొత్తము మీద వీరిపై 491820 రూపములు జరిమానాలు విధింపబడినవి. ఈ జరిమానాలు సులభముగ వసూలు కాజనుచున్నవి.

ఆర్. ఎ. గ్రాహము
ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి.

పోర్టు సెంటుజారి గెజెటు

మంగళవారము ఆగస్టు 8 వ తేది

స్వా య కా ఖ

సబ్ జడ్జి సోమంచి నీలకంఠంపంతులుగారు నరసాపూరు నుండి బరంపురం సబ్ కోర్టుకు మార్చబడిరి.

జిల్లాకోర్టు మునిసిఫ్ జి. ఆర్. నుబ్బురాయయ్యగారు నరసాపూరు సబ్ జడ్జిపని చేయుచుండెదరు.

సబ్ జడ్జి తండ్రిలం జీవాజిరావుగారు నెల్లూరు అడిమ నులు సబ్ కోర్టుకు మార్చబడిరి.

నెల్లూరులో అడ్వకేటుగ ప్రాక్టీసుచేయుచున్న యి. రామచంద్రరావువాయుడుగారు బందరుజిల్లా అసెస్సెంట్ జిల్లా కోర్టు మునిసిఫుగ నియమింపబడిరి.

కృష్ణాజిల్లాలోని డి. రావలింగం ఐ. సి. యస్ గారికి రెండవ తరగతి మాజిస్ట్రేటు అధికారము లివ్వబడినవి.

నెల్లూరునందును, బరంపురమునందును అడిమ నులు సబ్ జడ్జికోర్టులను స్థాపించుటకు గవర్నరుగారు ఉత్తరువు లాసరిరి.

రెవిన్యూకాఖ.

బళ్లారి హుజూరు జంధదారు టి. రామచంద్రయ్యగారు అనంతపురం డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

డిప్యూటీ కలెక్టరు రెడ్డం వెంకటకృష్ణారావు వాయుడుగారు అనంతపురమునకు మార్చబడిరి.

అల్మోరాకాఖ అసిస్టెంటు ఇన్స్ పెక్టరు డి. ఎ. ఇన్స్ గారు ఎల్లూరు సర్కిలుకు మార్చబడిరి.

వైద్యకాఖ

ఇ. వెంకటరావు యల్ యం. ఎస్ గారి సర్వీసు గోదావరిజిల్లా బోర్డు ఆధ్వర్యము స్వాధీనము చేయబడినది.

మేజరు విలియం గోవన్ గ్రామర్ చెన్నపురి సర్జను జెనరలు పర్వలు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

రెవీనెంటు కలనలు ఆర్. వి. వి. ఫాస్టరుగారు మెడి కలు కాలేజిలో మోజెక్ ఉపాధ్యాయులుగను జెనరలు మోస్టులులో డ్యూటీ చేయుటకును నియమింపబడిరి.

సి. రామకాసుగారు కడపజిల్లా మెడికలు అండు కానిటరీ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు కె. కె. మాధవమూర్తిగారు చిత్తూరు జిల్లా మెడికలు అండు కానిటరీ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

పి. రామానుజయ్యగారు గంజాంజిల్లా మెడికలు అండు కానిటరీ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

వి. చింతకమీనసగురు కర్నూలుజిల్లా మెడికలు అండు కానిటరీ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

మేజరు జె. యం. స్క్రిన్టరు ఐ. యం యస్ గారు మెడి కలుకాలేజి ఫిజియాలజీ ప్రొఫెసరుగను, మూడవజిల్లా సర్జనుగను నియమింపబడిరి.

జిల్లాబోర్డులు

సామ్యూలుపాబు, అమలిశేని కొండప్పగార్లు అనంత పురంజిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కె. అమినుద్దీన్ సాహేబుబహదరు, కె. కోటిరెడ్డి, పాలగిరి నుబ్బానాయుడుగార్లు కడపజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

చెన్నమ్మగిరి చెన్నారెడ్డిగారు కర్నూలుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

మునిసిపాలిటీలు

కొల్లూరులో శివరాజింగు మాజారి గారు ఆదోనిమునిసి పాలిటీ ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

మండ్రాప నరసి. నాన్న, పి. శివరావు, కె. బాలవెంకట స్వామిశెట్టి, వి. అబ్దులుబసీరు సాహేబు, టి. నుబ్బుశెట్టి గార్లు, జెల్లాడమునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

యూనియనుబోర్డులు

పొట్టా ఎకకయ్యశెట్టి, టి. సన్యాసిశెట్టి, పొట్టా అప్పల రాజుశెట్టి, జెల్లనగున్నంనాయుడు, తుమ్మల చిన పట్టాభిరామ స్వామిగార్లు, ఎ. అప్పారావు మేమహమ్మేను విజయనగరం తాలూకాలోని గజపతి నగరంయూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

పి. అప్పలనూర్యనారాయణశెట్టి, దేవకోండ వీరన్న ఆచారి, కో. కా. కోదండరామయ్యనాయుడు, లాడి వెంకటప్పడు

నిజరూప ప్రకటనము

ప్రధానామాత్యుని ప్రసంగము.

లాయడుబాద్లి గారి ప్రసంగము మాంటాగుగారు 1917వ సంవత్సరమున గావించిన ప్రకటనమంతముఖ్య మైనది. నూతన విధానముకట్టి ప్రకటించెడినది. ఆత్మగౌరవముగలవారు మంత్రి గారి ప్రసంగమును చక్కగ గమనింపవలెను.

భారతీయుల ఆశయములను బ్రటిషువారి ఉద్దేశముల నును ఎట్టి సామ్యము కనుపడుటలేదు. కోగికి ఔషధమిచ్చువిధమున ఇట్టి సంస్కరణములను ప్రసాదించుటవలన ఎట్టిలాభము కలుగవని అనేకులు తలచియుండిరి. ఇందలి నిజము ఎల్లకు అనుభవమునకు వచ్చినందులకు సంతసించుచున్నాము.

తియ్యనిమాటలు చెప్పకాలము పోయినది. భారతదేశము నకు కలుగనున్న ఉన్నతజీవన సూచించి ప్రశంసాపూరితము లగు మాటలను పలుకుకాలము పోయినది. సామ్రాజ్యాధి కారులు దృఢముగుపట్టుదల గలవారైయు, ఈవిషయమున ప్రపంచము నందితతల వారితో పోట్టుబటు తగరనియు మనము వినుచున్నాము. భారతీయులలో అనేకుల కీ ఉపన్యాసము అక్కర్లము కలిగింపడు. ఈ దాస్యము అంతమొందవలయు ననిన స్వయంకృషియే సాధనమని వీరు చక్కగ గ్రహింపగలరు.

ఏమైనను సరే, బ్రటిషువారు భారతదేశముపట్ల తమకు గల బాధ్యతను నిర్వహించు చుండెదరట! బ్రటిషువారు తమ అభిప్రాయమును స్పష్టముగ ప్రకటించినారు. భారతీయులు ఎల్ల కాలము అంగ్రేజులవద్ద శిక్ష పొందుచుండవలెనట. మంత్రిగారు తమ అజ్ఞానమును వెల్లడించెడి. భారతదేశపు ప్రజాభివృద్ధి మహిమను వీరు గ్రహించలేదు. భారతదేశపు భావస్థితిని నిర్ణయించు అధికారము తనకున్నట్లు దాంబితునివలె ప్రకటించెను. మనకు మోక్షమిచ్చునది, వాగ్దానములను మరచి యీ వేల్పుదేశపు న్యాయవాది కాదు. లాయడు బాద్లి గారి ప్రోత్సాహములను విని నివిలుసర్వీసువారు సంతోషింపవచ్చును. ఈ ఆచేతము చల్లారిక వెనుక ఇట్లు అపభ్రంశముగ మాట్లాడినవానిఫలమును మంత్రి గారు తెలిసికొనగలరు. తమ భావిజీవన భారతీయులే నిర్ణయించుకొనెదరు. సామ్రాజ్యముతో చేరియుండుట లాభకరమో కాదో భారతీయులే నిర్ణయించుకొనెదరట. భారతదేశము ఎల్లకాలము పరగతు నంతుండుకలయునని సామ్రాజ్యాధి కారులు చెప్పిన ఆ పాపఫలము వారే అనుభవించెదరు ఎట్టి సంకోచములేక లాయడుబాద్లి గారు తమభావములను ప్రకటించెడిరి. ఇట్లే భారతీయులుకూడ తమ భావములను ప్రకటించవలెను భారతదేశ మెట్లుండవలయునో నిర్ణయించు అధికారము భారతీయులే కాని లాయడు బాద్లి గారికిని బ్రటిషువారికిని ఈ అధికారము లేదు. భారతీయుల ప్రయత్నములకు బ్రటిషు వారు అడ్డుపడవచ్చును లేకున్న లోడ్డుపడవచ్చును. ఏమైనను సరే జరుగనున్నది జరుగకమానదు. (హిందు)

ఇట్లు స్పష్టముగ మాట్లాడినందులకు మేము సంతసించుచున్నాము. సహకారమువల్ల స్వరాజ్యము పొందజాలమని ఇందువల్ల స్పష్టమైనది. భారతీయులు తమ అభిప్రాయములను స్పష్టముగ ప్రకటించిన గాని బ్రటిషు పార్లమెంటువారు గాని నివిలుసర్వీసు వారుగాని తమ బాధ్యతను జడలకొనరు. నివిలు సర్వీసువారి అభిప్రాయము తెల్పున్నను స్వరాజ్యము పొంద భారతీయులు దృఢసంకల్పులై యున్నాడు. లాయడుబాద్లి గారు నివిలుసర్వీసువారి అభిప్రాయములను ప్రకటించెడి. దీనిని భారతజాతీయతను సమరపరీక్షను ఆహ్వానించుటవలన చెప్పవచ్చును. ఈ ఆహ్వానమునకు భారతీయులు తగువిధమున ప్రత్యుత్తర మివ్వగలరని లాయడుబాద్లి గారు, 8 లక్షలరీలు తెలిసికొనవలెను. (స్వరాజ్య).

మేజరు జనరలు పోనూక్ బిగారు రుక్మ ప్రభువునుండి మజ్రాన్ జిల్లాచార్జి పుచ్చుకొనెను. వెల్లింగ్టనుకు 9 తేదిని వచ్చెదరు.

శెట్టి. కె. బలరామస్వామిశెట్టి, కో. కానందారావునాయుడుగార్లు కలింగపట్నం యూనియనుబోర్డుసభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి. క్రొత్తపల్లి ప్రకాశంగారు చింతలపూడి యూనియను బోర్డు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

వి ద్యా కా ఖ

రావుసాహెబు కె. యల్లన్న పంతులు, అద్దేపల్లి వెంకటరామను గార్లు కృష్ణాజిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకొబడిరి.

శాసనోల్లంఘన సంఘమువారికి

మాది, అనుచాలవలస ప్రేమనలో నిచ్చినస్వాగతము

శ్రీకాకుళంనుండి శ్రీయమ్మదేవతామతరావు, తాటి గడప నూర్తిగారాయణ, 1 తామర సదాశివరావు 2 నర్సింహం (గుజరాతిపేట, విశాఖపట్టణం జిల్లా, ఖడ్గభౌండాల్, ప్రస్తుతం కారాగృహములో నున్న రామకృష్ణ రావుగారి సోదరులు) వారణాసి జోగయ్యశాస్త్రి (హిందీ ఉపాధ్యాయుడు జాతీయపాఠశాల, శ్రీకాకుళం, కృష్ణాజిల్లా 1. యిప్పటి న్యాయ ప్రకాశరావు 2. భాస్కరభట్ల రామశాస్త్రి) అర్చనెల్లి గార్ల వ్యవసాయంలో మాది వెల్లిరి. ఆ చట శ్రీకాకుళంనుండి కొంతమంది, యల్లాపంతుల కృష్ణమూర్తిగారు పాలకొండ జాతీయోపసంఘ కార్యదర్శి, కాంతినెలవ లుండిరి.

ఇంతలో మెయిలు వచ్చెను. పటేలు, అన్నారీ, కమ్మరి రంగయ్యంగారు, ఒకటవ తరగతిబండిలో నుండిరి. వారివై జనులు భక్తిపూరితమున. నెహ్రూగారాబండిలో ఎత్తుగడమున బయటికి. వారివద్దకు ప్రకాశరావు, మామయ్యరావుగారు వెళ్లి, శ్రీకాకుళంనుండి, పాలకొండనుండి కాంగ్రెసుసభ్యులు వచ్చి సన్మానపత్రము లిచ్చుచున్నారని చెప్పగా, పండిట్ జీ గారు (కేరళానీతి వాగ్దేవత, మా ఆద్యవ్రత) వచ్చుచున్నారని తెలిసి. వారి నిరువురు భుజములపై దివి తలుపు వద్దకు తీసికొనివచ్చి ఖడ్గభూమిల పుష్పమాలలు జయభక్తి ములతో కంఠమునందువైచిరి. ఆచట పల్లెటిగ్రామములు ను మారు వందజనులుండరు. తరువాత శ్రీకామశాస్త్రిగారు తాము రచించిన సంస్కృతశ్లోకములు, (దేవనాగరిలిపితో, పండిట్ జీచ్చి) చదివినిపించిరి. ప్రకాశరావుగారు, ఆంధ్రమున, అంధ్రమున రెండుసన్మానపత్రములు చదివి దాఖలుచేసిరి. పాలకొండ వారు తమ సన్మానపత్రమును చదివిరి. తరువాత నెహ్రూగారు నాలుగు నిమిషములు మాట్లాడిరి. ఇంతలో బండి బయలుదేరెను.

మామయ్యరావు, ప్రకాశరావుగారు, ప్రకాశంపంతులు, జనోపాధికారులు, కొందరు ఖిలాఫత్ సభ్యులును బండి లోనికి వెళ్లి వారిని ఖడ్గభూమిలంకృతులుగా జేసిరి. మాగ్ నందు వీరిరువురతో ప్రకాశం పంతులుగారిట్లు చెప్పిరి. నెహ్రూగారు సుస్థిగానున్నందున విజయనగరములో కూడ మాట్లాడలేదు. మియద్యవ్రతమున మాట్లాడిరి. వారు ను మరకొందరిని 144 శ్లోకము నోటినులు వచ్చినది. 186 గురిని గుంటూరులో బంధించిన చెప్పి కేల్లవాసికొనిరి.

అర్చనెల్లిలో తియ్యవేసిని కొంతనూలును నెహ్రూ గారికిచ్చిరి. ఒకవృద్ధాధురాలు, వడికినది, ఒకతొడి (రహారవి ౧ తులమెత్తు ౦-1.0 ఖరీదు) యిచ్చిరి. ఇంక రెండురకముల నూలు నిచ్చిరి. నురియొకరకము (తొడి ౦-4.0 తులముయెత్తు) మిక్కిలి సన్ననినూలు నిచ్చిరి. ఒకవృద్ధబ్రాహ్మణుడు 80 యెండ్ల ప్రాయమువారు చేతికడుతుతో వడికినది, వీటియన్నిటికంటె మిక్కిలి సన్నముగ నున్నదని సంతసించిరి.

ఇంతలో అనుచాలవలస బండివచ్చెను. నెహ్రూగారు రందరికి దర్శనమిచ్చి, తాముమాటలాడలేమని, తమపక్షమున మా శిలో మాటలాడిన సంగతులు, ప్రకాశరావుగారికి చెప్పునగా న్నిలులు చెప్పిరి. వారు భరతిఖండమునంతను ప్రజల స్థితులను తెలిసికొనుటకు వృద్ధులయ్యా మిక్కిలి శ్రమపడి, దేశసేవజేయుచు సంచారము జేయుచున్నారని. వారు చెప్పినది: "మీరు మాసంఘమునకు స్వాగతమిచ్చినందుకు కృతజ్ఞులము. మనము ముఖ్యముగా ఖడ్గభూమిలోను, హిందూ ముగల్గాలకు సఖ్యత, కాంగ్రెసు సభ్యులుగా జేయుట, స్వరాజ్యనిధికి ధనము నిచ్చుట జరిగించిన మన యాద్యమును శీఘ్రముగా ఫలించును." ఇంతలో వందేమాతరధ్వనులు చెలరేగుచుండ బండి నడచెను.

రెండుప్రేమనులలోను రహారవి రెండు మాడు వందల జనులు చేరిరి. వారిలో కాంగ్రెసు సంఘము, మరి కొంత మందిమాత్రమే ఖడ్గభూమిలో దీనివల్ల గంజాంజిల్లాలో శ్రీకాకుళం శాఖ ఖడ్గభూమికి మునుకు కూడ మిక్కిలి వెనుకబడి యున్నదని నాయకులకు గూడ తెలిసినది. దీనికి గారణము "ఆంధ్రదేశనాయకులు" శ్రద్ధవహింపకపోవుటయే. వారిచటకు వచ్చి, కొంతపని జేసియుండన నభివృద్ధి కలుగునేమో!

(ఒక విలేఖరుడు.)

నూతనసంస్కరణ పరిపాలనము ఫలప్రద మగుటకు 50 వోల్టేజీ బట్టగారిని నిశ్చయించుటకంటె మంచిపని చేరొందు తేదని రంగూక గెజటు వ్రాయుచున్నది.

పాలకొండ తాలూకా కాంగ్రెసు

సంఘము

నాయకులకు స్వాగతము

శాసనోల్లంఘన విచారణ సంఘసభ్యులకు దేశీయనాయకులకి వేటి మెయిలులో శ్రీకామశాస్త్రిగారు జనులను మార్గమున, దూసిరైల్వేప్రేమనులో పాలకొండతాలూకా కాంగ్రెసుసభ్యులను, శ్రీకాకుళంసభ్యులను పొరుగును గొప్ప స్వాగతమొసంగిరి. ఆంధ్రాంగ్ల గిర్వాణభాషలందు సన్మానపత్రములు సమర్పించినవి. రైలువచ్చుసరికి చట్టుపక్కల గ్రామాదులనుండి సుమారు నాలుగు వందలచురదినలు ప్లాటుఫారమువద్ద చేరియుండిరి. జాతీయపతాకము లెగురుచుండెను. జాతీయగీతముల మధురగానము వీనులకు విందుగొల్పుచుండెను. ఇంతలో రైలువచ్చెను. శ్రీయమ్మదేవతామతరావు, కమ్మరి రంగయ్యంగారు, పటేలు, అన్నారీగారు ఒకపల్లెలో గుర్తొని యుండిరి. ఆపల్లెవద్ద జన సమూహము క్రిక్కిరిసియుండెను. నెహ్రూగారువచ్చుట ప్రకటనలపై నుండి కిందకు దిగిపోతేనే కాంగ్రెసుసభ్యులు వారిని చంపక పుష్పములతోను, జాజిపూదండలతోడను, ఖడ్గభూమిలతోడను అలంకరించి సమన్వరించిరి.

మొదట శ్రీకాకుళం పౌరులయొక్కయు సభ్యులయొక్కయు సన్మానపత్రములు వరుసగా గిర్వాణము నందును, అంధ్రమునందును చదువబడెను. పిమ్మట పాలకొండతాలూకా సభ్యులయొక్క శ్లోకాంధి సన్మాన పత్రము ఆంధ్రాంగ్లములందు చదువబడి సమన్వరింపబడెను.

సన్మానపత్ర సంగ్రహము.

శ్రీ భారతజాతీయ శాసనోల్లంఘన విచారణసంఘాధ్యక్షునకు సభ్యులకు,

పూజ్యులారా! దేశభక్తా గ్రేసలరారా!!

పాలకొండ తాలూకా కాంగ్రెసుసభ్యులకు సభ్యులకు మేము, మా యాంగ్రాహిని, నిరంతర దేశసేవానిరతులము, మా తృప్తియును, పూజ్యులు నగు మీరు దర్శన మిప్పించిన ఈభు సమయమును మీకు మా భక్తిపూర్వక స్వాగతమిచ్చుచున్నాము. మాతృమోహనమునకు, మీరు గావించుచున్న స్వాగతసేవ త్యాగమునకు, సేవానిరతికిని మాకృతజ్ఞతాభివందనములను దెలుపుచున్నాము. తమ దేశభక్తియు, త్యాగశీలతయు, కార్యదీక్షయు ప్రతిభారతీయునకు మార్గదర్శకమై, ముక్తిప్రపాయకమై, జ్ఞానోదయమును గలిగించి మాతృదేవ్యారాధనకు పురికొల్పి భగ్యత గాంచుగాక!

నెహ్రూ పండితుని సందేశము

పండితుడు నవాబిచ్చుచు, ప్రజలయొక్కానూ పూర్వకమగు సన్మాన గౌరవములు వారి దృఢభావనమును, దేశభక్తిని వట్టుదలను వెల్లడించుచున్నందున తాము సంతసించుచుంటిమని యు, ఖడ్గభూమిపై ఆంధ్రదేశమున సంతృప్తికరముగనే నున్నదనియు, బాధోత్తి విధానమును పూర్తిజేయుటయే ప్రజల భగ్యమనియు హెచ్చరించిరి.

ప్రజలకు సందేశము తెనుగున వివరముగా చెప్పబడెను. పిమ్మట పాలకొండ సభ్యులుచే తీసుకురాబడిన పాటునాలుగు మారు 60, 80 సెంటులకు సరిగలవి నాయకులకు ప్రదర్శించబడినది. క్రియత పటేలుగారు సన్ననూలు నంబుకొని పండితునకు చూపించుచు, పరిశ్రమా వైపుభావమును విశేషముగా ప్రశంసించిరి. శ్రీకాకుళంసభ్యులు కొంత సన్ననూలును, యజ్ఞోపవీతములను పండితునకు సమర్పించిరి. ఇంతలో పండితునియొక్క క్రియత అన్నారీగారు లేచి ఉచిత సత్కార్యములను పొంది సన్ననూలును పరిశీలించి తమహృదయము దెల్పిరి. అంతట జను జను భగ్యులు మిన్నముట్టి బండి కదలిపోయెను.

విస్సాప్రగడ రామమూర్తి

సబ్ జడ్జి సిరస్తదారుని గొట్టుట

గోత్రా సబ్ జడ్జి తన సిరస్తదారుని గొట్టుచు నెవన్ను జడ్జికి తంజివచ్చెను. జోర్టుచేసి చేయనమయమున రుచ్చువలాడి కొట్టెను. ఈతంతి అంది: మీదట బాక్రు దిసాజాగారు గోత్రా కేగి నీగస్తావారు. సబ్ జడ్జి ఇంకొక రుగురు గుమస్తాల వాబ్బాలమును బుచ్చుకొనిరి. జోర్టు అవరణలో వందలకొలది జనులు గుమిగూడిరి. వీరు గూడ వాబ్బాలము నిచ్చెద మనిరి. కాని తపోతో పంపవలెనని దిసాజాగారు రినిరి. రిగిన చక్రము దీసికొని టెండు దిసాజాగారు తమ నివేదికమును వైయధికారులకు పంపుచున్నారు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 10-వ తేది గురువారము.

(1) ధాన్యములు

దినపాటు బాగున 1-కి XX 15 మొదలు 18 వఱకు

ధాన్యము	బస్తాలు	మొదలు	వఱకు
మనుమ తెనాలి	ప 45 లువి	18-8-0	14-0-0
నెల్లూరు	డిటా	16-8-0	17-0-0
డిల్లీ	డిటా	15-8-0	16-0-0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి		10 8-0
నవ్వులు	"	26-8-0	27-0-0

(2) వప్పు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి 195 ర. రు 11 మొ	15-0-0
నెల్లూరు	డిటా	14-8-0 17-0-0
నెల్లూరు	డిటా	14-8-0 15-0-0
మినుములు	డిటా	15-8-0 17-0-0
ఉలము	డిటా 164	10-8-0 11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు	180-0-0
నెయ్యి వ 1-కి	రు	18-0-0 మొ 22-3-0
కొండాపురం నేరు నెనగవప్పు బా 1 కి		64-0-0
యిరగడదేశము	రు	57-0-0
నేరు నెనగనూనె గానగ బా 1 కి రు 180 మిమననూనె 125		
అముదము నూనె బా 1 కి	రు	128-0-0 129-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనపు బా 1-కి	రు	110-0-0
కూరపనపు	రు	105-0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి XX	రు	28-32
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 50, 55		
కాళమాస్తి పాయకట్టు మణుగు	రు	70, 75
బెల్లము బా 1-కి	XX	16, 17
పొత్తి చింతపండు XX 11 XX 12 కొత్తవి	XX	17, 19

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1 కి	రు	85, 86-0-0
చదరం	రు	87-0-0
రవుండు	రు	86-0-0

(6) లోహములు

వెండి 10) తులంకు	రు	98-4-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు	26-8-0
సవరను 1-కి	రు	17-1-8
ఇత్తడి బా 1కి	రు	380-0-9
గాగి డిటా	రు	360-0-0

అస్కా ఇక్కర బ 1-కి రు 44-12-0, 45-0-0

(7) రంగులు

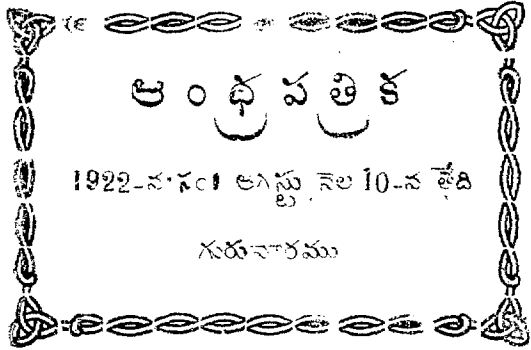
సింహంమార్కు 20 డిక్రీలు అందరు పిపా	108
డిటా 16 డిటా	87-0-0
తొట్టి క్రిష్ణడు 20	105-0-0

నారాయణపుర అగ్రహారం మూలల యిక్కట్లు

కృష్ణజిల్లా గుడివాడ తాలూకా కృష్ణపురం శివారు నారాయణపుర అగ్రహారములో పంచములు చిరకాలమునుండి డి. నెం 146128 లో నివాసమొందున్నది. పంచములు చిరకాలమునుండియు వారల యిండ్లవద్దనుండి అయిలూరు రోడ్డుకు కాళిచారి కల్లనే నడచుచున్నారు. నేటిదినకు యిటుల జరుగుచున్నది, చిరకాల నివాసులగు మూలలను సదరు ప్రదేశమునుండి వెడలగొట్టవలయునని సదరు కాళిచారి కి-కి-1922 మూలల ఆక్రమముగా ప్రవేశించియున్నారని ప్రామాణ్యులగు దేవపటి వెంకటాచలపతి వర్తరాలు క్రిమినల్ చార్జీలు యివ్వవలయునని ప్రయత్నిములు చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. వారలనడక హక్కులను కూడా యిటుల అగ్రవంశజులు నశింప చేయవలెనని తలంచుచున్న వీరలు అప్పకృతము ఎంతవరకు అదరించికో చదువులే గమనించుదురుగాక. క్రిమినల్ అధికారులున్నా స్వయంగా పంచముల నివాసస్థలమును నివాసములోనికి వెళ్లు తారిన పరిశీలించి నోరుమాతిన యాదినమానవుల కష్టములను పూర్ణముగా విచారించి పంచము సోదరులు నివాసస్థలములో ప్రవేశించు కాళిచారి హక్కును వారలయొక్క కష్టములను ప్రభుత్వాధికారులు త్వరగా విచారణలు సల్పి వారలయొక్క కష్టములను విచారించుదునని తలచుచున్నానని కృష్ణపురమునుండి రికవ తేదీనాడు కె. ఆదివారాయణ నాయుడుగారు న్యాయదీక్షితు (వాసిరి).

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

దండధి సంవత్సరాది సంచికలు తయారగుచున్నది. కాగానే పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయ నవసరము లేదు. అక్టోబర్ లేని చందాదారులు తమ చందానెంబరు మడపారింపుచు ఆ సంగతి తెలియజేయ గోరు చున్నాము. అనవసరమైన పి. పి. ఖర్చులు తప్పదు.

స్వరాజ్యసాధనము

స్వరాజ్యము సకలజాతులకును సహజస్థితి. జన్మస్వత్వము. భారతీయులను నాత్మ వికాసమునకు వారిజన్మస్వత్వములను బడయువలయునని బ్రిటీషుసామ్రాజ్యాధిపానులు సయితమంగీకరించుచున్నారు. స్వరాజ్యమును బడయుటకు ప్రపంచమునకు చెలిసిన మొదటిసాధనము బాహుబలము, సైన్యబలము, నిరాయుధులైన భారతీయులకు బాహుబలప్రయోగము గాని సైన్యబలప్రయోగముగాని సాధ్యములుకావు. సాధ్యమైనను శారస్వదురంతకరిణామము గల పశుబల మాత్మ బలవిశ్వాసము గల భారతీయుల కారాధనయోగ్యము గాదని గాంధీమహాత్ము డహర్నిశము చేసిన ధర్మోపదేశము లారాధనయోగ్యములుగ నున్నవి. ప్రపంచమునందు మహాసంతోషమునకు గారణంబైన బాహుబలము భావికాలమునందును మహాసంతోషమునకే కారణంబు గాగలదుగాని శాంతికి సాధనంబు గాజాలదు. బాహుబలసమస్యను విడిచి నపుడు సక్రమమైన రాజకీయాందోళనము స్వరాజ్యసంపాదనమునకు సాధనముగా నలసియున్నది. సక్రమమైన రాజకీయాందోళనము స్వరాజ్యసంపాదనమునకు నిరుపయోగమనిదేశానుభవము తెలుపుచున్నది. శాసనసభలును మంత్రులును ప్రతినిధులును ప్రజాసభ్యులును గాపాడుటకును ప్రజాభారమును తగ్గించుటకును నిరుపయోగములని యనుభవము తెలిపినది. ఈ యనుభవమునె లాయడుజాతిగారి ప్రసంగమును స్థిరపరచినది. ఇప్పుడు ప్రజ లీశాసనసభలను నమ్మి పనిచేయవలయునో లేకను గాంధీమహాత్ముని యుపదేశములను నమ్మి స్వయంసహాయమార్గము నవలంబించవలయునో నిర్ణయము గావలసియున్నది. అభేద్యముగనున్న నిరంకుశాధికారదుర్గమును భేదింపుటకై దుర్బ్రహ్మవేళమును జేసినవారందరును దుర్గసంరక్షకులతో నైక్యమును బొందుచున్న విధమును, శ్వశిత్వమును ఒకటించినవారు నిస్సహాయులైన విధమును రాజ్యాంగాందోళనవిధానము విశేషము చేయుచున్న నా ప్రాతిమార్గముననే స్వరాజ్యవిజయమును సాధించవలయు నని మనసురువులు చేయుచున్న యుపదేశములనే యధికారులును సక్రమాందోళన మహాపాతులును చిలుకపలుకులనలె బలుకుచున్నారు. బ్రిటీషు అధికారిదుర్గ మభేద్యముగ నుండువలయుననియు దానిసంరక్షణమునకు బ్రిటీషు రాజ్యబల మంతయును వినియోగింపబడుననియును ప్రధానమంత్రి చెలిసిన నాయకహృద

యము నా వ రిం చిన పూర్వవ్యామోహమును నాయకులు విమనజాలకున్నారు. ప్రాతిమార్గము ప్రజాప్రయోజనములకు నిరుపయోగమైనను సుఖమార్గముగ నున్నది. కొత్తమార్గము ప్రజాప్రయోజనముల కుపయోగమైనను భయంకరమైన కష్టభూయిష్టముగ నున్నది. కొత్తసాధనముల ప్రయోజనవిజయమున కధికారవర్గము గల్పించుచున్న నిర్బంధ పరంకరలె సహకారమునకును అసహకారమునకును గలభేదమునకు నిదర్శనములుగ నున్నవి. సహాయోద్యమము - అసహాయోద్యమము అసహాయోద్యమము పూర్వసాధనమువలె కాలయాపనమును చేసి యున్న యధికారవర్గము దానివంకను జూచియుండదు. అసహాయోద్యమము ప్రజాశక్తిని వ్యక్తము చేయుటచేతనే శాంతివ్యాయసంరక్షణ నామమునను ప్రజాశక్తిని సంహరించుట కధికారవర్గము తలపెట్టినది. అనుభవమునలన నిషిషయము తెలియుచున్నను నాత్మవిశ్వాసము లేనివా రసహాయోద్యమమునకు ప్రతాపము లేదనియును స్వరాజ్యసంపాదనమునకు సాధనము గాదనియును వాదించుచున్నారు. ప్రతాపహాస్యమైన అసహాయోద్యమమును చంపుట కధికారులును వారి యనుచరులును విశ్వప్రయత్నములను, జేయవలసిన యనసరము గలుగదు. చచ్చినవామును చంపుట కెవరు తలపడుదురు? ప్రధానమంత్రి లాయడు జాతిగారు జెదరింపవలసిన ప్రమేయము గలుగదు. బెజంట్ మన్యవర్గము విప్లవసాధనమని నిందింపవలసిన కారణ మేర్పడదు. అసహాయోద్యమప్రతాపమే ఇందరిదృష్టిని నాకర్షించిన దని వ్యవహారములు విశేషము చేయుచుండగను దానిమహిమను గనుగొనకను నిందించుటయును నిరసించుటయును ప్రయోజనకరము గాదు. మానవప్రయత్నములకు ప్రయోజనమును ధర్మఫలమువలనను శర్మఫలమువలనను నిర్ణయించవలయునగాని కేవలమర్మఫలమువలనను నిర్ణయించుటకు వీలు గలుగదు. నిత్యమైన ధర్మఫలమువలె ననిత్యమైన యర్మఫలము ప్రయత్నములఫలమును వెల్లడిచేయజాలదు. ప్రజాహృదయమునందు ధర్మప్రవృత్తి స్థిరమైనపుడు అర్మఫలము కాలాంతరమున సప్రయత్నముగ ఫలించగలదు. ప్రజలకు నిత్యమైన ధర్మఫలమును బడయుట యందు గల దుఃఖానుభవము అనిత్యమైన అర్మఫలమును బడయుటయందు గలుగదు. అనిత్యమైన యర్మఫలములు కష్టములు లేకనే గలుగుచుండును. సామాన్య లీ సాధారణమార్గము నవలంబించుచు నర్థప్రయోజనములఫలముల సనుభవించుచుండుట, పదవులు సంపదలు సౌఖ్యములు బిరుదములు కౌరవములు అధికారములు విందులు సన్మానములు సులభముగ గలుగుచుండును. భాగ్యభోగాధికారానుభవములతో సేవాకీర్తియును దక్కును. ఇది లోకానుభవమునందున్న సామాన్యమార్గము. ఈమార్గమునందు ధర్మహాని యున్నను సౌఖ్యము కీర్తి గలవు. ధర్మముమాట దేవు డెరుగునగాని యర్థముమాత్రము ప్రత్యక్షఫలము నొసంగును. ఈమార్గము నవలంబించెడివారి కధికారప్రాప్తకము వేలశతములు నెలూనులు స్వయంప్రతాపము సహకారమునకు బ్రత్యక్షఫలములు, సహకారవాదులీ ప్రత్యక్షఫలములను జూచి స్వరాజ్యఫలము లని భ్రమజెందుచుండురు. ఈ ప్రత్యక్షసాధనమునందధికారులజీవితములును దేశోపకారుల జీవితములును నాటంకములు లేకను యథాప్రకారము సాగుచున్నను ప్రజాజీవనప్రవాహము గుమ్మించుచుండును. దేశోపకారులు స్వప్రతిష్ఠయె ప్రజాప్రతిష్ఠ యనియు స్వాధికారమే ప్రజాధికా

రమనియును స్వకౌరవమే ప్రజాకౌరవమనియును భ్రమపడుట కరిపాటియైనది. ఈదేశోపకారజీవనమునకు సద్యఃఫలము గలిగించుచు నిర్బంధములులేకను సుఖారాధ్యమగుచున్నది. ఈదేశోపకారజీవనమునందు మానసికప్రతిబంధకము లేమైనను గలిగినను బాహ్యప్రవృత్తి సౌఖ్యముగ జరుగుచుండును. మానసికప్రతిబంధకములకు మనస్సునకు బాహ్యసౌఖ్యములు సమాధానమును కుదుర్చుచుండును. పరాధీనదేశములకు ముఖ్యముగ భరతఖండమున కనుభవము నందు గల సుఖదాయకమైన స్వరాజ్యసాధన మిసహకారమార్గముగ నున్నది. ఈసాధనము నిరుపయోగమని యాత్మానుభవమువలనను చెలిసినను ప్రాతివాసనలను వదిలికొత్తసాధనల నవలంబించుటకు మహాభయము గలుగుచుండును. రాజ్యాంగమును తలక్రిందుచేయవలయు నని కోరుచు తలక్రిందులగునని భయము గలుగుచుండును. ఇట్టిభీతిపు లేదేశమునందు స్వరాజ్యమును సంపాదించి యుండలేదు. ఆరు నుశరణరంగమునం దిట్టిసంతయములతో నిశ్చేష్టితుడై నిలువబడియుండిన ధర్మప్రతిష్ఠాపనయె గలిగియుండదు. చచ్చినస్వర్గమును గెలిచినరాజ్యమును బొందుటకు విజయుడు సిద్ధముగనుండెను. ఇటలి, హాలెండు, బెర్లాండు, ఈజిప్టు, ఆమెరికా మొదలగు దేశముల స్వరాజ్యసంరంధ మిధర్మమునే దుశ్చుచేయుచున్నది. స్వరాజ్యసాధనము త్యాగముగాని భోగముగాదని ప్రపంచచరిత్ర సహస్రముఖములను బోధించుచున్నను సహకారనాయకుల కాధర్మప్రభావము బోధ్యము గాకున్నది. ఏదేశమునందును ప్రజలు కష్టములను నిర్బంధములను దుఃఖములను ననుభవించకను భోగభాగ్యాధికారమూలమునను స్వరాజ్యమును బడయలేదు. భరతఖండమునను నీ దుఃఖానుభవము లేకను స్వరాజ్యము గలుగబోదు. ప్రధానమంత్రి లాయడుజాతిగారు బ్రిటీషు ప్రయోజనముల సంరక్షణమునకు బ్రిటీషుబలము లన్నియును వినియోగింపబడునని యభావమును చెలియజేసెను. ప్రధానాధికారి యభావస్థితిని చెలుపుచున్నను సహకారులు పూర్వమునలేనే మాటలతో స్వరాజ్యమును బడయగోరుట భ్రమయె తంత్రమో సమ్మోహమో వారికే తెలియవలయును. ఈ సమ్మోహము కేవల మాత్మవంచనమున కేర్పడినదనియును జాతీయప్రయోజనముల కేర్పకలేదనియును ఆంగ్లాభిప్రాయములు రాజ్యవ్యవహారములు విశేషముచేయుచున్న నాయకుల కింకను జ్ఞానోదయము గలుగలేదు. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు సుఖారాధ్యమైన సహకారోద్యమము ప్రయోజనకరమో దురాధ్యమైన యసహాయోద్యమము ప్రయోజనకరమో గతిసంవత్సరానుభవము చెప్పక చెప్పుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని త్యాగానుభవ మసహాయోద్యమప్రయోజనమును విశేషము చేసినది. దుఃఖానుభవము - త్యాగము దుఃఖానుభవమువలె సుఖానుభవము జాతీయజాస్యవిమోచనమునకు దోడ్పడజాలదని లోకానుభవము తెలుపుచున్నను దుఃఖానుభవ మనాత్మ్యలకు భయభ్రాంతులకు గారణంబగుచున్నది. ప్రపంచమున కనుభవమునందున్న దుఃఖానుభవము పరపీడినమునందె లక్ష్యమును బొందుచున్నది. ధర్మప్రయోజనములైన స్వప్రయోజనములకును పరపీడినమును చేసి దుఃఖమును గలుగజేయుట స్వరాజ్యసంరంధమునందు ధర్మలక్ష్యము గ రాజ్యనితి శాస్త్ర మంగీకరించుచున్నది. ఈ నితిశాస్త్రదృష్టి యందు దుఃఖానుభవము నిమిత్తమాత్రముగ

గలుగుచున్నది గాని త్యాగపూర్వముగ గలుగుట లేదు. స్వరాజ్యసంరంభమునందు దుఃఖారభము త్యాగము కమైనపుడు సంతోభమును గాని విప్లవమును గాని కలుగజేయకను ధర్మవిజయమును బడయును. లాయడుజాబ్బిగారు ప్రయోగించదలచిన మహాబలములు సంతోభము విప్లవమును గలిగించి పరాజయమును గలిగించును. గాంధీమహాత్ముడుచేసిన యాత్మసమర్పణము శాంతిని స్వరాజ్యమును గడించి విజయమును సమకూర్చును. మహాబలములను ప్రయోగించిన సామ్రాజ్యములు నామమాత్రములు లేకను నశించినవి. ఆత్మబలమును నుపయోగించిన మహానుభావులు శాశ్వతవిజయము ననుభవించుచున్నారు. స్వరాజ్యసాధనములందు త్యాగపూర్వకమైన యాత్మసమర్పణము పరమార్థసాధన మని గాంధీమహాత్ముని పవిత్రసమర్పణమే నిదర్శనముగ నున్నది. మహాత్ముని త్యాగము ప్రపంచమునకు దిగ్భ్రమ గలిగించినది. ధర్మాత్ములందరును మహాత్ముని నభినందించుచున్నారు. మహాత్ముడు యథార్థముగనిరంకుశాధికారము లేని భారతరాజ్యాధిపతిగ నున్నాడు. మహాత్మునకు గలిగిన గౌరవమే యితర నాయకులకును గలిగినది. పంజాబునందు సహకారి యైన హరికీషనులనుగారు గౌరవనీయుడా లాలా లజపతిరాయుగారు గౌరవనీయుడా! సంయుక్త రాష్ట్రములందు చింతామణిగారు మానవసీయుడా మోతీలాలు ప్రహారీగారు మానవసీయుడా! పశ్చిమగారు మానవసీయుడా మాలవ్యగారు మానవసీయుడా! మంగదేశమునందు సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు సమ్యాసనీయుడా చిత్తరంజన దాసుగారు సమ్యాసనీయుడా! ప్రజలు నిర్బంధించుచున్న యధికారులను పూజించుచున్నారా? నిర్బంధముల ననుభవించుచున్న దేశసేవకుల నారాధించుచున్నారా? నిర్బంధవిధానమును పూజించుచున్న కాక్టస్టేబులును శ్రీవిల్లింగ్డు ప్రభువును రెండింటి ప్రభువును నొకవిధమైన సమాధానమునె చెప్పవలసియుందురు. ఆసమాధానము అసహాయోద్యమవిజయమును తెలుపవలదు గాని సహాయోద్యమవిజయమును తెలుపజాలదు. ప్రజాభావములందు విజయమును బడసిన యసహాయోద్యమమును నిత్యానుష్ఠానములకు సమర్థము చేయుటయే స్వరాజ్యమునకు సత్యమైన సాధనముగ నుండగలదు.

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమూర్తి యైన దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారిని బుధవారమురాత్రి అధికారులు స్వరాజ్యాశ్రమమునుండి స్వగృహమున కంపకము చేసి రని తెలుపుటకు సంతోషించుచున్నాము. దాసుగారిని 14వ తేదీని నంపకము చేయుదురని ప్రజలూహించుచు స్వాగత మొసంగుట కేర్పాటులను జేయుచుండిరి. అధికారులు రహస్యముగ నాలుగుదినములు ముందుగనే దాసుగారిని పివేసిరి. ప్రజలమహాస్వాగతము నాపుట కధికారులీ తంత్రమును పన్నియుందురు. ఆసేతుహిమాచల ప్రాంతమునందుగల భారతీయులందరును దేశబంధు దాసుగారికి మహాస్వాగతము నొసంగగలరు. దేశబంధుదాసుగారు నాయకత్వమును వహించి మాత్రమే దేశమును గమ్యస్థానమును జేర్చుటకు భగవంతుడు ప్రసాదించుగాత!

పౌరసేవోద్యోగులు - వ్యయభారము
మధ్యరాష్ట్రముల వ్యయమును తగ్గించుటకు గూర్చి యోచించుచున్న విచారణసంఘము ఏడు

టను సాక్ష్యము నిచ్చుచు కార్యదర్శి గార్లనుగారు తెలిపిన భావము ఓవ్వయకు వర్గమునకు బుద్ధిచెప్పగలదు. భారత పౌరసేవోద్యోగుల సంఖ్యను 100 కి 50 వంతునకు చెప్పుట విషయమై ఆయన ఏమియును జెప్పకపోయినను నిర్ణయ మంగీకరింపబడినపు డైరేజ్యయందే ఈ నిర్ణయమును నమలునందు బెట్టుట యాధికముగను రాజకీయముగను లాభకరమని తెలిపెను. వ్యవహారము లిప్పటివలే సాగిన 30 ఏండ్లనను పట్టునని ఆయన తెలిపెను. లాయడుజాబ్బిగారి భావములకును గార్లనుగారి భావములకును గల భేదమే పౌరసేవోద్యోగులకు వ్యాఖ్యానముగ నున్నది. స్వరాజ్యసాధనిర్యాణము బ్రిటిషు పౌరసేవోద్యోగుల సంఖ్య యధికారహాలు వేతనములు తగ్గినపుడే సాధ్యమగును.

గుంటూరునిర్బంధములు-టి. శివశంకరంపిల్లగారు మ. రా. శ్రీ, శివశంకరంపిల్లగారు సహకార వాచులై నను వారివ్యక్తిత్వము ప్రశంసనీయము. గుంటూరునం దిటీవల జరిగిన చర్యలను గురించి వారు వ్రాసిన లేఖ యధికారదృష్టి నాకొంచు నని నమ్ముచున్నాము. శాసనోల్లంఘనమును తలపెట్టుటయే తప్ప నవలయును లేకను నధికారుల దౌర్జన్యము నావలయును. గుంటూరునందు ప్రజలు చూపిన శాంతిస్వభావ మధికారవర్గమునకు విమాదమును గలుగజేసియుండును. ఇపు డధికారులవలంభించుచున్న విచిత్రమార్గములకు ప్రజలకు వారి పట్ల గల గౌరవభావ మిదివరకె పోయినది. గౌరవముతో భయమును పోపుచున్నది. ముందైనను వివేచనతో మెలగుదురను విశ్వాసము శివశంకరంపిల్లగారికి గలదేమో గాని పరిస్థితుల నెరింగిన వారలకు మాత్రము లేదు.

పంజాబు - రాజకీయ నేరస్తులు
పంజాబు శాసనసభయందు రాజకీయనేరస్తుల శిక్షలను విమర్శించుట విషయమై మా ల్యిము నారియం ఆలిఫీస్తిగారి ప్రశ్నకు సర్ జాన్ మేయర్లు తెలిపిన ప్రత్యుత్తరము నిరంకుశ స్వభావమునే తెలుపుచున్నది. న్యాయమూర్తి మార్చినో శిక్షలను విమర్శించుటకు నియమింపబడిరి. ఆయన విమర్శన మింకను పూర్తిగాలేదు. పూర్తియైన తరువాతనేనను ప్రభుత్వము తమ మతమును ప్రచురించును గాని న్యాయమూర్తి మతమును ప్రకటించదు. ఈ విమర్శనములందు లాలా లజపతిరాయుగారి కేసు చేర్చబడలేదు. అధికారవృద్ధయ కాశిన్యము నీ ప్రత్యుత్తరములు విశదము చేయుచున్నవి.

హిందూపత్రిక - హైదరాబాదు
సింధు హైదరాబాదునందు హిందూ యను దైనిక దేశభాషాపత్రిక గలదు. ఇంతవరకును ఆరుగు సంపాదకులు స్వరాజ్యసేవాశ్రమములకు బోయిరి. ఇపు డేడవసంపాదకుడు శ్రీయుత మాఖజానిగారు మానవసాభియోగమునకునిర్బంధింపబడిరి. మ్యూనిసిపలు వైసుప్రెసిడెంట్ పురమందిరమునందు మహాసభలను నిషేధించినందులకు పత్రిక వారిప్రవర్తనను ఖండించినది. ఆ ఖండనమునకు దండనము గలిగినది. పత్రికలకు రాజద్రోహదండనములతో బాటు మానవసభదండనములను సయితము విధించుట క్రొత్తరాజ్యాంగవిధానమునకు ఫలముగ నున్నది.

ప్రకృతివిప్లవము
చీనాయందలి స్వాటాయందు ఉష్ణేన గలిగి 10,000 మంది మృతిమొందిరి. జపానునం దుష్ణము 113 డిగ్రీలు గలదు. ఇటులు కొన్ని దినములుగ

నుష్ణము మహాకీడను గలుగజేయుచున్నది. ఈయన మాజ్యుతి ప్రకృతివిప్లవమునకు సూచనలా యను సంతకము గలుగుచున్నది

నానాజాతులమిత్ర
రాగిలగమా నేతమనందు సర్ విలియం మేయరుకు శ్రీమంత్రి సర్ శివస్వామి ఆయ్యరు కూడా భారతప్రతినిధిగ నుండాలరు. ఈసభ్యత్వమునలన నింతవరకును భారతదేశమునకు గలిగిన ప్రయోజనము మాత్రము తెలియకున్నది. ఒకరి కడగియెడియుండెడివారి కిట్టిఫలమే గలుగుచుండునుగదా!

రుష్యా ప్రొత్సహకర్త
రుష్యా గ్రాండుడ్యూకు సిరిలు చక్రవర్తిగ ఒకటింతుకొనుటయును రుష్యామహాసభామోదమును గోరుటయును వెల్లితనముగ దోచగలదు. పరిపూర్ణ పరివర్తనమయమైన రుష్యాయందు చక్రవర్తి నామమునైనను తెలంచువాడుండరు. అయినను నెవరిద్రవ్యవారిని బాధించుచుండును.

సానికవార్తలు

చెన్నపురి శాసనసభ:-రాష్ట్రీయ కానసభ్యులకు సర్ జె. యస్. సింఘ్ గారి రాజీనామాను గవర్నరుగారు అంగీకరించినది ఈ వార్తకు గజెటునందు ప్రకటింపబడినది. శాసనసభ సభ్యులు సెల 12 వ తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు పోర్టుసెంటు జార్జి కాన్సిలు భవనమున సమావేశమగునని కూడ యీ వార్తకు గజెటు నందు ప్రకటింపబడినది.

మద్రాసుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:-కాంగ్రెసు సభ్యులను వలంబీర్ల ను చేర్చు కొనుటకు 12 వ తేదీ శనివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు తరుంగిక్కోడి సమద్రతీరమున ఒక జహింగసభ జరుగును. కాంగ్రెసు సభ్యులుగ జేరదలచినవారిందరు సభకు రావలయునని యీసంఘపు కార్యదర్శియగు వి. చక్రవర్తిగారు కోరుచున్నారు.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల - పాలఘాటు తాలూకా బోర్డువిరాళము:- చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలకు 25 రూపాయలు విరాళమిచ్చుటకు 29-7-22 న జరిగిన సభలో పాలఘాటుతాలూకా బోర్డువారు తీర్మానించిరి.

చెన్నపురి హైకోర్టు క్రొత్తవకీళ్లు:-ఏ. వేంకటసుబ్బారావు, ఏ. వి. కృష్ణారావు, ఏ. వేంకటస్థానాచార్య, కే. తిరుమేళాచారి, ఎస్. రామారావుగార్లు 9 వ తేదీ హైకోర్టు వకీళ్లుగా నంగీకరింపబడిరి.

భారతతెలకు పత్రికాసంపాదకుని కేసు
ఈ కేసువిచారణ యీసెల 19 వ తేదీని జరుగును

బర్మా క్రొత్తగవర్నరు
ఉద్యోగమునుగూర్చి ఇండియన్ డెయిలీ మ్యూన్సిపల్ కన్సల్టేంట్ బట్టరుగారిని ఇంక 5 సంవత్సరములు సంయుక్త రాష్ట్రముగవర్నరుగ నుంచుమని చేసిన ఆదేశము విఫలమై నందు కంతయు గుండుచున్నది. వీరు బర్మాకు నియమింపబడుటచే ఒక లిబరల్ లీగుగా తప్ప ఇతరప్రజలు బట్టరుగారి సానుభూతియు క్రమగు పరిపాలనమును గోల్పోవుచున్నార. ఒకరినొకరు ఇంకొకరికి లాభముగ పరిణమించును. అందుచే సర్ మోగ్గోర్టు బట్టరుగారి పరిపాలనమున బర్మాసంస్కరణములు దిగ్విజయము గాంచువు. అనుమతిపాలనా సామర్థ్యమునకును రాజకీయభావోద్వేగముల సంయుక్త రాష్ట్రప్రజలు ఆయనను మరలనియమించవలయునని చేసిన ఆదేశముమేన్వహింతుము. ఈయన కక్రీసామర్థ్యములను వై అధికారులు కూడ గుర్తించిరి.

బట్టరుగారిని బర్మాకు నియమించినను సంతతి ఆత్మర్యముగనున్నది. ఆస్సాము గవర్నరును సంయుక్త రాష్ట్రములకు మార్చవలెననియు ఇదిప్రజావాదమును బడయుననియు పండితులవైక వాయుచున్నది.

దేశీయ వార్తలు

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘములు

కలకత్తాలో సన్తాన పత్రము-సంచార విశేషములు

దేశ బంధు చిత్రరంజన దాసు సాస్త్రి గార్లను

కలకత్తాలో 9-వ తేదీ రాత్రి 8-30 వ వదలిరి

పోర్టు నోవోలో ఒక మహమ్మదీయ ప్రముఖుని పుత్రుడు మృతినొంద ఖద్దరు దుస్తులతో సమాధి చేయుట

చెన్నపురిలో కాంగ్రెసుసభ్యులను చేర్చుట - బహిరంగసభ

తిరుచునాపల్లిలో లోకమాన్యుని ఉత్సవము - కలకత్తా అభ్యంతరము

అంబాయి దాసు దేశాయిగారిని కరాచి పోరు లభించుచుట

వడుకునూలు - మగను లాలు గాంధీగారి లేఖ

వంగ రాష్ట్రమున రాజకీయ ఖైదీలు - చెరసాలల యినస్పెక్టరు జనరలు సంభాషణ

సిలహటులో జనశక్తి పత్రికపై కేసు

చెరసాలలో గాంధీమహాత్ముని సందర్శనము

ఒకరు అఘామదాబాదునుండి మాంచెస్టరు గార్డియనుకు వ్రాసిన లేఖ

కలకత్తా సర్వేంటు పత్రిక - హైకోర్టు అపీలు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘములు

కలకత్తాలో సన్తాన పత్రము

కళ్యాణాలచారులో బహిరంగసభ

9 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తాకళ్యాణాల చారులో

అతిథి హాజరదానగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. 4-5 వందలమంది వచ్చిరి. ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘమువారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. కలకత్తానగరము వారిపక్షమున సన్మానపత్రమును సమర్పించుట కధికారమిచ్చుటకు చాలినంతమంది యీసభకు రాలేదని ఒకరు నడిపిరి. కలకత్తా నగరవాసులలో ప్రముఖుల పక్షమున సన్మానపత్రము నొసంగుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘముల సంచారము

బొంబాయినుండి ఈరోజువరకు

ఒక బొంబాయి పోరుని లేఖ

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘముల సంచారమును గూర్చి సంఘముతో మాడ ప్రయాణము చేయుచున్న బొంబాయిపోరులో కరు బోంబేకానికలు పత్రిక కీలుల వ్రాసిరి.

మేము జూలై 19 వ తేదీ రాత్రి బొంబాయినుండి బయలుదేరి 20 తేదీ ఉదయమునకు పూనాలో దిగితిమి. కేల్కరు గంగాధరరావు దేశపాండ్యా, వి. ఎన్. మాండలిక్, ఎల్. బి. భోపల్కరు, డి. వి. గోఖలే గార్లు మున్నగువారు రైలుస్టేషనులో నాయకులకు స్వాగతి మొసంగిరి. బండుతోట రోడ్డుననున్న బోటనీగారి గృహమున కేగితిమి. వెంటనే అచట పురపాలకసంఘమువారు ఖద్దరుబట్టపై ముద్రించిన సన్మాన పత్రమును సమర్పించిరి. పూనాలో రెండురోజులుంటిమి. రెండురోజులును వానపరియమునే యుండిమ. పూనానగరజనిక సభామండలమున సంఘమువారు సాత్వ్యము పుచ్చుకొనిరి.

బీజపూరు

21 వ తేదీ రాత్రి చెన్నపురి మెయిలు ట్రెయినులో బయలుదేరి 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున బీజపూరు చేరితిమి. ఎన్. వి. కాబ్బరి, హర్దికరు, డంబాలుగార్లు మున్నగు వారు రైలుస్టేషనుకు వచ్చిరి. గంగాధరరావుగారు గూడ మాకంటే ముందుగానే పూనానుండి బీజపూరుకు వెళ్లి బీజపూరు ప్రముఖులతోగూడ స్టేషనుకు వచ్చిరి. కాబ్బరిగారి మేడలో మాకుబస యిచ్చిరి. అదిమిక్కిలిగొప్ప విశాలమగు సౌధము. పండిత నైహూ గారు పూనానుండి బొంబాయివెళ్లి మరల చెన్నపురిలో కలుసుకొనిరి. వారు బీజపూరు రాలేదు. మేము బీజపూరులో రెండురోజులుంటిమి. కన్నడమునుండి దేశవస్తు కొప్పికరు గారికర్కర మాత్రమే బీజపూరుకు సాత్వ్యమియ్యవచ్చిరి. జతీలు కన్నడమునుండి ఎవ్వరును రాలేదు. బీజపూరులోగూడ మ్యూనిసిపాలిటీనామ సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. పూనాలోను బీజపూరులోను గూడ బహిరంగసభలు జరిగెను.

గొడగు

28 వ తేదీ రాత్రి బీజపూరునుండి బయలుదేరి 29 వ తేదీ ఉదయము 8-30 వ గొడగు చేరితిమి. మాతో దేశపాండి, డాక్టరు హర్దికరు గార్లుగూడ గొడగుకువచ్చిరి. అచట బహిరంగసభ జరిగినది. మేము గొడగులో స్నానముచేసి భోజనములు తీర్చుకొని ఆనాడుపగలు 11 గంటలకే మరల రైలులోబయలుదేరితిమి.

బల్లారి

గడగు స్టేషనుచాటిక పిమ్మట నాల్గవస్టేషను బన్నికొప్ప (వైద్యరాజువారు సంస్థానములో నిడి)కు రైలువచ్చునది కచట తీర్చనకేసరి జయరామాచారిగారు ముమ్మడికలుసుకొని మాతోగూడ బల్లారివరకు వచ్చిరి. బల్లారి రైలుస్టేషను వేదిక ప్రజలతో పూర్తిగా నిండిపోయెను. డాక్టరు ఆస్సానీ జహారహామదుగార్ల చట నువసస్సిరించిరి.

చెన్నపట్టణము

25 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు మేము చెన్నపురి చేరితిమి. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు మితవాదులలో రావు సాహెబు డాక్టరు యు. రామరావు (కాననసంఘసభ్యుడు) గారును మరి వెక్కుమంది ప్రముఖులును రైలుస్టేషనుకు వచ్చిరి. రాయపేట థాకర్సుతోటలో మాకు ఖస ఏర్పడిరి. అచట 4 రోజులుంటిమి. విచారణ లేని సమయములందు చాల విందులు జరిగినవి. స్వదేశమిత్రుల పత్రిక సంపాదకుడు పి. రంగస్వామయ్యంగారు, (భోజనము) ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు (మితాహారము), నాదరు నేటుగారను. మహమ్మదీయ వర్తకుడు (భోజనము) ను మరి వెక్కుమందియు విందులుచేసిరి. యీ మాడుబోటకును నేనుగూడ వెళ్లితిని. (స్వరాజ్యకార్యాలయమున ప్రకాశంగారు, ఎన్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు, లాడు గోవిందదాసుగార్లు మున్నగువారుగూడ విందులనుచేసిరి) నాదరు నేటుగారు కోమలనిలాగు వంట బ్రాహ్మణులచే హిందువులకు ప్రత్యేకముగ భోజనము ఏర్పాటులు చేయించిరి. మాకచట నా బ్రాహ్మణులే వడ్డించిరి. పి. రంగస్వామయ్యంగారింట జరిగిన భోజనములలో బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు మహమ్మదీయులు అందరకు ఏకపక్షిని కూర్చుండి భుజించిరి. హెచ్. ఎం. హుతు, షెర్షానీ, టి. వి. వేంకట్రామయ్య, ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎన్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు, జహార అహమదు, గార్లొక పక్షిని వైఫే వరుసగా వకరితరువాత నొకరు కూర్చుండిరి. ఆనాడచటికి ఎన్. సత్యమూర్తి చక్రవర్త్య, ప్రకాశం, ఆదివారాజుణ (శ్రేష్ఠి, వి. వి. ఎన్ కాత్రిగార్లును మరికొందరునుగూడవచ్చిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారు చేసిన ఫలాహారపు విందుకు లాడు గోవిందదాసు, దివాను బహదరు ఎల్. పి. గోవిందరావు వయ్యరు (కాననసంఘసభ్యుడు), జి. పి. నరేంద్రం, సోమసుందరంపిళ్ల (జట్టిసుపార్తి) గార్లు మున్నగు మితవాదాది పక్షములవారు గూడ వచ్చిరి. 28 వ తేదీ సాయంత్రంకాలము హాకి అబ్దులుఖానుగారు చెన్నపురి నుండికలకత్తాకు బయలుదేరిరి. పండిత నైహూ, పటేలు, రాజగోపాలాచారి, టి. వి. వేంకట్రామయ్య, ప్రకాశంగారు మున్నగు వారు పలువురు రైలుస్టేషను కేగి హాకింగారిని పిట్కొలిపిరి.

ఈరోజు

నేడు (28 వ తేదీ) రాత్రి చెన్నపురినుండి బయలుదేరి రైలుచారుమున 4 గంటలకు మేము ఈరోజు చేరితిమి. సంఘసభ్యులలో డాక్టరు ఆస్సానీ, వి. జే. పటేలు, పండిత నైహూ, లాలు నైహూ, పి. రాజగోపాలాచారి గార్లు మాత్రమే ఈరోజుకు వచ్చిరి. మేమిచట రెండురోజులుంటెదము. ఆరునల్వేలి, నదురు, తిరుచునాపల్లి, కోయంబుత్తూరుజిల్లాల ప్రముఖులును కేరళరాష్ట్రము వారునుగూడ నిచటనే సాత్వ్యమిచ్చెదరు. 5 గరికంటె హెచ్చుమంది చేరరాదని కల్లికొటలో 21-2-22 మొదలొక వృత్తిరువు అమలులో నుండుటచే సంఘమువారు కల్లికొటకు వెళ్లి పిలువెను. ఈరోజులో చాలమంది మంగళులు-నౌకరులు మున్నగువారుగూడ ఖద్దరునే కట్టుకొనుచున్నార. ఖద్దరుకట్టుకొనినవారికి తువరముచేయచని మంగళులలో కొందరు ప్రమాణముచేసిరిని తెలిసినది. నాకు తువరముచేసిన మంగళుడట్లు ప్రమాణముచేసిన వారిలో నొకడు. ఇతడు రాజద్రోహమునకు 2 1/2 నెలలు చెఱసాలలోనుండి వచ్చెను. చెఱసంగములను చూచుటకు డాక్టరు ఆస్సానీ, పండిత నైహూ, పి. రాజగోపాలాచారిగార్లు ఉత్తుపలి అను దగ్గిరపట్టణమునకు వెళ్లిరి. బొంబాయి బయలుదేరినది మొదలు మేమందరము రైలులో రెండవతరగతి బండ్లలోనే ప్రయాణముచేయుచుండుటచే జరకొక్కట మంతిగాలేదు. చెన్నపురి నుండి ఈరోజుకు వచ్చునపుడు పండిత నైహూగారు తూర్పుదిశ రెండవతరగతి బండికి ప్రక్కనొక మొనటి తరగతిబండి యుండెను. ఆ బండి ప్రత్యేకముగ శాసనసభ్యుడు చెన్నపురి అడ్డకేటు జనరలు సి. పి. రామస్వామయ్యగారికి రిజిస్ట్రుచేయబడెను. దానిలో నా అయ్యరుగారుండిరి. వెనుక నీఅయ్యరుగారు కూడ దీక్షగల జాతియనాడియే. అయ్యరుగారికిని పండితునకును గలభేదము స్పష్టముగా కనబడుచుండెను. చెన్నపురి హైకోర్టు వక్తిల్లో చాలమంది ఖద్దరుబట్టనే ధరించుచున్నారు. ఈవిషయమున బొంబాయి వక్తిల్లకంటె వీరు శ్లాఘనీయులు.

బల్లారిలో విదరితపు గుంపు

బల్లారి రైలుస్టేషనులో నొకచిట్టము జరిగినది. అచట డాక్టరు ఆస్సానీ, హాకి, పటేలు, రాజగోపాలాచారి, కస్తూరి రంగయ్యంగారు, వాయసు, షెర్షానీ, జహారు అహమదుగార్లు మున్నగువారిని కొంతమందిని కాంగ్రెసు సంఘమువారు రైల్వే ఫలహార గృహమునకు తీసుకొనివెళ్లిరి. రైలుస్టేషను స్టాటు ఫారుముమీద అపరిమితమైన గుంపు చేరియున్నది. వారిలో నొకరివైపును ఖద్దరు పీటేయైన కచడలేదు. వారు మిక్కిలి దౌర్జన్య మొనరించుచుండిరి. చేతులతో గెంటుచు మోచేతులతో పొడుచుచు చాల అల్లడచేయుచుండిరి. జహారు అహమదుగారు నేనును ఆత్రోవులాటలో క్రిందపడిపోవుటకు సిద్ధమైతిమి. ఎటులో లిప్పించుకొని ఫలాహార గృహములోని కేగి ఫలాహారములను చేయుట కచట కూర్చుంటిమి. అచట ఖిలాఫతువారు మా కరందరకును పువ్వు హారములను వేసిరి. నాకుగూడను వేసిరి. నేను నా హారమును తీసి వేయదలచితినిగాని ఆహారము మెడలోనున్న ప్రజలు దారి యిచ్చెదరను మామా నాకు కలిగినది అటులేమరల మేమచటినుండి రైలు బండిలోనికి వెళ్లనపుడు ప్రజలు మాకు దారి చిచ్చిరి. త్రోవుల బడకుండ వెళ్లిగలిగితిమి. అచట వలంటీరులులేరు. ఏర్పాటులులేవు. ఒకపద్ధతిలేదు. ఇది మన కర్నాటక రాష్ట్రమునకు చాలనవమాన కరమని చెప్పవలసి వచ్చినందులకు నేను చాల చింతిలుచున్నాను. తాము నాయకులను చూచి తమవరకా తీర్చుకొనుటకు ప్రకృవానిని పశగొట్టి త్రొక్కివేయుటకు గూడ వెనుదీయని దుర్జనులు పలువురు నాకాగుంపులో కనబడిరి. మేము 31 వ తేదీకి చెన్నపురికి వెళ్లెదము.

* * *

దేశ బంధు దాసుగారి నిడుదల

9 వ తేదీ రాత్రి కలకత్తాలో వదలుట

నిడుదలవార్తను ప్రజలకు తెలుపకుండుట

9 వ తేదీ రాత్రి 8-30 వ దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారి (వంగరాష్ట్ర) కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుదయ, వి. ఎన్ సాస్త్రిలు (కార్యదర్శి) గారిని వదలిరి. వారిద్దరును 15-2-22 వ తేదీని శిక్షింపబడి చెరి ఆరునెలలు కారాగృహముననుండి వచ్చిరి. సాస్త్రిదాసుగారి వదలునప్పటికి ఆయనకు జ్వరము ప్రబలముగనున్నది. ఈ సాయకుల నిట్లు 9 వ తేదీని వదలెదరను సంగతి ఎవ్వరికిని తెలియదు. వీరిద్దరును నుగిపెద్దులగు బారిస్టరులే, ఇద్దరును అసహాయోద్యమమునవలించి న్యాయవాదవృత్తిని మానివేసిరి. వీరిని వదలెదరను సంగతి తెలియనందున నెట్టి స్వాగతోత్సవమును జరుగలేదు.

కలకత్తా సర్వేంటుపత్రిక

సంపాదకులకు 500 జుర్రానా లేక మూడు నెలలు విడితైదు

కలకత్తా హైకోర్టులో ఆపీలు చేయుట

కలకత్తా సర్వేంటుపత్రిక సంపాదకుడు పి. ఎన్. మురళీ గారివై తేబడిన కేసులో రాజధాని మేజిస్ట్రేటు 500 జుర్రానా లేదా మూడు నెలలు విడితైదు జరిగి తేనెను దానినిగూర్చి ముకర్జీ గారిపక్షమున న్యాయవాది దాకర్జీ సన్మాలుగారు కలకత్తా హైకోర్టులో ఆపీలు చేయుట చేసెను. హేమనలిని సూరమగారను ప్రీమి పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు కొట్టెనని 1922 జనవరి 20-23 తేదీలలో సర్వేంటు పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. దానినిగూర్చి కాంగ్రెసు సంఘము వారు చేసిన ప్రకటనగూడ సుత్రికలో ముద్రింపబడెను. ఆ వార్త ఆ తర్వాత కిక్కుగారు హానప్రభుత్వము చేయగా సంపాదకున కిట్టికెక్కు విధింపబడెను. ఈవార్త నిజమగునా కాదా అని బాగుగా విచారించి నిజమను నమ్ముముతోనే ముద్దాయి ప్రకటించెను. అట్లు జరిగెనని ప్రతికరిపాత్తరు తెలుపుటయేగాక కాంగ్రెసు ప్రచురణసంఘమువారుగూడ ప్రకటించిరి. మరి నలుగు రెదుగురిగూడ ముద్దాయి అడిగి తెలిసికొనెను. వైద్య కాలకుగూడ ప్రతినిధిని పంపి వర్తమానము నిజమని తెలిసికొనెను. ముద్దాయి కిడుగారినే ఆమగవలసియండె నని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. పత్రికాసంపాదకు డిట్టు చేతుకలసిన ఆవ సమయేదని న్యాయమూర్తుల ఫోటోబొట్టు గుర్తాకు న్యాయ వాది విన్నవించక న్యాయమూర్తులు ఆపీలును విచారణచేయుట కంగీకరించిరి.

రావప్పిండి కాంగ్రెసు ప్రచారకులు

8 మందిపై కేసు

7 గురికి తిడు వేయుట-ఒకడు వానించగా పదలివేయుట

రావప్పిండిలో 17 ఏ, 17, క్రి-రా-పరాజి చట్టము క్రింద 8 మందిపై కేసుచేసిరి. వారిలో నొకడు వానించెను. వానిపై కేసు రద్దుచేసి వానిని విడిచివేసిరి. తక్కినవారికి 12 మొదలు 15 నెలలదాకా కఠినశిక్ష చేయబడెను.

సింధు హైదరాబాదు హిందూపత్రిక

ఏకవ సంపాదకుడు

9 వ తేదీని అరెస్టుచేయుట

అసహాయవాదులు పురమందిరమున పబ్లికేషనుగూడదని ముగ్గురినిపలు సంఘము ఉపాధ్యక్షు డభ్యంతరపరిచెనని నతుర సింగుగారికి హానప్రభుత్వము కలిగించురితిని హిందూపత్రికలో (సింధు హైదరాబాదు డిజిటానా దినపత్రిక) వ్రాయబడెనని ఏకవ సంపాదకుడు హెచ్. కే. మఖీబానిగారిని 9 వ తేదీ ఉదయ మున అరెస్టుచేసిరి.

మిమిడేండ్లపిల్ల తెలుబుండిలోనుండి నదిలో పడి చనిపోవుట

నెల్లూరుకు 5 మైళ్ల దూరమునందున్న అల్లిపురమునకు చేరిన ఒకబాలిక 8 ఏండ్ల యిడుగులది 5 వ తేదీ ఉదయమున తన బంధువులతోగూడ పానెంజకలో నెల్లూరునుండి కోవూరుకు వెళ్లుయండెను. నెల్లూరు స్టేషనుకు పావుమైలుదూరములో నున్న వెన్నవం తెనమిటకు బండివచ్చునకికి నదిని చూడగోరి ఆపిల్ల తలుపు దగ్గరకు వచ్చెను. అతలుపులోపలికిగాక నెలుపలకు పోవునట్లుచూడెను. అది ప్రాంతకముబండి. అందుకుతోడు గడియమాడా వేయబడలేదు. కాన నాపిల్ల దానిని త్రోయగానే తలుపు వీడిపోయి ఆపిల్ల అక్కడనుండి వంలెన ప్రంభములక్రింద నున్న రాళ్లమైడి నదిలోనికి కొరిలిపోయి వెంటనే చని పోయెను.

లోకమాన్యుని ఛాయాపట ప్రదర్శనము

తిరుచినాపల్లె పురమందిరమున జరుగగోరుట

మందిరసంఘాధ్యక్షుని నిరాకరించుట

ఈనెల 1 వ తేదీని లోకమాన్యుని విర్యావిశిష్టానందగర్భమున లోకమాన్యుని ఛాయాపటమును తిరుచినాపల్లె పురమందిరమున ప్రదర్శించి ఆపట తక్కిన ఛాయాపటముల తో పాటు దానినిగూడ సంచించుటకు పాఠ ప్రముఖులు నిశ్చయించి ఒక సంఘము స్వేచ్ఛించిరి. సంఘమువారు పురమందిరసంఘమువారి అనుమతిని గోరును వ్రాసిరి. చు.డి.సంఘసభలో నందుల కంగీకరింపబడుట నభ్యులంబరేకగ్రీకముగ తీర్మానించిరి. ఆ సభకు మందిరసంఘాధ్యక్షుడుగూడ వచ్చెను. ఆవిషయమును ఉత్తరముచూలకముగా మందిర సంఘమువారు తుక్కినసంఘమువారికి తెలుపలేదు గాని ఉత్సవసంఘాధ్యక్షుడగు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యకు పి.ఎ. బి.ఎల్. గారు మందిర సంఘము న గూడ సభ్యులగుటచే కారితన నీ తీర్మానము సంఘానికి విని ఉత్సవసంఘము వారు ఏర్పాటుల నన్నిటిని పూర్తిచేసికొనిరి. గాని 21 వ తేదీ రాత్రి మందిరసంఘాధ్యక్షుడు, ఎల్.టి. దేవీకాచారీగారు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారికిని బండిరసంఘ కాన్వెన్షన్ టి. పక్షని సామికిళ్ల గారు ఉత్సవసంఘ కాన్వెన్షన్ ఎన్. చాలాసంలభ్యులు బి.ఎ. బి.ఎల్. గారికిని ప్రతిపాటులగు నాయులును వ్రాసిరి. ఛాయాపట ప్రదర్శనమును పురమందిరమున జరుగజేయు లేదు. కారణములను నేను స్వయముగా తెలిపెదను అని దేవీకాచారీగారు గుంభనగా వ్రాసిరిగాని కలక్టరునులకు సచ్చుతింప లేదుగాన వీలులేదని పిళ్లగారు స్పష్టముగా వ్రాసిరి. పురమందిర సంఘమువారి తీర్మానమును కలక్టరులు రద్దుచేయవలంగునో బోధపడలేదు. వీరినిగూర్చి మందిరసంఘాధ్యక్షుడగు ఎల్.టి. దేవీకాచారీగారి కలక్టరు అభిప్రాయమును తెలియగోరి కలక్టరుకు వ్రాసెననియు ఒకటవ తేదీ మధ్యాహ్నము మందిర సంఘ సభ్యులలో కొకరు కలక్టరుతో మాటలాడక మందిరసంఘమువారి రక్షితీర్మానము నామోదించుట తనకు చాల వింతగా నుదని కలక్టరు చెప్పెననియుగాడ తెలిసింది. పిమ్మట చావులోనే ఛాయాపట ప్రదర్శనము జరిగినది. అత్యంతవైభవముతో మిక్కిలి గొప్ప యూరేనింపు జయభరముగ సాగినది. గలభా జరుగునని తలచి జిల్లామేజిస్ట్రేటు పోలీసులను నిద్రపరచెనని వదంతి కలిగినది. కాని అట్లేదేమియు జరుగలేనని నలుగురు న్యాయవాదులు (బి.ఎ. బి.ఎల్. లు) ఎన్. బి. శ్రీనివాసము, చాలాస్యం, నచేకయ్యయ్య, గోపాలకృష్ణనుగార్లు తిరుచినాపల్లినుండి స్వరాజ్యకు వ్రాసిరి.

చెన్నపురి ద్రవిడమండల కాంగ్రెసుసంఘము

సభ్యులను చేర్చుట బహిరంగసభలు

కాంగ్రెసుసంఘమున సభ్యులను చేర్చుటకు చెన్నపురి ద్రవిడమండలసంఘమువారు సెప్టెంబరు నెలలోనిచరకును ప్రతి వారమును సభలను చేయుటకు నిశ్చయించిరి. మొదటిసభ 6 వ తేదీ సాయంత్రము ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షత క్రింద హైకోర్టుపరిషత్తున సముద్రతీరమున జరిగినది. కొందరు నాయకులును చాలమందిపావులను వచ్చిరి. దాదాభాయి నారోజి, సర్ ఫిరోజిషామెహతా, గోపాలకృష్ణగోఖలేలు, పండిత నరదమోహనమాలవ్యాగార్లు మున్నగు నాయకులవలన జనపబడిన కాంగ్రెసుసభల పూర్వరంగితిమున సంగ్రహముగ వ్యవస్థలు విసరించెను. ఇప్పుడు గాంధీయజ్ఞుడు నాయకుడు దేశీయులందఱు సంగీకరించిరి. చెన్నపురి గొప్పయిన ఆరుటకుల మంది కాంగ్రెసుసంఘమున చేరవలెనని నిశ్చయింపబడినది. నిరుడు చెన్నపురిలోనే 6000 మంది చేరిరి. వారిందఱును ప్రతికర్తరు. మన ఒక్కొక్కరు సాముకు నాయకజాల నిచ్చి మరల తమ సేవలను నమోదుచేయుచుకొను మిండ్లవలెను. తమ మిత్రులను గూడ సోత్సాహపరి క్రొత్తిగా చేర్చిచవలెను. వీరినిగూర్చి ప్రతివారమును తెందుమాడు సభలు జరుగును నాతివర్ధ వికేతు తతో పనిలేమండ వంతును చేవచ్చును. స్నేహితుని చేయుచున్న వక్ర్యుగూడ చేరవచ్చును. అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడిసిరి. ఆసభలో 41 మంది చేరి చందా చెరి సొంతవలెన 10-4-0 అచటనే చెల్లించిరి. ఒకటివంద రోజులలో చేరెద మని చాలమంది వాగ్దానముచేసిరి.

సిల్వేటుజనశక్తిపత్రిక

ప్రభుత్వన్యాయవాదిసంపాదకత్వము వహించుట పోలీసు యినన్నెత్తునవై నష్టపరిహారపు కేసు

జూలై 11 వ తేదీని జనశక్తిపత్రికలో "మెయిజుబాగు లో ఖురానును చింపుట" అను వ్యాసమును ప్రకటించినందులకు సంపాదకుడు సతీశచంద్రజేవు గారికిని ముద్రాపకుడు అనంత బంధుదాసుగారికిని పోలీసుల నియ్యవలెనని పోలీసు పి. వి. డి. ఇనన్నెత్తురు కోరిగా, ఈనెల (జులై) 6 వ తేదీని వాగుట్టు పంపబడెను. కరంఘంజి ప్రభుత్వన్యాయవాది (సెక్రెటరీ సెక్రెటరీ టు) తీయబడుటను నిదిని జనశక్తిపత్రికకు సంపాదకత్వము వహించెను. అతడే మండల కాంగ్రెసు సంఘమున కధ్యక్షుడుగా నుండెను. 1920 జూలైలో 500 ఛర వతు కట్టి యావత్రికను ప్రారంభించిరి. ఒకవర్సములో ధరావతును 2000 ఛర హెచ్చించిరి. 158 ఏకీంద ముద్రాపకునకు శిక్షచేసిరి. వసుమతిలోని వ్యాసములను జనశక్తిలో ముద్రించినందులకు 1921 డిసెంబరులో మందలించిరి. ధరావతును పక్షపరులకొందు మని 1922 డిసెంబరులో కోటిసునిచ్చిరి. మాస్కిలో 124 ఏ 505 లక్రింద ముద్రాపకునివై కేసు చేసి ధరావతును వక్షపరుడు కొనిరి. దానివై 'జనశక్తి' పత్రికా నిర్వాహకులు పోలీసు యినన్నెత్తురు మున్నగు నుద్యోగులవై నష్టపరిహారమునకు దావా చేసెదమని పోలీసు నూపచ్చెంటుకు తెలిపిరి.

నెల్లూరులో బుక్రేమండంగ

4 వ తేదీని మైదానము 2000 మంది చువామ్మనీయులు చేరి ప్రార్థనలు చేసిరి. భిలాభుసుంపు కాల్యదర్శి భిక్షును ధరింపు డనియు మద్యపానమును మానువనియు గోవధ చేయవలదనియు విన్నవించుచు నుపన్యసించెను.

సబర్బరీ ఆశ్రమమున విధానము నెర్పుకొనుట

అహమదాబాదు సబర్బరీ ఆశ్రమమునందలి నేతపాఠ కాలలో విధానము నిర్వహించుటకు టూమిలునాడు కాంగ్రెసు వారు అడిగి జాతీయపాఠశాలలో నుపాధ్యాయుడగు శ్రీ మాకొ డబ్ల్యూ. ఎన్. శ్రీనివాసరావుగారిని అహమదాబాదుకు పంపుటకు నిశ్చయించిరి. ఆయన గతవారమున బయలుదేరి అహమదాబాదు వెళ్లెను.

ఫిస్సులా లేక ఆసనగండమాల 30 ఏండ్లనుండి యున్నవ్యాధి

5 వారములలో వ్యాధి పూర్తిగా నివారణ మగుట

హైకోర్టునకిలు పంచాన కేశ శాస్త్రిగారి లేఖ ఇది చాలదుష్ట వ్యాధి. దీనిచే పలువురు బాధపడుచుందురు. ఇది నిశ్చలకలక వచ్చును. మూలకంభ ముదిరి యిట్లు పరిణ మించును. దీనికీ శస్త్ర మే గాని కేవల చికిత్స లేదని పాశ్చాత్య వైద్యులు చెప్పెదరు. శస్త్రము చేసినను పూర్తిగా నుణచుకలిగి మరల పుట్టుకండ పోవునను నమ్మకము లేదు. వీనినిగూర్చి పలువురు పత్రికలకు వ్రాముచున్నార గాన శస్త్రముతో పని లేకుండ దీనిని సి. ఏ. కుబ్రహ్మణ్యయ్యరు బి. ఏ. గారు కుదుర్చులరను సూధి వార్తను ప్రకటించిన చెన్నపురి హైకోర్టునకిలు బి. పంచాన కేశ శాస్త్రిగారికి కందనము లిచ్చించుచు వారు మా సోధరపత్రిక యకు స్వరాజ్యకు (వాసిన లేఖను పత్రికాపాఠశల యుప మోగముకొరికు యథాక్షరముగ నీక్రింద ప్రకటింపితిమి. (ఆంధ్ర మాసం!)

శాస్త్రిగారి లేఖ

నేను గత ఆయుసవారములనుండి చెన్నపురమున మెలా పూచులో కల్లుకారను నీధి 14 గృహముననున్న సి. ఏ. కుబ్రహ్మణ్యయ్యరు బి. ఏ. గారిమొదల ఫిస్సులా వ్యాధికి మందుపుచ్చుకొనుచుంటిని. శా కీవ్యాధి 30 ఏండ్లనుండి యున్నది. అట్టివ్యాధిని 5 వారములలో వీరు పూర్తిగా కుదుర్చులరినది నేను వ్రాయగలిగి సంపల కెంతయు సంతోషించుచున్నాను. మొదటివారములోనే నాకు చాలగుణము కనబడినదిగాని పూర్తిగా గుణము కనబడిన పిమ్మటనే వ్రాయవలెనని యింత కాలమాగితిని. నేను గట్టి నమ్మకముతో దీనిని నగూర్చి యితరులకు యివ్యాధిని వీరు తప్పక కుదుర్చులరని వ్రాయగలిగియున్నాను. శస్త్రమే పనిలేదు. వారు చికిత్సకు ఉచితమగుసామ్యుకే పుచ్చుకొందురుగాని మితిమీరినసామ్యు కడుగుదు. బి. పంచాన కేశ శాస్త్రి, హైకోర్టునకిలు.

విదేశ వార్తలు

మిత్రమండలి సమావేశము

పాయింట్ కేసుగారి రహస్య సూచనలు

లండను, ఆగస్టు 8:— పాయింట్ కేసుగారు గావించిన రహస్య సూచనలను గురించి వార్తాపత్రిక చీనిమయముల ప్రకటించుచుండెను. — మిత్రమండలిచే జర్మనీయు దాక్రమింపబడిన ప్రదేశములందు ఎరువుల దిగుమతులకు సరిహద్దుల శిక్షణపరచెననియు జర్మనుపరిశ్రమలందు 'మిత్రమండలి' భాగముండవలెననియు రుచురసందలి బాగుచైన పన్ను నిధింగతలెననియు రిచెసు బ్యాంకు, జర్మను ఆదాయము ఎరువులు, వాతములు, మొదలగు కాటలగు మిత్రమండలికి పాలనాధికార ముండవలెనని పాయింట్ కేసుగారు గొడుగుచేసిరి. బలమగు పూచీలను పుచ్చు కొనివచ్చునాతగాని నాయుదాగ్యవధి నీయరాదు. ఈ ప్రణాళిక కంత్రికసంకేతసూచనను జర్మను ప్రభుత్వమున కంపవలెను. అని పాయింట్ కేసుగారు తెలిపిరి. ఈ సూచనలు మిత్రమండలి ఆర్థిక సంఘమువారికి విచారణార్థ నంపబడినది.

ఆర్థిక సంఘ సమావేశము

లండను, ఆగస్టు 8:— ఆర్థిక మంత్రులను, కామ్రూవేల్ లును ఈ దినమున సమావేశమై పాయింట్ కేసుగారి సూచనలను చాలవరకు చర్చించిరి. వీరు తిరిగి పోయి సమావేశమగుదురు. ఇప్పుడు భార్యన్నను మిత్రమండలి సమావేశమువారు ఆర్థిక సంఘ నిజే దికచైన చర్చచుండుదురు. ఈ సూచనల ననుసరించిన యెడల మిత్రమండలి కుపయోగము లేకపోవుట యందుడ జర్మను ఆర్థిక ప్రితి సంపూర్ణముగ కిలమైపోవునని బ్రిటిషు ప్రతినిధులు ఖండించి యిట్లు పరామలుద్వారా తెలియచుచున్నది. ఈ సూచనల ననుసరించినయెడల మూడు, నాలుకల లక్షల బంగారు మార్కులు లభించునని పరామలువారు నాదించుచుండిరి.

ఆర్థిక సంఘాధ్యక్షులు వ్యతిరేకముగ నుండుట

మిత్రమండలిచే దాక్రమింపబడిన జర్మనీ ప్రదేశములలో నుంకము విధింపవలెననియు యెరువుల దిగుమతి పన్నులను విధింపవలెననియు పాయింట్ కేసుగారు గావించిన సూచనలను చాలమంది వ్యతిరేకముగ నుండిరి. ఆ ప్రదేశములందలి గనులను, అడవులను వశపరచుకొనవలె నను సూచనను గూడ తిరస్కరించిరి. కాని ఈ విషయము వార్థిక సంఘమువారు విచారించుదురు. ఈ ప్రదేశములందలి బాగును, కట్టెలను మిత్రమండలికి సరాఫరాజేయవలె నను సూచనల మిత్రమండలి యంగీకరింపవచ్చును. పరిశ్రమలయందు కొంత భాగమును మిత్రమండలి కీయవలెనని జర్మనీని గోవత్ నను సూచన గూడ తిరస్కరింపబడినది. జర్మనీ కొక వైపున నాయుదాగ్యవధి కొనవలెనని డెలుపును రెండవవైపున జర్మనీయాస్తులను వశపరచు కొనుటకు శిక్షించుటయు పరస్పర విరుద్ధము లగు నుండెనని సాంజరుగారు తెలిపిన వాక్యము నందరును అమోదించిరి. ఈ పూచీలేవియునపు సములేదనియు గ్యారంటీల కమిటీవారి సూచనలే సరిపోవుననియు యభిప్రాయపడుచుండిరి. ఈ విషయముల వార్థికవ్యవస్థాపకమున గాక వైతిక రాజకీయ ఫలితములద్వారా ములతోగూడ విచారించవలెను.

ఎగుమతులపై పన్ను

ఆర్థిక సంఘమువారు, జర్మనీయెరువులపై నూటికి 25 శాతము పన్నును జర్మను ప్రభుత్వమువారి ద్వారాగాక సరాఫరా మిత్రమండలియేవలెను సూచనలెనని యంగీకరింపిట్లు తెలియచున్నది. పరామ ఆర్థికమంత్రి మధ్యాహ్నము సభకు కాలేడు.

జర్మను అభిప్రాయములు

మిత్రమండలి సమావేశ ఫలితములకొరకు జర్మనీయంద ద్వామూతోనుండి, ప్రభుత్వ కామ్రూవేల్ ను వర్తగా రుపన్యసింపుచు సమావేశము విఫలమయెడల ప్రభుత్వమువారు పరివరముల బాగవడవినిస్పృహకొని యుగారకుండునని నుడిచిరి. నాయుదాను పొడిగించ వలెననియు, నాయుదాను పొడుగించుటగాక దిక్కుకాలము పొడుగింప వలెననియు తెలిపిరి.

జర్మను సంగ్రామ కేరసులు

పారిసు, ఆగస్టు 8:— జర్మను సంగ్రామ కేరసులను పరామ కొర్రులందు విచారించవలెనని పరామ ప్రభుత్వమువారు తిక్కానించిరిని నాన్స్ వార్తాపత్రికలు పుచ్చుచున్నది. ఈ సభకు ప్రదేశములందు జరుపబడిన

కేరసుల బాధితాను దయాను కేసులపైనదని చూచు మార్పులు కొర్రులకు ఉత్తేజపులంపిరి. వాన్స్ వార్తాపత్రిక 50 కేరసులు గాన్పించుచుండిరి. వీరిలో కొన్నికొన్ని యధికారులను జర్మనీయుని పాజును గూడగలరు అట్లేను అర్థమవునండి తెదల గొట్టబడవలెనని బాగుచున్న గూడతయారు కేసులెను.

ఇటలీ పరిశ్రమలు

లండను, ఆగస్టు 8:— డెయిలీ మెయిలునకు కోము విశేషముడియుల వ్రాయుచుండెను:— పోవలిట్టులు బలముగ నున్నచోట్లలో జేతమందంతటకు పా సి స్టీ లు ఆ యా థముల విదవివేషాలెనని వారి నాయకుడగు మస్సోలినీగారు ప్రకటించిరి. పాసిస్టీలు కార్మికులకు శత్రులు గావించును, కార్మికులను జేతమునకు నవ్వకరమగునట్లు చేయచున్న వారితో దమకు వైరముగలదనియు మరెయొక ప్రకటన గావించబడినది. పాసిస్టీ లింకను బలవంతమగు మరెయొక సంఘటనమునకు సిద్ధముగ నుండవలెనని ఆ ప్రకటనయందు దలంపబడినది. అందుచే ప్రవృత్తి విరామము కొలదికాలమువరకు మాత్రమే నని చేలుచున్నది.

పోపు ప్రకటన

క్రైస్తవ కథావ్యవహారాలైన పోపుగారు, పట్టణములందు జూదమున్న దౌర్జన్యములను పోరాటములను చూసి ప్రవలను కాంతి యులుల పోనిట్లుటకు ప్రయత్నింప వలెనని బిషప్పలకు తిక్కెట్లుగావించిరి. రాజకీయ కలవాములందు మతావ్యవహారము పోపుగారు గమనింపవలసి యున్నది.

కాంతముగ నుండుట

కోము, ఆగస్టు 8:— దినమంతయు కాంతముగ నేయుండెను. కాంతిని సెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వమువారు దీనుకొనిన చక్కలు సంత్పత్తి కరములగు ఫలితములనిచ్చెను. పాసిస్టీలు తమ గృహములకు జేరుచుండిరి.

విరిపు విప్లవము

ప్రజాసామ్యవాదుల ధ్వంస మొనర్చుట

ప్రజాసామ్య కుట్రలు కనుగొనబడుట

లండను ఆగస్టు 7:— డెల్లినునకు సమూహదాగల నన్నిటిని ధ్వంస మొనర్చుటకుగాను ప్రజాసామ్యవాదులు, గావించిన కుట్రనుండి డెల్లినునకు గోసపోవులెలమార్గములను మంలేలను, బాటలను ధ్వంస మొనర్చుటయే వారియుద్దేశమని విరిపు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి ఇందుకొరకు చాలమంది ప్రజాసామ్యవాదులు రహస్యముగా అనుమానమును దెప్పించుకొనుటకుగాను కాన్పునుండి లివర్పులుద్వారా డెల్లినునకు వచ్చిరి విరిపు ప్రభుత్వ వైతిక రహస్యవ్యవస్థాపకాధికారి కాళిలమరలన సకాలమున కనుగొనడెను యెబ్బయినాయమున కలగజేయక యుండే చాలవందలెలవర 160 ప్రజాసామ్యవాదులు నిర్బంధింపబడిరి. వారివద్ద చాల మందుగుండుసామాను దొంగిలించబడిన మోటారుబండ్లను దొంగెను. ప్రభుత్వవైతికలందు ఎక్కువని డెల్లియు తగులలేదు.

విరోధా అమెరికా తంత్రవాదము

విరిపు ప్రజాసామ్యవాదులు పట్టుకొనుట

లండను, ఆగస్టు 8:— వాటరు విల్లీ వెలెంటియా, సముద్ర తిరివాదాయములను, క్రేయిందలి ప్రజాసామ్యవాదులు పట్టుకొనుటచే యూరపు అమెరికాలకు సముద్ర తిరివాదముల సరిగ సాగుటలేదు. అందుచే కన్యకలు వేచిలు కంపెనీవారి పని ఆగిపోయెను.

రహస్య సూతన చక్రవర్తి

పారిసు, ఆగస్టు 8:— గ్రాండు డ్యూకు సిల్వెస్టరు అనువా యన, ప్రస్తుతము రిక్తముగ నున్న రహస్య సామ్రాజ్య సింహాసనమునకు దాదే సంతతుడైన నని ప్రకటించెను. న్యాయసమ్మతమగు తన కు వాత్సల్య ధ్వంసపరవరతనని సేవనలు కొన్ని నానిని గోరదని ప్రకటించెను.

ప్రజాసాయందు గొప్ప డెమోన

10000 మంది మాతులగుట
హంకాంగు, ఆగస్టు 8:— ప్రజాతీరమున స్వాతంత్ర్య గొప్పయ్యెన సుఖమిచ్చెను. అందుచే నగరమంతయు నాగెన మైపోయెను. 10000 మంది ప్రజలుకంటే నధికముగ మరణించిరిని తెలియదచుచున్నది.

రాజప్రతినిధిని తొలగించవలెను

మార్షింగుపోస్తుపత్రిక
లండను, ఆగస్టు 8:— లెన్ కలకత్తా విశేషముడు తెలిపిన విషయములను గురించి వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచు మార్షింగుపోస్తు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— భారత సివిలుసర్వముకాఖగో విరోధియనల చేతులను పద్ధతిని సంపూర్ణముగ విడనాడుటకు సమయము సమీపింపలేదాయననది ప్రస్తుతము చర్చనీయాంశమని భారత ప్రభుత్వమువారు గాన్పించు ప్రభుత్వమున కంటే ప్రతిములందు నూచించిరిని తెలియుచున్నది. ఒకవైపున ప్రధానమంత్రి సివిలు సర్వము కా ఖలాసికి బ్రిటిషు వారిని నిరంతరము ను పంపుచుండుట తప్పి పునరుని డెలుపుచుండుటయు భారత కాగ్యాలమును వారందు కొరకు శ్రమపడు చుండుటయు వేరొకవైపున రాజప్రతినిధి ఇట్లు తెలుపు చుండుటయు వాక్య్య కరముగనున్నది. కాన్స్ట్రక్టుమును భారతీయుల కిచ్చివేయవలె నను ప్రజల ఆందోళన రాజప్రతినిధి నియ పురిగొల్పెను. ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము నడుచు నుద్దేశముతో సిరాజప్రతినిధి తాను యెక్కడ ప్రతినిధిగ నుండెనో అట్టి ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపూలముగ నిలచుటకు ఇదిరండవకూడి. ప్రభుత్వమువారి విషయమై చూచినుకొనవలెను. రిషింగు ప్రభువున వెనుకకు రప్పించుట అట్టివానిలో మొదటిది.

గ్రీకు వైతికయత్నములు

కాన్స్టాంటినోపిలు, ఆగస్టు 8:— కాన్స్టాన్టినోపల్ నూతనముగా చాలా గ్రీకుపటాలమును జేర్చుడెను.

సర్వ కేవలస్వామి ఆయ్యరుగారు

జాతీయమిత్రులందు భారతదేశ ప్రతినిధిగ సర్ విలియము మేకురుతోపాటు సర్ కేవలస్వామి ఆయ్యరును గూడ పంపెదరని తెలియుచున్నది.

లిస్సుచునగు సమ్మె

లండను ఆగస్టు 8:— ఆహారపదార్థమున మారవట్టెలుల కనమృతికాపుటకును కొట్టెలంబులు వెలిపిపోవుటచేతను లిస్సుచు నందంతటను సమ్మెకట్టు ప్రయత్నింప బడెనని తెలియుచున్నది. చాలాసాపులు మూసియుండెను. వ్యాపారము నిలచిపోయెను. మిలిటరీ జేకరీనుండి కొట్టెలు సుభరా తేలబడు చుండెను. సమ్మెను ఆపుటకు ప్రభుత్వమువారు గట్టి దృఢినికొనుచుండిరి.

సర్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు (చుదిరాసు కావన సభాధ్యక్షుడు) భారతదేశమునకు ప్రమాణాపయ్యెను.

సర్ ముక్తేశ్వరమిక్తు గారికి విందు

లండను, ఆగస్టు 8:— ఇండియా కాన్సిలునుండి సర్ మిక్తుగారు విడిమించుకొను సంస్కృతమున సర్ విలియం మేయరు, ఎస్. సి. నేను మొదలగువారు వారికి విందుగావించిరి. దాను భారతీయ చీకవిద్యార్థుల సహాయక సంఘాధ్యక్షుడుగ నుండినపుడు భారతీయ విద్యార్థులు కన్యకాస్థితులందు గన్నాచిన దైర్య సాహసముల తెలిసి కొంత సేవని ప్రశంసించుచు హామిక్తుగారు ప్రశంసించిరి. బ్రిటిషు యువకులు స్వదేశము నుండి అటుచేళ్ల మైక్తుయందు అట్టి కన్యకాస్థితులకు లోనైనయెడల నిర్వహణచేయింపబడినది తెలియెను. కన్యకలందు భారత యువకులు ప్రదర్శించు దైర్యసాహసములకే జాతీయములందును గమనింప లేదని ప్రశంసించెను.

సూతన వాయువాయువాయుము

పారిసు ఆగస్టు 7:— చెయింటు అస్సెనువద్ద ఒక గోష్ఠి వాయువాయువాయుము సూతనముగ నిర్వహించి ఈదినమునకే యుపబడినది. ప్రపంచములో కల్ల నిదయే బలమైనది. దీనిద్వారా ప్రపంచమునందన్ని భాగములకును వార్తలందజేయవచ్చును. ఒక్కటా స్థితియు పూర్తియయ్యెను. దీనిద్వారా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములతో వ్యాపారము సాగింపబడినది. ఇంకను మూడుట్రాన్సిట్టులు నిర్వహింపవలయున్నవి. ఇని త్వరలో తూర్తి గానున్నది.

తూర్పుఅఫ్రికా గవర్నరు

ఆరు సర్. ఎవ్వర్డు వార్తగారిని సాధ్యమైనంత త్వరలో ఇంగ్లండునకుదిరిగి రావలెనని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానముగావించిరి.

సంస్కృతినిస్సర్వే వివాదమునందు 37 గురు మరణించిరి, 148 మందికి గాయములు తగిలెను.

రహస్యమును షామము కొలదిగ తగ్గి పరిశీలకు లభిస్తా మాగ్గమును పట్టుచున్నది.

నార్మన్లకు ప్రభు సాగోగ్యము వినవినము క్షీణించుచున్నదని తెలుపబడినది.

బెజవాడ పురపాలకసంఘము

వెన్నువుల కానసభ

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారకు

దలచిన ప్రశ్నలు

రానున్న కానసభలో స్థానికప్రభుత్వములపై నిర్యంతుల పడినదమని రెడ్డిగారు తెలియచేసిరి. ఇట్లు విలేఖరి స్వరాజ్యము వ్రాసెను.

1 ప్రశ్న కట్టమంచి ప్రకారము బెజవాడలో నియోజనము జరుగవలెనని విషయమున దొరతనమువారేవైన జి. ఓ. లను ప్రకటించిరా? వాటినిసంఖ్యలేవి. వానికేమిలేవి. అట్లు ప్రకటించినచో అలాగేల జరుగలేదు దీనినిగూర్చిన ఉత్తరములను జవాబులన్నిటిని సభ్యులకు చూపెదరా?

2. ఇంత కాలము బెజవాడలో నియోజనము జరుపబడుట కేమికారణము?

(3) నియోజనములను జరుపుట కింకొరి నభ్యక్షునిగా నియమించవలెనని బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీవారు తీర్మానించిరా? అట్లయినచో దొరతనమువారేమిచేసిరి. అట్టింకొకరిని నియమించవలెనని నియోజక నిబంధనలలోని 266 క్లౌజులను వ్రాయబడలేదా? అభ్యక్షుడుగూడ మరల నియోజకనిబంధనలను పుడతడు నియోజనమును జరుపుటకు న్యాయప్రకారమునబట్టగాదా?

(4) 2-4-10 వార్డులలో నియోజనము జరుపుట కభ్యక్షుడు ఎం. శేషగిరిరావు నాయకుగారి కధికారమిచ్చెనా? అనాయకుగారు 4-10 వార్డుల ఎన్నికల పట్టెలను తెరచి ఫలితములను తెలిపెనా? అభ్యక్షుడు మూడవవార్డులో నియోజక బడ గోరువారిలో నొకడగునా కాదా? అవార్డు ఎన్నికల పట్టెను అభ్యక్షుడు తెరిచెనా లేదా? మూడవవార్డులో కొన్ని ఓట్లుచెల్లనా అను విషయమున అభ్యక్షుడు ప్రభుత్వమునకు వ్రాసెనా? దానిని గూర్చి ఏమి పరిష్కారము జరిగినది? దొరతనమువారికి తెలుపక ముందు ఆ మూడవ వార్డు ఓట్లను అభ్యక్షుడు తెక్కుట్టెనా? అట్లే తెక్కుట్టెనపుడు వానిలో చెల్లనివానిని గూర్చి అప్పుడే ఎన్నిక కాగితములపై వ్రాసెనా?

(5) ప్రశ్నసంఘము నింకను యేర్పలుపలేదు. అభ్యక్షుల నియోజనమున కింకను లేదని నిర్ణయింపలేదను విషయములు నిజమేనా? అందులకేమి కారణము? చట్టము 266 ప్రకారము నియోజనము జరుపుటకు తన విచ్చినపుడే ప్రశ్నసంఘము నేర్పరుచుటకు అభ్యక్షక నియోజనము జరుపుటకు గూడ దొరతనమువారు తేదినను ప్రకటించవలసియండలేదా?

(6) ఈవిషయము చాలముభయమైన దగుటవలనను ప్రజలు దీనిని గూర్చి చాలాభయంతో నున్నందున దీనికి సంబంధించిన తేఖెలన్నిటిని దొరతనము వారు ప్రకటించవలెను.

శ్రీయుత అంబాయిదాసు దేకాయగారు

కరాచిపోగుల అభినందనము

6 వ తేదీ సాయంకాలము కరాచీలో గొప్ప పౌరసభ జరిగినది. అసహాయోద్యమము నవలంబించి జమిందారీని గోల్పోయిన దేకాయగారి మహాత్మాగమును ప్రశంసించు తీర్మానమును సభవా రేగ్రహీతముగా నామోదించిరి.

మరకార్యుగారి కుమారుడు చనిపోవుట

శ్రవమును ఖద్దరుబట్టలతో సమాధిచేయుట

హృద్యోవోలో గొప్పవర్తకడకు ఎన్. జనాబు. కె. హాజీసుల్తాను మరకారు గారి కుమారుడు ఎన్. మహమ్మదు మహమ్మదుమరకారుగారు యీనెల 6 వ తేదీన చనిపోయిరి. ఆఖాయిల వయసు 9 ఏండ్లు. తల్లిడి ఆఖాయినికి ఖద్దరుబట్టలను తొడిగి సమాధి చేయించెను.

దస్త్రమండలముల స్థానిక సంస్థలవారి ద్వితీయసభ ఆగ్టబరు 7, 8 తేదీలను బర్హలిలో జరుగును.

2-3-22 తేదీన శ్రీరామకృష్ణ గ్రామకీర్తనాతీయ పోతకాలా భవనమున శ్రీయుత రాచిరాజు రామబాను పంతులుగారి యాధిపత్యమున నొక సభ జరిగినది. వారు బాతీయ విద్యనుగూర్చియు ఖద్దరునుగూర్చియు యుపన్యసించిరి. శ్రీమాన్ కల్వపూడి రంగారావుగారు పాతకాల ముందు కార్యక్రమ విషయమై రు 500-0-0 లు ధనము సంపాదించ వలెననియు మాటతీయుట నేత వంద్రంగి మున్నగు పరిశ్రమలు నెలకొల్పవలెననియు తీర్మానమును పుపపాదించిరి. అయ్యది యొకగ్రీకముగ అంగీకరించబడెను. శ్రీమాన్ ముదుంలై వెంకటరెడ్డిగారు నరిసింహాచార్యులువారు ప్రభుమోహాధ్యాయు పదవిని అంగీకరించుటకు తమనమ్మతిని తెలిపిరి. వీరు పండితులు. కవి పరులు.

మరియు వైపారి కధిపత్యమున కమ్మపూర గ్రామమున నొక సభజరిగినది. అచ్చట పంచాయతీ సభినుగూర్చి ప్రవస్యించిరి. వెంటనే ఒక పంచాయతీ సభ యేర్పడమైనది.

బెంగాలు పోలీసు

గవర్నరు ప్రశంస

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—1921 సంవత్సరములో కలకత్తా పోలీసువారు జరిపిన కార్యక్రమములకు సామర్థ్యమునకు సభాయుక్తుడైన గవర్నరుగారు ఎంతయు ప్రశంసించెను. సమ్మెలు అల్లరులతోడనే గాక అసహాయోద్యమముతోడ పోవలసి యుండెను. అసహాయోద్యమము భిలపతు సంఘముల వారు ప్రభుత్వాధికారులను తిలకింపు తేముటకు సమకట్టిరి. అయి నప్పటికి స్థాయిత్వముతో చక్కగ కార్యభారమును నిర్వహించి నందుల కెంతయు నభినందించిరి. గత పదిసంవత్సరములనుండి పోలీసు ఉద్యోగములను వదులుకొన్న వారిసంఖ్య అకస్యముగా ఒక 1915 సంవత్సరములో మాత్రము కొందరు మానుకొనిరి.

బర్మాగవర్నరుగ సర్ హాక్స్లెడ్జ్ బట్లరుగారు నియమించబడుటచే అందఱును సంతోషింపబడిరి.

గొప్ప వర్తములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—ఇటీవల వర్తములు విస్తారముగ కురియుటచే బెంగాలులో కొన్నిచుట్టుల పొంగిపోయినది. ఒడ్డుననున్న గ్రామములను ముంచెత్తెను. కానందించి వరదలచే చాలాగ్రామములు మునిగిపోయినవి. ఈ గ్రామములు హవురా హుగ్లీలో నున్నయవి. వరదలచే హవురా సిఖిలారైలు తాత్కాలికముగ ఆపుచేయబడినది. దా మోదరునది గూడ పొంగినది. అంపాడిగ్గరి గ్రామములు గూడ మునిగినవి. ఇంకను సీటితో మునిగియున్నయవి. ఈ గ్రామములకు సహాయమును హవురా మేజిస్ట్రేటు చేయుచున్నాడు. చాలాఇండ్లు కూలిపోయినవి. వృత్తులు నేలగులినవి. ఇండ్లు పంటలు ఆస్తీ పోయినవి.

బర్మాకానసభ జనరలిలో సమావేశ మగును. మంత్రి లెండ బండవలసినది. ఇంకను నిశ్చయించలేదని బర్మా కానసభాకార్యదర్శి తెలియజేసెను.

సివిల్ సర్వీసును గూర్చి లాయడ్ బార్డిగారు చేసిన యుపన్యాసమునుగూర్చియు అధినేతలముందు భారతీయుల స్థితినిగూర్చియు ఏమి చర్చ దీనికొనబడుటకు అక్కర్లే లెవరలు సంఘమువారు నిభతేనెదరు.

అస్సేలియాలో అడిమిండి కాపురముండిన మహమ్మదీయుల కొకడు ఇండియాలో భర్త్యకార్యములకు వినియోగింపుదని రైటానరేటు. శ్రీనివాసకాశ్రీగారి చేతికి 100 పాసుల నిచ్చిరి. కాశ్రీగారు సామును మలబారు ప్రజలకు సహాయముగ నిచ్చుట కేర్పాటు చేసిరి.

వీహు బరిస్సా కానసభ సంచిగో 7 తేదీన జరుగును. భూస్వాములకును రైతులకు సంబంధము గల చట్టము నిర్మించబడును.

సిల్వెట్, కానరంజిల్లాలు రాజప్రోహపురసభల చట్టము క్రింద నమోదుజేయబడినవి. ఆగస్టు 11 నుండి ఆరు నెలలవరకు అచలులొనుండును.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఓహ్లా, ఆగస్టు 4:—చనిపోయిన భారతదేశీయుల వితంతువులకును, వారి తాలూకు దిక్కులేనివారల నిమిత్తము చందా వేయబడిన మొత్తము ఆనుకోని ప్రకారము సర్వనియోగము అగుటలేకని కొందరు భయపడుచున్నారు. ఇండియా కార్యదర్శిగారందుచే ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—

తెక్కులు సంసిద్ధమగువెంటనే అనిధి తాలూకు ప్రతిసాలు నిల్వ మొత్తము ప్రకటించబడును. ఇండియా కార్యదర్శి, ప్రైవేట్ కార్యకర్తలర్శి, పిండిన బుచ్చుకొని ఇండియా కార్యదర్శిచే నియమితుడైన సభ్యుడును, పబ్లిక్ సెలవులొనుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడు ఇండియా ప్రైవేట్ సభ్యుడును ప్రతిసాలకు ఇండియా కార్యాలయములో తెక్కులను తనిఖీ చేసెదరు. సాముకుగూర్చి చర్చించుటకును, తెక్కుల వివరములనుగూర్చి కనుగొనుటకును వైసంఘమువారికి అధికారముగలదు. ప్రతిసాలకు తెక్కుల వివరములు వై సంఘమువారి నివేదికము ఈనిధికి దబ్బు నొసగినవారలకు బంపబడును.

వీహు బరిస్సా గ్రామపాలన చట్టము మొల కేడు (9-8-22) చర్చించబడెను. చర్చపూర్తియైనది. బిల్లు ఆమోదించబడెను. ఫలహారాసంగిరమున కోర్కెజు సవరణచట్టము మెక్సర్నెగారిచే ప్రవేశపెట్టబడెను. మొహాకెల్లిగారు ఈ బిల్లును సభ్యుల యభిప్రాయమునకు ఇంకొకసారి పంపవలెనని. కాని తీర్మానమునకు తేర్చబడిన సవరణ ఒడిపోయెను. అసలు తీర్మానమును చర్చకు ప్రారంభించిరి.

టి బే టు

లాసాకు తిరిగివార

లాసాకును ఇండియాకును తొడిగినారా ప్రచారము పూర్తి అయినది. పూజ్యులగు డేవైలామాగారు బాహిం ప్రపంచములో తంతియార్గమున తమకు సంబంధము కలగలేనందులకును, ఈ తంతి ఏర్పాటునకు వలయు పరిశరములను నిపుణులగు ఉద్యోగులను సప్లముజేసినందులకును రాజప్రతినిధిగారిని, సార్వభౌమునకును కృతజ్ఞతను తెలియజేయుటకై జూపిరి.

రాజప్రతినిధిగారి యుచితరీతిని ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఈ తంతిమూలముగ టిబెటుప్రభుత్వము-కు ఇండియాప్రభుత్వము నకును పరస్పరమైత్రీ ఏర్పడిలాభించునుగాక యని గోరుచు టైలామాగారి కృతజ్ఞతను సార్వభౌమునకు తెలియజేసెనని.

పంజాబు గవర్నరుగారు సిల్లాకు తిరిగివచ్చిరి.

బర్మాకు ప్రాత్య నియమించబడిన సర్ హాక్స్లెడ్జ్ బట్లరుగారికి ఆ ప్రాత్యదేశమునందు సులైక్ష్మ్యములు కలుగక యని లీడరుపత్రిక ఆశ్చర్యించుచున్నది.

డక్క సర్దారులసభ పూనాలో కానసభా మండరమున నిన్నటిదినము జరిగెను. జేబ్బు యువరాజునకు కన్నాటు ప్రభువునకు అఖండ వైభవముతో ఆదివారమున స్వాగత మిచ్చినందుల కెంతయు సంతసముకన్నాటుప్రభువు మహారాష్ట్ర పీఠల ప్రతాపమును సదా జ్ఞాపకముచు కొనుటకు భవనమునకు శంఖుస్థాపన వోర్చిరి. జేబ్బు యువరాజు విశాఖా మహా సంక్రామమున బోలెన మహారాష్ట్ర పీఠలు ధైర్యసాహసములను కొనియాడిరి. వీరుభయము తలపెట్టిన కార్యములు ఫగన్లుఖము. గాంచుటకు డక్కను ప్రజానాయకులగు సర్దారులు మీరు తోడ్పడవలయును. వైసికులనుగూడ సమావేశము జేయవలెను. ఈవైస్యములోనే కంట్రీమిలీషియా మీ కొమారులు గూడ కమిషన్ హోదాను స్వీకరించవలయును. మీసహాయము నపేక్షించినపుడు మీరు మమ్ములను ఆభాగంబుగ జేయక తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాడను. కానసభలు చాల ప్రయోజనకరములు. అనట వివిధ విషయములు మేధావంతులందరును నిదానముతో చర్చించెదరు. పిమ్మట పరిపాలనా క్యయమును తగ్గించుటనుగూర్చి ప్రస్తావించుచు ఈ విషయము పోలీసు దళమునకు చాల చిక్కులుగ నున్నదనిరి. వైదేశములయందు ఆందోళనమును సరిహద్దు- అడవులకు ఇంకను పోలీసుదళ మననమని చాలామంది ఆశక్త స్థలములనుండి వాకొనుచున్నారు. ఈ ఆందోళనమున నడంచుటకు అధికారము నాకున్నను దాని నుపయోగించుటకు నాకిష్టములేదు. కానసభవారు సామును ఇచ్చుటకు పరిశీలులు అనసరముగ గలవని జెప్పినపుడు పోలీసు దళము హెచ్చించబడును. గాంకీను బంచీలను న్యాయతెలిచి, పరిభవము నొందింపజేసి అని భరణజేయుట ప్రజల కెదుల ఇచ్చును లేదో నా ప్రభుత్వము-కుగూడ ఎంతమాత్రము సర్దుతము లేదు. కొందరు సర్దారులకు గవర్నరుగారు గౌరవదీక్షాములగు దున్నులనుపడదము నొసగిరి.

నో టీ సు

దక్షిణ నల్లూరు సంస్థానం మైనరు కొమారునికీ, జమిందారుగారికీ భాగములు విమర్శయగు సంతకము మైనరు విషయములో మిక్కిలి అక్కర గలిగినట్లు జమిందారుగారి భార్య కోర్టు దీసివరును ఏర్పాటు చేయవలసినట్లు దరఖాస్తు దాఖల్ చేసెను. మచిలీపట్నము సబ్జిలరేట్ జడ్జిగారు సవరు మనవిని ఖర్చులతో త్రోసివేసిరి. కోర్టువారి స్వాగ్ధనములో నుంచబడిన తు 25000 లకు జమిందారికి గారు జమిను యిచ్చియుండిలేదను సంగతికూడ అందరికిని తెలిసియేయున్నది. ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగ జమిందారికిగారి పోషణలో మైనరు జమిందారు ఉన్నను ఆమెగారు చేయునట్టి అప్పులకు జమిందారుగాని, మైనరు జమిందారుగాని ఏమాత్రమును బాధ్యత వహింపజాలరు. జమిందారిగారి గృహకృత్యపు, సివిలుచ్యాజ్యపుఖర్చులు నగైరాలకు తన స్త్రీధనమునుండియే ఖర్చుచేసుకొనవలసినట్లు మైకోర్టువారు తీర్పు చెప్పియున్నారు. ఆమెగారి స్త్రీధనము సాత్తునుగూర్చి సివిలుకోర్టులో వ్యవహారము జరుగుచున్నందున సదరుహక్కు ఆమెకు పోలిగిపోయినది. కనుక ఆమెగారు జమిందారుగారివద్దనుండిగాని, లేక ఆమెగారిపోషణలో నున్న మైనరు జమిందారుగారివద్దనుండిగాని భరణమును పొందుటకు హక్కు లేదు.

సాతావరణ నిధి

1922-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 9-న గురువారము.

అంశము	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
అమ్మలూరు	84.1	76.3	0.82	60.18	...
బీజపూర్	86.0	78.5	0.07	88.78	0.90
బీజపూర్ ద్వీపము
బీజపూర్ ద్వీపము	85.2	75.2	0.78	51.41	7.86
బీజపూర్ ద్వీపము	86.0	80.7	0.02	84.85	6.88
బీజపూర్ ద్వీపము	87.8	80.0	...	4.31	1.02
బీజపూర్ ద్వీపము	81.2	69.8	...	35.95	4.58
బీజపూర్ ద్వీపము	87.3	80.9	...	8.49	5.87
బీజపూర్ ద్వీపము	93.9	81.6	...	10.15	2.12
బీజపూర్ ద్వీపము	97.3	81.8	...	8.87	8.74
బీజపూర్ ద్వీపము	97.0	81.1	...	10.18	1.54
బీజపూర్ ద్వీపము	101.6	83.3	...	3.84	1.29
బీజపూర్ ద్వీపము	97.0	80.5	...	6.20	1.08
బీజపూర్ ద్వీపము	96.0	80.0	...	5.48	0.81
బీజపూర్ ద్వీపము	90.8	79.3	...	8.18	0.97
బీజపూర్ ద్వీపము	91.3	78.9	...	0.08	0.49
బీజపూర్ ద్వీపము	96.0	77.8	0.05	2.35	...
బీజపూర్ ద్వీపము	85.7	77.0	...	12.78	1.42
బీజపూర్ ద్వీపము	81.6	74.1	...	80.80	9.90
బీజపూర్ ద్వీపము	82.7	73.5	0.10	61.95	1.87
బీజపూర్ ద్వీపము	82.0	75.9	...	37.06	14.74
బీజపూర్ ద్వీపము	86.1	75.4	0.08	91.48	8.37
బీజపూర్ ద్వీపము	69.6	62.2	0.22	82.14	3.04
బీజపూర్ ద్వీపము	82.0	77.3	0.02	82.49	19.81
బీజపూర్ ద్వీపము	88.1	77.8	0.08	82.26	...
బీజపూర్ ద్వీపము	94.5	76.4	0.16	59.08	10.85
బీజపూర్ ద్వీపము	94.5	74.1	...	7.05	6.01
బీజపూర్ ద్వీపము	95.8	73.6	...	5.28	5.16
బీజపూర్ ద్వీపము	97.6	75.1	...	1.58	3.01
బీజపూర్ ద్వీపము	95.1	73.7	...	0.82	3.85
బీజపూర్ ద్వీపము	96.5	76.3	...	8.27	6.44
బీజపూర్ ద్వీపము	100.6	80.0	...	4.88	8.77
బీజపూర్ ద్వీపము	79.2	63.9	...	6.70	5.87
బీజపూర్ ద్వీపము	82.8	65.6	...	6.67	1.79
బీజపూర్ ద్వీపము	66.9	51.8	0.19	8.89	2.21
బీజపూర్ ద్వీపము	64.8	49.7	...	11.64	7.37
బీజపూర్ ద్వీపము	88.0	71.3	...	3.46	0.18
బీజపూర్ ద్వీపము	94.4	78.4	...	11.44	2.23
బీజపూర్ ద్వీపము	11.77	2.97
బీజపూర్ ద్వీపము	97.7	77.5	...	1.77	1.65
బీజపూర్ ద్వీపము	99.9	71.1	0.29	2.95	3.09
బీజపూర్ ద్వీపము	100.0	77.8	...	3.12	1.14
బీజపూర్ ద్వీపము	0.25	0.82

సర్కారులందు ముఖ్యులైనా. మొనూరునందు దట్టముగ గలవు. దక్కను, దక్షిణములందు స్వల్పముగ గలవు. ఇతర ప్రదేశములందు మితముగ గలవు. పశ్చిమతీరము, దక్షిణములందు దాద్రా ప్రదేశముగలదు. పెంట్లూరు, మొనూరులందు సాధారణముగలదు. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువ, పశ్చిమ ప్రాంతములందు వేడిమియున్నది. కట్టాటకము, హైదరాబాదులందు హెచ్చును, మిగిలిన ప్రదేశములందు మామూలు లేవు.

వర్ష వాయువులు తక్కువ.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

సాతావరణ కార్యక్రమము.

బీజపూర్ - బీజపూర్ సాతావరణ

రూపి ఆగస్టు 7:— బీజపూర్ - బీజపూర్ సాతావరణ ప్రారంభమయినది. గతరేపు గురువారమునందు 8 బిల్లులు చట్టపరమైనవియ్యవి. ఇందులో 7 బిల్లులు మంచిముఖ్యమైనవి. సభలో వివాదములందు ఆశాభావముగలవియ్యవి గలవి. గతరేపు 30 బిల్లులను ప్రతిభాగములందు తేలిన యభివృద్ధి ప్రమాణముగ జూపిరి. బీజపూర్ బీజపూర్ గ్రామపరిపాలనా చట్టమును గూర్చి సభ్యులకుమిటివారమున నివేదికమును యోచించుట కారంభించిరి. 35 ప్రాధికారములను సభ్యులకుంకరించిరి.

వడుకు నూలు పరిక్ష

శ్రీయుత మగన్లలో గాంధీ

నవజీవన పత్రికనుండి

ఇది వడుకునూలు, ఇది మిల్లునూలు అని గుర్తించి భేదము కనుగొనుట యెట్లొ ప్రజలకు నేర్పవలసివదిగ సాగవురము నుండి యొక పార్టీని దేశమిక్రమము మమ్మలను గోచెను. ఇంతి యాగాక భారత దేశములోని మిల్లుదారములను, విదేశములలోని మిల్లు దారములను కను భేదము కనుగొనుట యెట్లని కూడ ఆయన తెలిసి కొన గోచుచున్నాడు. కొందరు వర్తకులు సావధానితనముతో భక్తితో నేలగుడ్డలు కొనువారలను తెజవాడ కద్దరిని చెప్పి మోసపుచ్చియుండిరి. అందుచేతనే కద్దరు ధరించువారి మానసములందు అపత్తయ మేర్పడింది. దొంగకద్దరు కొనకుండు తప్పించుకొనుటకు వారు ఆకుర పడుటసహజమే. నిజమైన స్వదేశీని, దొంగకద్దరుకు భేదము తెలిసికొనగోను వారు తీవ్రదియంతయు గమనింపవచ్చును.

భారత దేశములోని మిల్లుదారములను, విదేశపు మిల్లు దారములను భేదము గనుగొనజాలమని నిష్పందించుముగ జెప్ప వచ్చును. ఇంకను సాధారణముగా రాటమువారు వడిన నూలు ను జూచి కదరునూలని చెప్పటకు కష్ట మేమాత్రము నెక్కువ యుండదు. కాని దారమంతయు నొక మోస్తరుగ నుండి బాగుగా పురియెక్కినదారమును గూర్చి వడుకునూలా, మిల్లునూలాయని గుర్తించుటలో కష్టముండును. అయితే ఒకటిమాత్రము జాగ్రత్త నుండవలయును. మామటకు బాగుగా నుండే మాత్రమున ఆదిరదుకునూలని యేమాత్రము భ్రమపెందగుడదు. మోసగాండు యామిల్లుదారమునే వడుకునూలు ముదిరగ నుండునటుల తయారు చేయుచుండిరిని మనకు తెలియుచున్నది.

మామటకునూలని తెలిసికొనుటకు వడుకునూలు అక్షణముల కొన్నిటిని తెల్పెదము. ముందు, ఆ దారము బాగుగాగుండగ నుండును. పోగులన్నియు చక్కగ నేర్పరచియుండును. భూత అద్దముతో వడుకునూలును పరీక్ష చేసినయెడల దారముపొడుగునను ముల్లముల్లుగ గాన్నించును. మిల్లుదారమునందులుగాక దారమంతయును తెల్లగ నన్ననివెండితీగవలె నుండును. ఇంతియగాక మిల్లుదారమునందు పోగులన్నియును అగలదారములో నిమిడియుండవు. వడుకునూలు పొడుగున జూచినయెడల బాగుగా పురియెక్కించిన దారము వలె పోగులన్నియును బాగుగ సరికట్టుల గాన్నించును.

వడుకునూలు, నేతబట్టలను గూర్చి మరియొకవిషయమును తెల్పెదము. నిజమైన కద్దరుగుడ్డ మొదలు గరుకుగను ముతకగ నుండినను, ఉతుకులమీద మెత్తమెత్తనగును. మొదలు గరుకుగ నుండు కారణముచేత చాలమంది నిజమగు కద్దరు ధరింపజేయుట మామటకు మెత్తగనుండి కద్దరిని అమ్మబడు గుడ్డను కొనెదరు. ఈ మతకతమే ఉతుకులమీద తగ్గిపోవునది కదరు అని కనుగొనుటకు ముఖ్యపరీక్ష. మిల్లునూలు బట్టయందు ఈ ప్రత్యేక గుణము కానరాదు. నిజమైనకదరు దేశమును శుభ్రముగనుంచి మిల్లుగుడ్డ యాయజాలని ఒకవిధమైన సుఖము నొసంగునది కదరు ధరించు వారి చాలమంది యనుభవముమీద తెలిసిరి. అయితే యీ ఉతుకులమీద మెత్తనకు నను పరీక్షను దుకాణములో గుడ్డను కొనువపుడు కనుగొనజాలని మాట నిజమే. మేముగూడ ఒప్పుకొనెదము. మగముమీద పడుగులో నున్నపుడు వడుకునూలైనది, మిల్లునూలైనది నులభముగ గుర్తింపవచ్చును. వడుకునూలు, మిల్లునూలువలె ఒకే మోస్తరుగ నుండదు. అయితే వడుకునూలును అటుల ఒకే మోస్తరుగ జేయుట కష్టమని కాదు. కాని సాధారణముగా నటులుండదు. కావున వడుకునూలును మిల్లునూలును భేదమున తర్కరగా కనుగొనవచ్చును. ఒక్కొక్కసారి నేతగాండు సగము మిల్లు నూలును, సగము వడుకునూలును పడుగులోనో పేకలోనో ఉపయోగించెదరు.

కదరు నెప్పమైనను ఎవరియూరిలో తయారగునో అచటనే కొనుట మంచిది. ఇతర రాష్ట్రములనుండియు ప్రదేశముల నుండియూ, కదరును తెప్పించువర్తకులను ననమ నమ్మి ఆధార పడియుండుటకు వీలులేదు. ఇప్పుడు కొందరు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములనుండి సభిక్తేటుల బొందితిమని చెప్పి, మాయ కద్దరు నమ్మి మోసముజేయువారలు గలరు. కావున వారివారి గ్రామము, పట్టణము, జిల్లా రాష్ట్రములలో తయారగు కదరును కొనుటయే మోసపోకుండ నుండుటకు మంచిమార్గము. ఇతర ప్రదేశములనుండి తెప్పించిన కదరులైనయెడల, అసలకు నిజమైన కదరేనా యని బాగుగ పరీక్ష చేసికొనవలయును. (స్వరాజ్య).

ఆయుర్వేద మహాసభ

నాల్గవరోజు సమావేశము

హరిద్వార ఋషికులమున ఆయుర్వేద కళాశాల

రాజమహేంద్రవరమున 8 వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు - మరల సభ జరిగినది. హరిద్వారమండలమున ఋషి కులమునందు ఆయుర్వేదకళాశాలను వైద్యశాలను ఏర్పరచి నందులకు మా. లాలా శుకవీరుసింగుగారు ముప్పుగువారి సభి సంఘములకు సభాపాత తీర్మానించిరి. మహామండలి కార్యదర్శి ఆయుర్వేదాచార్య మాధవమూసగా రసస్వతంత్ర రాశీవామా నీయగా సభ్యులు రాశీవామా నంగీకరించిరి. అగ్రసమున ఆయుర్వేదభూమణ దొరస్వామయ్యంగారిని కార్యదర్శిగా నియోజించిరి. దాక్టరు లక్ష్మీకృతి ఆయుర్వేదాచార్య మాధవమూస గార్లను మహామండలి ఉపాధ్యక్షులుగా నియోజించిరి. తిరు పతిలో మహామండలి ఆయుర్వేదపాఠశాలను ఉచితవైద్య శాలను పెట్టించినందులకు సహానుగారి సభిసంజించిరి. భిషకు పరీక్షలను దేశభాషలో జరిపుటకు ఆయుర్వేద విద్యాపీఠముల వారు అయోరాష్ట్రములలో ఉపసంఘముల నేర్పలుపరచె నను తీర్మానమునుగూర్చి విషయనిర్ధారకసభలో చాలవర్సజరిగి 40 సభా సభిసంజించినందున, మహాసభలో తీర్మాన మేకగ్రీవము గా నామోదించుటయెను.

మోసము

అన్నావాడ, అగస్టు 7:— మారతు జిల్లాలో బసవా అను చిన్న సంస్థానము గలదు. అసటికి ఒక మనుష్యుడు ఇద్దరు బంధువులతో బోయెను. కీ. తే. యోధపురపు రాజుగారి సోదరుడ నని జెప్పుకొనెను. రాజభవనములోనే అతిథిగ నుం జెను. శుభ్రపురపు మహారాజుగారి పింతిండి గూడ అసమయ మున ఆచటకు వచ్చుట తటస్థించెను. భూస్వామ్యవృత్తి వైక వ్యక్తితో వచ్చిన అనుచుటలలో నొకడు ధర్మపురపు రాజు గారి పింతిండిగర పనిచేసిన పాపాబాదని ఆయన కనిపెట్టెను. మొదట బంధువులు కంగారుపడి దాగిగొనెను. తరుగుంటులైన పిదప మరల బయటకువచ్చి పరస్పర మంతయు తెల్పిజేసె బడెను. అక్షణమే పోలీసువా కి ముగ్గురిని పట్టుకొనిరి. వారిని విచారించుచున్నారు. విచారణ జరుగుచున్నది.

సంయుక్త రాష్ట్రముల తపా యుద్ధోగులసభ

5 తేదిని లక్నోలో జరిగెను. ప్రభుత్వమువారి సంఘ ములను గుర్తించుటచే స్వాగత్యము బోయినదని బోషిగారు జెప్పిన సంఘి యసభ్యుని ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్థులు చాటట్టి గారు తెలియజేసిరి. సుపీరియర్ సర్వీసులోనికి 'డెరెక్టు రిక్రూటు మెంటు' కూడదనిరి. ఒకేమాట ఇతరులను జేర్చుకూడదనిరి. ఇండియాలో గుమాస్తాలకు తపాల కాభివృద్ధి, ప్రాంతము నుండి క్రమక్రమముగ యభివృద్ధియు జీతములు ఒకే మోస్తరుగ నుండవలెననిరి. వై యుద్ధోగస్థుల కీ సంఘములందు విశ్వాసము గలదనిరి. ఈ తపాల సంఘములుగూడ పెట్టుబడిదారులు, కార్మి కులకు గల తగాయిదాకులనే ప్రారంభమైనవనిరి. ఇంటి అద్దె నిచ్చుటకు దబ్బులే పోవుటచే వీలులేకపోయెననిరి. ఈవిషయమై లెజిస్లేటివు ఎస్సెంట్టివారికి సచ్చజెప్పి ఆర్థికాధికారమును గల్గి యున్న తానభివృద్ధి ఈవిషయమై సమహాయమును జేయుటకు ప్రజలు గౌరవలెననిరి. తపాలకాభివృద్ధి సంబంధములేని రాచకీయ వేల్దల (అందోళనరులు) మాటలనున్నవి సమ్మెగట్టకూడదనిరి. వారి సమ్మెలను స్వలాభమునకు వినియోగించుకొనెదరనిరి. ఈ సంఘములకు ధనము సేకరించి ఒక నిధిని ఏర్పాటుజేయు టకు సరమనిరి. తంతి కాభోద్యోగులకు ప్రత్యేకముగ జేయుటకు ఆద రణమును మానవలెననిరి.

తీర్మానములు

ఇండియా బర్మాదేశములలో అంతటను గుమాస్తాలకు ఒకేవిధముగ జీతములు, యభివృద్ధి యుండవలెను. పోస్టాఫీసు, ఆర్. ఎం. ఎస్. ల తరపున ప్రతిరాష్ట్రమునుండి ఒక ప్రతినిధిని, ఇండియాబర్మా పోస్టుమాస్టరు జనరలు కచేరినుండి ఒక ప్రతినిధి యు పరిసితులను రాజ్యపరినిధి తెలియజేయుటకు కాయబార మును రాజ్యపరినిధికి అంగీకరించవలెను. ఈ యూనియనులతో సంబంధముగల ఉద్యోగులగు కార్యనిర్వహకులను మా టి మా టి కి బడలాయించుకూడదు. మరేవిధముగ బాధించుకూడదు.

బీజపూర్ బీజపూర్ కానసభకు భాగ్యవహదూరు క్యాపే మహ్మదు మూయిగాను వైస్ ప్రెసిడెంటుగ ఎన్నుకొనబడిరి. బీజపూర్ బీజపూర్ గ్రామ పరిపాలన చట్టముయొక్క సవరణలను గూర్చి తీర్మాన యోచించిరి. చర్చ నేడు గూడ జరుగును.

జూబులు

పద్మనాభయక వెలమసంఘము

ఈనెల 4 వ తేదీని శ్రీ పీఠికాపుర 'మహారాజా' వారిదర్శనము చేసి వెలమ సంఘ సంస్కరణోద్యమమును గూర్చియు, తత్సంఘాభివృద్ధినిగుఱించియు నొకసభ గావించుటకును, నదాని కధ్యక్షులుగా శ్రీవారి నుండగోరితిని. అట్లే జరుపబడవలయునని నెలవిచ్చిరి. తద్వారా అట్టిసభ జరుపబడున గాన ముందు తెలిపినవెంటనే సభకు వెలమవారెల్లరు రావ్రాకిరి. సభకు ముందు విషయసూచికకూడ పంపబడును.

చిత్రాడ చెలికాని లచ్చారావు.

తాడిపత్రి

స్వదేశీయద్యమము విషయములో తాడిపత్రి ముందంజ వేయుచున్నందులకు నిదర్శనముగా స్వదేశీ అంగళ్లు వృద్ధిచేయుచున్నవి. స్వదేశీబట్టలు విరివిగా తయారగుచున్నవి. వడుకుదునులుగూడ సమృద్ధిగా యిచ్చట వెలకుదొరుకును. 7 1/2 గజము పొడువు 5 పుంజులు 5 వీనికెలుగల వకశీడు 7 1/2 యెడ అకాల వెలయనను. వడుకునూలు 10 నంబరు మొదలు 20 నంబరువరకు దొరుకును. కావలసినవారు క్రింది విలాసంతు (వాక) తెలుసుకోవచ్చును.

చన్నంపల్లె వెంకటరంగారావు, కార్యదర్శి, స్థానికజాతీయసంఘము

పాతూరి అప్పయ్యశాస్త్రిగారు

వీరు పొన్నూరుగ్రామమునందు ప్రభుత్వమువారికి అతిథులైనవారిలో 2 వ వారు. వీరినేవరు నిర్విణ్ణులైన ప్రభుత్వము వారు ౧ సం॥ కఠింజితును విధించిరి. వీరు ఇరువది సంవత్సరములకు మించని యువకులు. వీరి దేశభక్తి నిరుపమానము. వీరు మూడు 4 నెలలుకేతమున అతిథులైరి. వీరిభార్యగారు ౨ నెలల కేతము యీవార్త దేవభాగినికే తెలిపి వీరవత్సని యనపించుకొనుటకోయన స్వర్గము రాలయ్యెను. వీరి తండ్రిగారికి వీరొక్కరే కుమారుడు. భూవనస్థితిలవారు. ఇట్టి కష్టమునకు లోనయ్యవారి దైర్ఘ్యస్థైర్యములు ప్రశంసాపాత్రములు. వీరిని చిన్ననాట నుండి పెంచిన వీరినాయకత్వగారు శతవృద్ధులు. వీరియెడబాటు యే దుఃఖ కారణముగ నుండ వైన "విడుగుకంటె బెట్టిదమైన" యీవిచారమున గుములుచుండిరి.

తండ్రిగారు యీవార్తను యాధీరునకు తెలుప వైరయోగమునకు కర్తలు కామనియును ఇందుకు చింత ఎంతమాత్రము పొందనవలయు లేదనియును వాయనమ్మగారికి "శ్రీరామనామచింతనామృతము" దక్కనేర ము కీలేదనియు తాను తేజముగ నుండిమనియు చెప్పి పంపిరి. ఇట్టి ధీరుని, స్వాగ్రత్యాగుని వినిర్మల హృదయని దీక్షాపాతంతుని దేశభక్తుని పరమేశ్వరుని తేజు దైర్ఘ్య స్థైర్యసంపదల నెలుగాత.

(ఒక విలేఖకుడు)

ఒగిరాల వేంకట్రామ దీక్షితులుగారు

గొప్ప స్వాగతోత్సవము

వీరు 7-8-22 వ తేదీన పొన్నూరుకు దయాచేసిరి. వీరి కార్య తత్పరత్వమునకు ప్రభుత్వమువారు ౬ నెలలు వారి యతిథిగ యంగీకరించె. వీరు పూర్తిగ మనుగుడువుచేసి దయాచేసిరి. యీనెల 5 వ తేదీన రాజమండ్రి విడిచిరి. పురమాములు భజనలతోడను, బావాభజాత్రితోడను వీరిని యెదుర్కొని గ్రామోత్సవమును జరిపిరి. నుమారు 50 కందలమంది యీ పుత్సవమున పాల్గొనిరి. వీరు 40 పానులు తగ్గితి. చాల చిక్కిరి గాని యీ కష్టమున యువకునికే యుండిరి.

స్వాగతోత్సవమునకు జవాబిచ్చుచు ఈ గ్రామము నుంచి స్వాగత్యయ్య యుద్ధయన పట్టుబడినవారిలో తాము ప్రథమములనియు, యుద్ధ వైనికులుగ బయలుదేరినవారిలో వారణాశి వీరరాఘవస్వామి, పాతూరి చిట్టికోసయ్యగార్లు జామీను యిచ్చిరనియును వీరి స్థానమున తాములూరు శివరామయ్య, కుందుర్తి వెంకటనర్సయ్యగార్లు నిలిచి పరిక్షకు ఆగిరనియు (వీరు మొన్నటి గుంటూరు గడవిడలో పట్టుకొనబడిన 208 వాలంటీర్లలోనివారు.)

చెట్టున ఫలిందిన పండ్లు అన్నియు ఫలమునకు రావని యాను యీ స్వాగతవిచ్చిన పౌరులకు వందనములని ముగించిరి. స్వరాజ్యయాత్ర సాగించి దయాచేసిన యీ నాయకునకు పరమేశ్వరుడు దైత్యస్థైర్యముల నొసంగుగాక. (ఒక విలేఖకుడు)

నెల్లూరు

బుక్లెచుకుగతు గోవులను చంపకుండుట?

4 తేదీ అంగళ్లు 1922 నాడు మహమ్మదీయులకు బుక్లెచుకుగ గాన ఆదినము ప్రార్థన 9-80 గంటలనుండియు నమాజునకై నెల్లూరు గవర్నమెంటు బ్రయనింగు స్కూలుకు వెనుక నున్న పటానీ మసీదునకు వచ్చుచుండిరి. 10-80 గంటలు ఆయ్యేటప్పటికి నుమారు 3000 జేలకు వైగా నమావేళమయిరి. అట్టి సమయము కిలాఫత్ కార్యదర్శి మహమ్మద్ రహింతుల్లా సాహెబులు ఖడ్గదరును గురించి ఉపన్యసించిరి. సహాయ కార్యదర్శి కొట్రా అడిశేవయ్యగారు గోవధను గురించియును, జీవహింస మహాపాతకమని పీఠిని గురించి ఉపన్యసించిరి. కభ్యు లందరును వఖచేతు మని ఏరముఖముగ చెప్పిరి. నమాజుచేసేకొని గృహములకు వెళ్లిపోయిరి.

అనాడే శుక్రవారము గాన 1-30 గంటలకు శిఖరంవారి వీధిలోనున్న జుమ్మామసీదునకు 500 మందికి వైగా నమాజునకు వచ్చియుండిరి. అడిశేవయ్యగారు కిలాఫత్ను గురించి ఉపన్యసించిరి. ఇదే ప్రకారము ప్రతిశుక్రవారమును యీ మసీదునకు సభజరుపవలయునని సభ్యులకు అడిశేవయ్యగారు హెచ్చరించిరి. (ఒక విలేఖరి)

తిరుపతి గాంధీవిద్యాలయము.

తిరుపతి గాంధీవిద్యాలయము 1921 నుండి జనవరినెలలో ఈపురజనుల సహాయమునకు స్థాపించబడినది.

శ్రీ మహాతు ప్రయాగ దాసుజీ వారు మాయందు దయయుంచి ధర్మశాలయందు ఒకభాగమును మారు బాడుగ తేకుండ నిర్మించిరి. విద్యాలయస్థాపనయునకు గొప్పచునకుచేసిన మహనీయులయందు కొందరు శ్రీమహా తిరుమలశెట్టి శ్రీ వాసులు శెట్టిగారు రూ. 100-0-0 సీ. దొరసామయ్యగారు నెల ఒకటికి రూ. 25-0-0 చొప్పున మూడుమాసములకు రూ. 75-0-0 విరాపాక్షగురునాథంశెట్టిగారు రూ. 50-0-0 మాడభూషి మెకంకల్లమ్మచార్యులు రూ. 50-0-0, బుగ్గమ త మహాతువారు రూ. 30-0-0, మరియు గొప్పనర్తకులును న్యాయ వాదులును శక్త్య ను సారంబు గ రూప్యబులిచ్చిరి. కొందరు భాండాగారమునకు పుస్తకములును వలసిన సామగ్రిలును వినియోగముచేసిరి. అనేకులు బాలురు ఈతరుణంబున విద్యార్థులకు విద్యుత్తప ముద్రులయి సాధ్యముకొనిరి సహాయము చేసిరి. ఇట్లు 5, 6 మాసములు గడచినవి. పిదప విద్యాలయపు సభా యందు అనేకకష్టములు ప్రాప్తించినవి. శ్రీమహాతువారు విద్యాలయమును ధర్మశాలయం దుచుటకు నియతకొనక శాలను విడిచిపోవుటలు ప్రాప్తించుటయు నుచి తంబుగ సహాయంబు చేయుచుండినబాలురు వేయినదలచుటయు తర్వాత సుబరంబులిచ్చి ఉంచుకొన్న ఉపాధ్యాయులును సభా అధ్యక్షులును ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను దెదరించుటయు, అది చాలక అట్లు జడియకయుండిన యొక అయ్యవారియొక్క సభి ఫిరేటును రద్దుచేయించుట మున్నగు బాధలన్నియు పడి నిలయుము గట్టిగా నిలిచినవి.

ఇప్పటికి నుమారు 60 బాలురు ఈ గాంధీవిద్యాలయము నందు చదువుచున్నారు. బడియన్నతో అంతగా స్థిరత్వమును పొందక భావంతునియను భారము వైచియున్నది.

విద్యాలయ సమైక్య బహుభుక్త లెక్క

మొత్తము	777-15-2
రాట్నములు జమ్మటవల్లు	890- 2-7
పుస్తకములు	19- 3-0
చిల్లరదాన	8-11-8
భర్త	మొత్తము 1191-0-0
అయ్యవార్లకు	409-15-9
రాట్నములు	428-11-0
బాడుగ	121- 0-0
పుస్తకములు	79- 9-8
చిల్లర	126- 1-6
భర్త	మొత్తము 1168-5-6
మిగత	22-10-4

తిరుపతిలోనున్న విద్యాలయములోను 8 రాట్నములు ఉచితముగా నియమింపబడియున్నవి. 4 రాట్నములు నారాయణవరం విద్యాలయములో నున్నవి.

క. రాజగోపాలాచారి

నిజాంరాష్ట్రాంగ్ధజనసంఘము, హైదరాబాదు.

నిజాంరాష్ట్రములోని యాంగ్ధులు

3౧ మహారేఖ ౧౩౩౧ (౬-౨-౨౨) ఆదివారము నాడు సాయంత్రము ౫౦ ౬-౩౦ వేళ రెసిడెన్సీ బహారులోని శ్రీ కృష్ణ దేవరాజుల యాంగ్ధభాషా నిలయమందిరమున, నీసంఘము పక్షమున రెండవ యువన్యాససభ సమావేశమయ్యెను. మందిర మంతయు నిండియుండెను. ఆరంభమున మ. రా. మల్లాది లక్ష్మీనరసింహారావు గారు బ్ర. శ్రీ కొలచలముల కృష్ణసోమయాజులు ఎం. ఏ. ఎల్. టి గారిని సభాధ్యక్షులుగా నుండగోరిరి. దీనికి మ. రా. అదిరాజు వీరభద్రరావుగా రామోదించిరి. అధ్యక్షులు కొంతెము ప్రసంగించిన పిదప మ. రా. మాడపాటి హనుమంతరావు గారు, ఆంగ్ధదేశ చరిత్రమును నాల్గమాటలలో శెప్పి ఇప్పటి నిజాంరాష్ట్రాంగ్ధులు విద్యావిషయమునను, ఆంగ్ధభాషా విషయమునను, పరిశ్రమలందును, ప్రభావిత జీవనమునందును తమ సోదరులగు మహారాష్ట్రాంగ్ధులకంటె చాల వెనుకబడి యుండుటను జూపి వీరి యభివృద్ధి కల యవకాశములను సూచించిరి. తరువాత మ. రా. పాశ్చిమోద్యోగారు ఈ రాష్ట్రపు ఆంగ్ధులలో గల గొప్పలోపము (అబ్బా) మాడన ద్రవ్యముల యుపయోగమునయు, దానిని వదలింప యత్నము చేయవలసినయు ఆంగ్ధభాషను వృద్ధిపరుపవలయుననియు విశదీకరించిరి. పిమ్మట, మ. రా. శేషచార్యులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు ఇచ్చటి యాంగ్ధుల స్థితి శోచనీయును నున్నదనియు, వారియభివృద్ధికై ఏర్పడిన సౌకంభ్యమున నందరును చేరి కృషి సల్పి బాగుపడుట విధి యనియు నుద్ఘోషించిరి. తదుపరి అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసముల విమర్శించి, ఈ రాష్ట్రమునందలి యాంగ్ధులు తమకుగల మంచి యవకాశముల నుపయోగించుకొని భాషాభివృద్ధి ఇతర విషయముల యభివృద్ధిని జేసికొనవలయునని ప్రోత్సహించిరి. అనంతరము మ. రా. అదిరాజు వీరభద్రరావు గారు సభాధ్యక్షునకును ఉపన్యాసకులకు ప్రేక్షకులకును, మందిరము నొసగిన శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంగ్ధభాషానిలయము వాకిని వందనము లర్పించిరి. నుమారు ౫౦, ౩-౦ కి సభ కలతాశధ్యులతో ముగిసెను.

(మం. నరసింగరావు)

(సహాయకార్యదర్శి)

పాలకొండతాలూకా కార్యసంఘసభ

అవసరసభ ఈనెల 2 వతేదీన వావిలవలలో సమావేశమై ఈక్రిందిశీర్షకములను గావించెను.

(1) 3౧ తేదీమెయిలులో శ్రీజగన్మాథమునకు పయన మగుచున్న దేశీయనాయకులకు సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు ఈసభవాడు తీర్మానించుచున్నాడు.

(2) చిత్తూరులో జరుగనున్న ఆంగ్ధమున సభలు కలకత్తా కాంగ్రెసు సంఘసభాసంతరము నెట్టెంబరునెల అఖరున జరుపుటకున్న సభాపతిస్థానమునకు బారిష్టరు లక్ష్మీనరసింహంగారిని (వారాణసి) శ్రీయుత నాగేశ్వరరావుగారిని, నారింగ్స్ త్రిశరావుగారిని ఈసభవారు నూచించుచున్నారు.

(3) 25 మే తేదీన విశాఖపట్నంలో జరిగిన జిల్లా సంఘసభ 5 వతీర్మానములో నిబంధనలు పాలకొండతాలూకా జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి ప్రస్తుతపరిస్థితులలో భంగకరము గావున తాలూకాలో ఖద్దరు పరిశ్రమయు, జాతీయవిద్య తగినంత వృద్ధిచుగునకు స్వరాజ్యవిధి సామాన్యచంచాలనుండి భాగములను తిరిగి యీసభవారు తీర్మానించువరకు నెల్లించుటకు వీలు లేదని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(4) జూలై 26 వ తేదీనాటికి జిల్లా కార్యసంఘసభ రెండవతీర్మానమునందలి, వెనుకటి కోకాభికారినిద్ద నున్న నిల్వధనము వాతలచే జాతీయవిద్యకు ప్రత్యేకింపబడునదిగాక, ముఖ్య జిల్లాసభలో విద్యాసంఘమువారి నివేదికను చర్చించి నిర్ణయించు వరకును తద్దశమును వెల్లించరాదని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(5) ప్రస్తుతము దేశమునం దంతటను ప్రభుత్వవిప్లవభావము వివిధరీతులను వెచ్చుచునుచుండుటచే ఆంగ్ధదేశీయనందంతటను 25 నెలలందు కాంతివైరితులను దళములగా శిర్పరచి విదేశ వస్తువులతోబాటు బ్రిటిష్వస్తువులను సూర్యాబిమాన్యులగు స్త్రీలను సాగించవలయునని తీర్మానించుచున్నారు.

(6) కల్లంసాసలు పాలకొండలో 21 వతేదీన జరుగును గాన అనాటి గ స్త్రీకి తాలూకాజిల్లాకాంతిభటులందరి తిప్పుక రావలయును.

7. రాజాంబోని వ్యాజువాసులు ఇదివరలో వాదనము చేసినరీతిని తాలూకా ఖద్దరవిధికి భగము నిర్దుటమును, పాట్లలచే యిప్పించుటయు, ప్రతి నిల్వజేసి. తాట్లముల యభివృద్ధికి తోడ్పడుటయు ముఖ్యకర్తవ్యులని వారిని ఈసభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

తిరుపతి వంటి

లోకమాన్యని ద్వితీయ వార్షికోత్సవ పర్వదినమున, రాజాంబోని, వావిలవలలోని కాంగ్రెసుసభ్యులను జేర్చుట, ఖద్దరువస్తువుల నముట్ట పూజాపార్వలు జరుపబడెను.

ముందుసభ రాజాంబోని నెట్టెంబరు 2 వ తేదీన జరుగును.

విన్నాపగడ రామమూర్తి కార్యదర్శి

వెల్లూరులో కాంగ్రెస్ సభలు చేశ నాయకులు

హాట అప్పారావుగారు రైలులో పోవునపుడు, కాంగ్రెస్ కేంద్రం అనేకలు వారి వెళ్లిచూచి వారను లేచి భద్రగను భరంపుడని కొన్ని మాటలకు హిందీభాషలో బదులకు తెలిసి, వారి కాంతమూర్తిని చూచి బదులు భరమానంద భరితులైరి.

గత 21 తేది రాత్రి, వెల్లూరులో ప్రభుత్వం పోవుచున్న తెలిసియుండెను. ఆకాశం వెల్లూరును దిగవలయుననియు, హిందూమతాన్ని ద్వైత్యతకు కొంత దృఢము చేయుననియు తెలుపుకొనియుండి, వారు నిలుచుటకు వీలులేదని ఎరిగి, తుదకు, పోవునపుడు రైలువద్ద కలుగు ఆనకాశములోనే, మా సన్మానమును కొంత అందిపోకలసిందగా చేసుచు, తంతివార్తను పంపుకొనియుండి, రాత్రి 2 గంటల వేళ రైలువద్ద విశేషజనము చేరిరి. సన్మానప్రక్రమము అప్పుత్రందియుండి, వారికి వివాహగమననియు, తేపకలనియు, హరిశ్చంద్రులవారితో కలుగు సన్మానప్రక్రమము, నాయకులందరేను, వారి నేటి వారితో ఇక్కడను. సన్మానప్రక్రమము, నాయకుల కంటకు తెలియ కిగు హిందీభాషయందు వ్రాయబడిన. వివాహమునకు ద్వైత్యత నాయకులు తమకు దర్శనమిచ్చుటచేయుటకై నాలుగు నిమిషావధివరకు గాక! వారికిల బహు శాస్త్ర ధురంధరత్వమే కారణముగాని, నేరుకాదు.

కొ. పార్థసారథి అయ్యంగారు,
కార్యదర్శి.

విజారాష్ట్ర వ్యవసాయాద్యమము

పదిదినుల క్రిందకు వాస్తవికతలలో నేను వైయద్యమమునుగూర్చి వ్రాసిన విషయమును చదివినవారు పలువురు, ఆయుద్యమమునుగూర్చి కొన్ని వివరములను తెలుపుచు వ్రాసియుండిరి. మిగుల సారవంతమైన భూమి అనేకవల యెకరములు కల పది తెలియుచున్నది. అయినను అచటి నిజీనమహాయములు, జనసామర్థ్యము రహితము అగోచ్యము మొదలయిన విషయములను గూర్చి అనుభవజ్ఞు లెవరైనా పోయిచూచిన వెనుకగాని తగినవివరములు తెలియవు.

నీటి సదుపాయములకు ఎవరైనను మంచియొనర్చు కలరా; నది, చెరువు, అరటి, తమలపాడలు, పసుపు, మిర్చి, మొదలయిన విలువగల వైద్యులు అనుజూలమైన భూమి, నీరు ఎచ్చటయున్నది తెలిసికొనవలయును.

వైజారాష్ట్రమందు వ్యవసాయపుపనులకు కూలీలు అనేకవోలెదని తెలియవచ్చుచున్నది ఎచ్చట అధికముగా నున్నారో, ఎచ్చటనుండి ఆప్రదేశములకు తీసికొనిరావలెనో మొదలయిన విషయములను కూడ తెలిసికొనవలెను.

ఆప్రదేశములలో కూలీలు తక్కువగా నుండెనుటచేతను యంత్రసహాయముననే ఆమెరికా, ఆస్ట్రేలియాలలోవలెనే కృషి సలుపుటకు అవకాశము లుండవచ్చును. అది ఎంతవరకు గలవో పరిశీలించవలెను.

రయలుమార్గమునకు గాని, అభవా మంచికోర్డుకు గాని సమీపము చున్న భూములే అనుజూలమైనవి. ఈవిషయమును బట్టికూడ స్థలవిభజనచేయుట యవశ్యకము.

వైజారాష్ట్రములో ఆగోగ్యమైన ప్రదేశము లేవో వాగ్రతగా నిర్ణయించవలెను.

కనుక ని ఆంధ్రులన్నింటిని బాగ్రతగా పరిశీలించగలిగినవారు ఒక క్షణం ఆచచ్చటికి పోయి చూచి రావలయును. నన్ను పోయి నమ్మి కొందరు కొరుచున్నారు. కాని నాకు కుమయము లేదు. ఈ కోరిక నెఱవేర్చుటకై ఏలూరు చేరువలయునో! అచ్చట భూములను సంపాదించగోరువారు నాకు వ్రాయవలెను.

సర్వాధికము } దరికి చంచయ్య బి. ఎస్. సి.
7.8.22.

తెరువూరుతాలూకా పోరులకు విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్మునందు నిరాకరణోద్యమమున గంపలనూడె ము కుమారజమింబారుగారు శ్రీ కెంకట కృష్ణాచార్య బహద్రుగారి నిరంతర కృషివలన మన తాలూకా ఆర్థిక పనులకు కలిగినది. ఏకైక ప్రతిభ నిలువజెట్టు నవకాశము నేడు మరల మిగుల లభించుచున్నది. గతవర్షము ఆగష్టు మాసమున జరిగిన కల్లవేలముల సందర్భము స్ఫురణ కుచ్చుకొనును. శ్రీకుమార రాజుగారి గాఢ ప్రయత్నము ప్రభుత్వోద్యోగులకు మహా కృత్యమును పాదుల కధిక ఆశోక్త్యామమును గలగజేసి వేలముల కాలము నిష్కలప్రద మొనర్చుట మిగుల మరపునకు రాదు. ఆనాడు చిరకాలమునుండియు తమకు కలవృత్తియను పూర్వార్థి ప్రాయములను కడపట్టు వన తాలూకా ఈడిగ సాదరము జూపిన త్యాగమత్యాసనందము ప్రథమమున యట్లు వృథాచేయబడియు శ్రీకుమార రాజుగారు నుండలేతర ప్రాంతముల పర్యటమున నుండ తిరిగి వేలములు జరిగినను ఫల మత్యల్పము మాత్రమే గలిగినది. ఆ ఆత్యల్పఫలమునకు తోడు పెట్టెడు

జమిందారులు తాలూకా కుమారజమింబారు కల్లును తీసికొనుటకు తమతమ స్వాధీనములలోని తాల్లు ఈడలు-నీయకుండుటచే నేటికి మనతాలూకా యందు మద్యపానము (కల్లు) చాలభాగము తగ్గి విద్యా విహీనులగు నిమ్ముల సంసారములు కూటికరపు తేకుండ గడచు చున్నవి. శ్రేష్ఠరణ నిమ్ముల వాటి మన నాయకుడు ఆత్యల్పఫలమునకు గత సెప్టెంబరు నెలలో బ్రహ్మపురములో జరిగిన ఆంధ్ర మహాజన సభాధి పత్యము స్వీకరించి తిరిగి స్వగృహమును ప్రవేశించుకే ప్రయము దిగకుండనే శ్రీకాకుటము రయలువైపునలో ఆరెట్టు కాబడి వెంటనే 107 కెక్స్ ప్రయోగముచే ఒక సువర్ణరము విడిఖయిను విధింపబడి బరంపురము రామవేలూరు చెఱసాలల స్థితిగతు లరసి నేడు కడలూరు చెఱసాలయందు స్వరాజ్య ముక్తిమును జమింబునున్న విషయము నిరలెరిగినయే. గత వర్షము స్వరాజ్య తత్వమువారిది ప్రయత్నము మన తిరువూరులో వెల్లడియైన కల్లవేలము కోజుతిరిగి యీ వర్షమునవచ్చినది. తేపు 16 తేదీన మనతాలూకా కల్లుపాటలు జరుగనున్నవి. మద్యపానమును గురించి దేశ నాయకులు. ఇందు మహాత్ముడు నెన్నియెన్ని ఆసర్థకములలో నిరూపించి వామము వామచని మన కందఱకు చాటియున్నారు. గనుక ఆసర్థవాయకమయిన ఆకల్లును, మన తాలూకాయందు లేకుండ నేసి, ఆహింసామార్గము నాచరణలోనికి తెచ్చి మోదక స్వరాజ్యమునకుగా ఎఱవాడ చెఱసాలలోనుండి అహింసా నిర్భూతములనే జమింబుచ్చు శ్రీ మహాత్ముగాంధి నిర్మలమృదయమును సం తో మ పెట్టు. యు ఒక నెలలో పాటలలో తమ కారాగాంధీనమును విడచి కార్యరంగమున ప్రవేశింప నున్న శ్రీకుమార రాజుగారి నానందపెట్టుటయు మనభ్యుత్థి యున్నది. కల్లు నిరకలనే త్రాగించి వారల ధర్మబాహ్యులను చేయుట మిక్కిలి పాతకమని యెరింగి కల్లువేలములనాడు తాలూకా పోరులు అందు ముఖ్యముగా తగ్గ మహాత్ములు దీక్షా బద్ధులయి కల్లుపాటల స్మరణకు తెచ్చుకొనకుండురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

గుంటూరు ప్రతాపరుద్రయము

5-8-22 తేది మా పురంబున తెనాలి శ్రీరామలింగ సభ వారు ప్రతాపరుద్రయ నాటక రాజమును ప్రసంగించిరి. యీ సమాజములందరు హూదాంధ్రభాషాభిమాను లగుటయేగాక, గొప్పగొప్ప పరిశులయందు దాతలై నై సంఘమున స్థాపించి వీరలకు వోడ్పడుచుండెదనివినుట కెంతయో సంతసి చుచున్నారము. గడచినరాత్రి నాటక ప్రదర్శనమునకు నేను మొదట తెలుపేరుటలో కొంతతడవుమాత్రమే యుండి పిమ్మట వెళ్లిపోవనను తలంపుతో నాటకమునకు పోయియుంటిని. యిసుక వేసిన రా లనిజము మామెరుగ వచ్చియుండిరి. అందు నాసరసన గూర్చుండినవారలు కొందరు రసికులు, నాటకాంతమున నా యభిప్రాయము వెల్లడింపచుని గోరిగి గాని, జనసమూహమున కాగ లేక నుమాకు రి గంటలవరకు నాటకమునవలలి రాతేక కూర్చునియుంటిని. నాటకవిమర్శనయనకు తగినవాడనే యయినను ప్రదర్శనవిమర్శనమే మాకు కర్తవ్యమనియు, యిట్లుగి మారే విమర్శించ నగుననియు ప్రేరేపించిన నాన్నే హితులయ్యాజ్ఞ మార లేక నాకుతోచినట్లు యందుమూలకముగా నాయుత్సాహము నెలిచుచున్నాడ. ప్రతాపరుద్రయ పేరిగాడుపాత్రలు ధరించిన బ్రాహ్మి పెద్దిభాట్ల కెంకటచలవతిరావు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారి సామర్థ్యమున కేమనవచ్చును? రాజువేషము మాట కేమి గాని, పేరిగాని పాత్ర ప్రదర్శించుటలో ఆయనమాసిన స్వాభావిక రజకచేష్టులు, భాష, క్రతున, తానువిలసిన నెలవులు ఆత్యంతానందకరకయ మహాదాశ్చర్యదాయకమయి, మామెరుల నా సందర్శి నేలలాడించెననుట కంతయోక్తి కాదు. తాను రాజుగా నుండి విద్యావాధునికే పుంగరము బహుకృతిగా నొంగినంతలో యీ విద్యావాధు దా యంగరమును తానే రాజువేల నుండునని పత్రికపత్తుకు వారినపురి సంభాషణయే భాషక్రతునయి కరుణారసప్రధానమయి మామెరుల నేతములకెంకట కరుణారస పూరితమయిన నానందభాషము రాలునట్లుచేసెను. మహాభగి దీనుజాతీయములు సయితము జక్కగ ప్రదర్శింపబడియె. యు గంధునిపాత్ర ధరించినవారు యల్. యం. యస్. పరిశీలించి బంగారుమునకు నెలిగారము దొడ్చుడిట్లు కడచినరాత్రి యుగంధుడయి నాటికి యుగంధుని మరుపించెను. ఆహ! ఆయన మాడ్కులు, నడవడి, భావము మొదలగు యంశములు విమర్శించుట నేనెంతవాడను. పిచ్చిపటియున్న ప్పడు, రాజునకయి కదా నాతండ్రి నిట్టియవధునపొందుట యను దీనాలాపము జూర్చునని నోటికెంకట వచ్చునరే! జాలినోదని మానవుడెవ్వడు? తన సోదరుడు రాజ్యములో లేనికతమున రాచకీయ వ్యవహారములు తన తలపయిజెట్టుకున్నతరి వలీఖానువచ్చి తనతంత్రిము నపయోగించి సంభాషించుటలో తాను ప్రకటించిన యాలోచనా భావములను వలీఖాన తంత్రిములు మిగుల నానందదాయకములు. ఒకరనకేల సంఘములోనున్న ప్రతివేషధారియు తమ కొలది సామర్థ్యమును చూపి సంతోషపెట్టిరి. యిది నామనఃపూర్వక మయిన యభిప్రాయము. కాని, రంగస్థలములోనికి ముఖమున 50 మార్పులేనిది వచ్చుట తప్పని నాయభిప్రాయము. ఇక ముందయినను మార్పుకొంచురు గాక. హరిప్రసాదరావు, కొ సకలెతు.

అప్పులు-నష్టపరిహారములు

ఇంగ్లాండునకు రావలసిన మొత్తములు	
	పానులు
మిక్కిలందలివారు	1,800,000,000
రషియా	650,000,000
తెర్కీ	1,450,000,000
మొత్తము	
3,400,000,000	

అమెరికాకు రావలసిన మొత్తములు	
	పానులు
తెర్కీయులు	88,000,000
ఫ్రాన్సు	741,000,000
ఇంగ్లాండు	850,000,000
ఇటలీ	889,000,000
పోలండు	27,000,000
రషియా	48,000,000
ఇతరదేశములు	85,000,000
మొత్తము	
2,198,000,000	

జర్మనీ ఇయ్యవలసిన మొత్తములు (నష్టపరిహారములు)	
	పానులు
ఫ్రాన్సు	3,482,000,000
ఇంగ్లాండు	1,454,000,000
ఇటలీ	660,000,000
తెర్కీయులు	528,000,000
జపాను	49,500,000
పోర్చుగలు	49,500,000
గ్రీసు, రొమేనియా ఇతరదేశములు	429,000,000
మొత్తము.	
6,600,000,000	

(ముద్రాను మొలులు.)

తృతీయ కొచ్చిక సమాకార సభ

4 వ తేదీని సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘమునకు వైస్రాయి డెంటునున్న దేశధరుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. సమాకారసంఘములు సాధారణముగ జాతీయ భివృద్ధికిని బోస్నత్వమునకును మూలాధారము లనిరి. వైతిక విహిత భివృద్ధికి గూడ కారణభూత మనిరి. అధునిక ప్రజాస్వామ్యభావ్యత్వములో ఇది యొకటినిరి. భారతీయులు గూడ ఈ భావ్యత్వములో ఒకగొప్పభాగస్థులుగ నుండుట కవకాశము గలదు. ఇండియాలో 42000 సమాకారసంఘము లకు తక్కువలేవు. సమ్యులకలన మొత్తము 16 లక్షలు రూప్యములు వచ్చును. మొన్న మొన్నటివరకు సమాకారసంఘముల స్థాపనసందర్భమున ఇండియా పరిస్థితులకును జర్మనీ పరిస్థితులకును భేదము లేదనిరి. సమానముగనే యుండెను. కాని ఈ యుద్యమమువలన జాతీయభివృద్ధి విశ్వవ్యాప్తముగ నైను. జర్మనీలో సమాకారసంఘముల సంఖ్య 47000. 80000000 లక్షల సభ్యులు గలరు. గ్రామబ్యాంకులే వ్యవసాయసమాకారసభ్యులకు మూలమని జన్మములు నమ్మిరి. వైతికవిధమున జూచినను, విహిత మూలకముగ జూచినను, గ్రామ బ్యాంకుకంటె ఎక్కువ మూల కాణము గనించెదరు. అన్ని పనులకు పరపతి అజీకారము. తీసి చేతనే విహితలాభము గల్గుచున్నది. పరపతి యోగ్యత ఆర్థిమీద ఆధారపడియుండును. ఇదియే వైతికలాభము. గ్రామబ్యాంకులు పనిని చేర్చుకొను పాఠశాలలవంటివి. ఎంతటి తక్కువ ప్రతిష్ఠిలవారు గూడ అధికమును బడయును. వ్యవహారము చేర్చుకొనును.

సమాకారోద్యమమునకు కొచ్చిసులో పెంట్రిలుబ్యాంకు పట్టుకొమ్మ. పరపతిని కలుగజేయని సంఘముల పని అంతర్వృత్తి కరముగ కొచ్చిసులో కనిపించదు. పరపతిసంఘములను గూడ నెలకొల్పవలె ననిరి. సామానులు, పాణ, పశువులను పెంచుట, వాటికి మేత, ఎరువులను కొనుట, విత్తనములను కొనుట, పనిముట్లు, తదితర వ్యవసాయ పరికరముల విషయమై పరపతి లేని సంఘములనే నియమింపవచ్చును. కొప్పరికాయలు, పోక చెక్కలు, పీచు పదార్థములు గూడ వైద్యునిలో శిశువు నరును. సంస్థానములో ప్రతిగ్రామము అభయము ఒక సమాకార సంఘమును గల్గియుండవలెను. అన్ని సంఘములు చేరి ఒక బ్యాంకుగ నేర్పడవలయును. పెంట్రిలు బ్యాంకులో ఇది నమోదు గావలెను. ప్రభుత్వమువారి యుద్యమప్రాపకమునకు చేయుత. కొ సకలెతు.

వృత్తాంతలేఖలు

తణుకు

(ఒక విలేఖనునివద్దనుండి)

8-8-1922 తాళిబుర తణుకు పురమునకు గుంటూరు నందు 7-8-1922 తాళిబుర ఆరెట్టుకాబడిన స్వత్యుండ సేవకులును మరి కొందరు చేకసేవకులును శ్రీయుత వంతు నారాయణరాజు గారు శ్రీయుత మునకుట్ల నుబ్బారాయడుగారు KCH భాగమును కాలేజీ కడకు వచ్చి విచ్చేసిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్నము కొద్ది యూరేగింపు జయజయధ్వనులతో జరిగెను. సాయం కాలము 5 గంటలకు బహిరంగంగా గాంధీవాకునందు చ-రా-రా బ్రావలలతో నారాయణరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుప బడెను. శ్రీ మునకుట్ల నుబ్బారాయడుగారు తమయొక్క ఆరెట్టువరకు జరిగిన ప్రభుత్వపునర్వలు పూసగుచ్చివట్లు జనులకు విసిరించిరి. శ్రీ వంతు నారాయణరాజుగారు పిదప వారి ఆరెట్టువరకు జరిగినవర్వలు గుంటూరు కలెక్టరుగారిగు రూపుర ఫర్దగారి ప్రభుత్వమునుగరించియు జైలునందు జరిగిన సంఖ్యలు విసిరించిరి.

వారిపిదప 7 గంటలకు కడకువచ్చు గాంధీవహాత్తుని బ్రావలలతో ఆరెట్టువరకు గూర్చియు గంధీగోపనాస్ మిచ్చిరి. పథకు శ్రీలక్ష్మణుడ విచ్చేసిరి. పథ జయప్రథముగ జరిగెను.

శ్రీ బాలయ విద్యాలయము

బాలయ విద్యాలయమునందు గృహమైన వడుకునాలు తో బనియనుల తయారుకాబడుచున్నది. మిషనువల్ల 6 సం సారములు పోషింపబడుచున్నది. ఎగువతి విస్తారముగా జరుగుచున్నది.

కాకినాడ

(స్వయీవిలేఖరి)

బక్రీదుపండుగ

7 ఆస్తు:—4 బేది ఉదయము 7 గంటలకు బాలయ విద్యాలయబాలురు యథావిధిగా ప్రార్థన జరిపినతరువాత వారలకు ఆవిద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ ములుకుట్ల పేరిడితులు టి. పి. ఎల్. టి గారు ప్రస్తుతప్రభుత్వమునకు మహమ్మదీయపాలనకును గల వ్యత్యాసమును సువ్యక్తమాటుల బోధించిరి. పిమ్మట శ్రీయుత కలెక్టరుల రామచంద్రరావు టి. పి. (గజరాతు) గారు హిందూమహమ్మదీయసమ్మేళనావళ్యకరముగూర్చి విపులముగా చెప్పిరి. నాటికి పాఠశాల మూడుబడినది.

కొట్టన్నియ మూడుబడినది.

మహమ్మదు పాపాగారు చెన్నపురిజైలునుండి విడుదల చేయబడి బక్రీదునాడు మధ్యాహ్నముబండిలో నీ పట్నమునకు వచ్చిరి. వీరు ఇక్కడనే ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు చదువుచు నాయకుల యాదేశానసారము పాఠశాలనువీడి చేకసేవారి తీర్చిదిద్దన మొలగుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు వీరి కాటుకలలు కలిపిన తరువాత విధింప దానిని సం తోషముతో నడుపుచుచి వచ్చిరి. ఖువాను సేవింప మనీషునకు పోవుయంద ప్రభుత్వసేవకు తా మహమ్మదీయములజులచే నాపు చేయబడి బంధితుడైనది యాయువకుడే. బంధుగుణము, స్నేహితులను మొదటిగవారు స్నేహనునకు వెల్లి పిరి యూరేగింపురమండమునకు తీసికొనివచ్చిరి. గునుపూడి కామోతీరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద సాయంత్రము బహిరంగంగా జరిగెను. శ్రీపురుషులు విశేషముగా సభకువచ్చిరి. సాహెబుగారును, మహమ్మదు పిలారి సాహెబుగారును శ్రీయుతులు మొదల వచ్చి తిరుమలరావు, నేదాంత కృష్ణయ్యగార్లును పాపాగారి పోషించుచు కాలెక్టరు నిర్వాణాక్రమమును గూర్చి గంభీరముగా నుపసంగించిరి. పిదప పాపాగారు లేచి తమజైలు ఆసు భవముల జెప్పుచు నక్కడికిండి మిగులపాడుగా నున్నదనియు, పనునాల్గు సంవత్సరముల యయచునెలల శిక్ష ననుభవించుచు మూర్తైన జూడక అల్లుడు ఎవ్వరో తెలియకున్న వంశదేశీయ నిర్బంధితుని ముందు తన వొక త్యాగముగా దనియు జైలునకు పోయినందునకు భయపడు చుండుట లేదనియు, ఖద్దరువిషయమై యింటింటికి పో నారంభింపనున్నాననియు, ఏదేకస్త్రములతో తనతో చేయకలుపరచిన మహమ్మదీయ పోదరుల జూచిన కన్నీరు వచ్చిన దనియు, స్వచ్ఛగుగు నుదుదాభావలలో నరగంటి నేపు మాటాడి వైర్యాత్మకములూసంగ పరాత్పరుని బ్రాధించి వికమించిరి. సభాభ్యుదయి యుపన్యాసానంతరము వందనములతో పథ ముగిసెను.

జగ్గయ్య వేట

(ఒక విలేఖనుని నుండి)

శ్రీ సెప్టెంబరు 7:—ఇప్పుటికి ఆరువదివద్దములు ఆడుచున్నది

యిరువదిరెండు మాండుగములు ఆడుచున్నది. ఇంకను మగముల వాండ్లు వచ్చుచునేయున్నార. పట్టుమగములవాండ్లుకూడా వడుకు నూలుబట్టుల చేయుటకు వచ్చుచున్నారు.

ఇచట వరియొక కంపెనీ స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. నూలు నూ చుట్టుపట్టునుంచియు, కాతవరం మొదలయినవోట్లనుంచియు సన్నె అవుచున్నది కొద్దికోబాలలో ఇచటకు కాకినాడను నాగేశ్వరరావుగారు వచ్చునని తెలిసింది.

పంటలు

ఇచట వర్షములు బాగాలేవు. చేపకాలమువలెనే ఎండలు కాయుచున్నవి. కాటకమువచ్చు కళలు పూర్తిగా కానవచ్చుచున్నవి. మా జగ్గయ్యవేటయందు ప్రజలకు నీటి బాధ ఎక్కువగా యున్నది.

యూనియన్

ఇచట మేజరు యూనియను కలదు. ఆయూనియను ఎన్నికలు నుమారు నెలక్రితము జరిగినవి. అందు పదకొండు మందివైత్యులు, ఒక మహమ్మదీయుడు జయవందిరి. తాలూకా బోర్డువారు ఒక క్రైస్తవుని, పంచము నొకనిని ఒక తెలగకుల స్థుని, నామికేటుచేసిరి. ప్రెసిడెంటు ఎలక్షను ఆస్తు పది యర లేటికి జరుగును.

ఖద్దరు

మా తాలూకా మొత్తముమీద జగ్గయ్యవేట, నందిగామ తప్ప మిగిలినవోట్ల నూటికి తొంబదిమంది అనాదినుండియు ఖద్దరునే ధరించుచున్నారు.

పంజాబు శాసనసభ

లాహోరు, ఆగస్టు 5:—మరల సభ చేడు సమావేశమైనది. పంజాబు ఆర్థిక ప్రాజెక్ట్ రెంటు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతిని లాలా హరికృష్ణ లాలాగారు రడిగిరి వస్తు చేయుచట్టుము. ఈ బిల్లు ఉద్దేశము భూస్వాములకును, రైతులకును సమానలాభములు గల్గి ఎకరిని వస్తుమలేకుండ చేయుటయే. రాజా నరేంద్రనాథ సేనగా రిబిల్లును అతిత్రిముగ నాటేపించిరి. అట్లై విస్తారము పెరుగుటకు ఒక్క భూస్వాములే ఉత్తరవాదులు కాదనిరి. కూలీలు ఎక్కువ వేతనముల నడుగుటచేతను భవనములను గట్టు పనిముట్లు ఎక్కువకు నుండుటచేతను అట్లై పాచ్చగుచ్చుయివి. కృష్ణలాల గారి బిల్లునకు సీమా, కలకత్తా, బొంబయి పోలిక లేదు. ముఖ్యవిషయములలోనే భేదము గలదు. ప్రస్తుత మీ బిల్లును మనీషేరి క్రొత్తబిల్లును ప్రవేశపెట్టవలయునని నరేంద్రనాథగారు రడిగిరి. అట్లై నిర్ణయించుచట్టుము - రెంటు రెక్యూలేషన్ - బిల్లును - ప్రవేశపెట్టుటకు ఓటులు 29 అవకూలుగను, 35 ప్రతికూలుముగ నీయుబడినది. కాన చట్టమును మావకొనిరి. నెలకై కమిటీ వారిచే సవరణ జేయబడిన పంజాబు పట్టణాభివృద్ధి చట్టము ప్రతి అనుబంధమును యోచించుటకు పూనుకొనిరి. పథ మరల చేపు జరుగును.

శాసనీయ సేరములు

సంవత్సరమున శిక్షితులైన వారిగూర్చి తిర్వను సవరణజేసెద రాయని మోల్వీముహంజ్ అలీవిస్తాగారడుగ మార్చి నో వ్యాసు మూర్తిగారు కొన్ని సేరములను పర్యాటించుచుటకు నియమించబడిరియను ఆరగరకుచో బంకిలనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి నిఘాన్నుచేయుట కుత్తిరు పీయబడెననియు శర్ బాన్ మేస్టరు గారు ప్రస్తుత సేర మొనరిరి. వ్యాయమూర్తులయెదుట వ్యాయ వాయలు వారింపలేదు. మార్చి నో వ్యాయమూర్తిగారు తమ పరిశీలనము ముగించలేదు. కాబట్టి ముహరం అలీవిస్తాగారడిగిన సంఖ్యలు తెలియజేయుటకు సిద్ధముగ లేవు. వ్యాయమూర్తి మార్చి నో గారి నిఘాన్నులను ప్రకటించరు. కాని ప్రభుత్వపుట్టుతై యవులనే వెల్లడిజేసెదరు. క్రిమిన్ ప్రొసీజ్యుకోడ్ 401 నో వక్రక్రింద చెర్యను బుచ్చుకొనుటకుగాని మానుటకుగాని సభా యుతులగు గవర్నరుకే అధికారముగలదు. తన తీర్మానమును జేయుటకు పూర్వము సాధారణముగ ఆయన ఒరులలో నలసా జేయరు. వారి యభిప్రాయములకై ప్రయత్నించడు. నిఘాన్నులను మన్నించడు.

మరిమొకతప్పు లాలాజీగారిగూర్చి యడుగ ఆయన సేవమును శిక్షను విమర్శించుటకు వ్యాయమూర్తి మార్చి నో గారిని ఏకాంటుజేయలేదని ప్రభుత్వముకడవున శర్ బాన్ గారు బడలూపగిరి.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము”

మీరు ఇల్లుకడకునే తెలుగు మార్గమును నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట వది. “సాక్షి” కృష్ణు నిమిత్త మహావిల్ల పంపించండి!
(18) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ముఖ్యగవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(6) డెనాటన్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలు వారి బహుముఖనివారికి నాకు ఆరెట్టువరమైన గుణము నిచ్చింది. ఇప్పుడు నా కావాల్సి లేదు. ఇందుకై వారికి నేను నా కృతజ్ఞతాపత్రాన్ని కనుయిన వందనములు చేయుచున్నాను.
బొంబాయి } కె. బాన్ సన్,
28-8-20 } రిటైర్డ్ మెన్ షు డిప్టి కలెక్టరు.

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టరు)

తెలుగువారికి తక్షణమే ఈ ఔషధమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక వాడు ను పూర్తిగా పోగొట్టును. కల పాకట్టురు. 0-8-0 పోస్టేజీ 0-6-0, 4 పాకట్టుకొను వారికి పోస్టేజీ ఇనాం. 1 డబ్బా ప్యాకెట్ల. 5-0-0. పోస్టేజీ ఇనాం.

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
నెం. 44 నంబులయ్యగారి పీఠి, మద్రాసు.

నవలలు

కథలు

శృంగారవాటిక - గొప్పనకల	1 0 0
వీరపూజ - గొప్పనకల	1 0 0
విజయగరరాజుల కథలు	0 3 0
చిత్రామరాజుల కథలు	0 4 0
దీర్ఘచక్రవర్తుల కథలు	0 4 0
గోల్కొండ సవాలుల కథలు	0 2 0

0-8-0 ఆకాల పుస్తకములకు తక్కువ పంపము.
కలాభివర్ధని పరిషత్తు, రాయనరం. (గోదావరజిల్లా)

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలులసాలిటి సంతోష:— సేహము, నిక్కాక, తుక్ల నట్టుము, నిగ్గుత్తుక, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి నుంచి బలమును, యశ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపాప్తిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0-8-0 (8351)

కోనాపుష్ప లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాదము. 15 కు డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జీ 0-7-0. [1] వి. పి. పి. ఆంజో, ఆయుర్వేదసమాసం, వెలిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఎలెక్ట్రిక్ లైట్

ఈ జర్మన్ సిస్టర్ దీపము సీమలో తయారు చేయబడినది. వీనిని వెలిగించుటకు ఆగ్నిపుల్ల (Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలెక్ట్రిక్ శక్తికలన మందును. డ్రైక్లను ప్రకారము చేసి దీపమునై నుండు చక్రమును త్రిప్పినయెడల, తక్షణమే ప్రకాశముగా వండును. చూడుటకు ఒకట ఆశ్చర్యముగా నున్నది జేబుయందు సహా ఉంచుకోవచ్చును. దీపము 1-కి రూ 1-8-0.

జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు 232, మదరాసు.

ఆగరితలహామ

రు 116 లు బహుమనము

మీరు, దగ్గు, ఒంగుపు, ఉబ్బసము, మొదలగు క్షేష్ణ వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అపూర్వముగా పనిచేయును. 1 నెల కోబులకు ఎటువంటి ఔషధముగో మైనను పూర్తిగా నివారణముగను. వీనికి పథ్యములేదు, వారంగోబులలోనే చాలా భాగము దీనిగణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపియెడల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట నైన వ్రాసిన బహుమనము తీసికొనెదము. వారంగోబులకు సోపకు వండుకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు ఆగును. 1 నెల రోబులకు రు 4-6-0 లు ఆగును. కాకలసినవారికి కేటాగు ఉచితము.

మేనేజరు

శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం
కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరజిల్లా.
(213)

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి

(1045)

కలరాజ్ వ్యాధిములు

మాకలరామందులు అనేక మునిసిపాలిటీవారిచే పొగడబడియున్నవి.

ఈరాజధానిలో ఈకలరావ్యాధికై యుపయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకలరామందులు

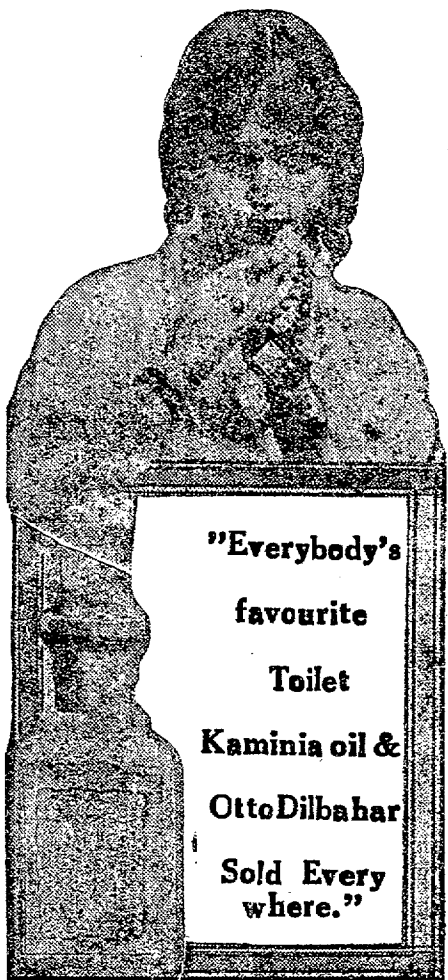
శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమహించెను:

1045-3

మామందులు కలరాజ్ కలరా లేదనియే నమ్మవచ్చును. మేము అనేక వేలజనలకు ఇచ్చిచూచి దీనిమహిమను తెలిసికొని యున్నామనుట అతిశయోక్తిగా నెంచకూడదు. పసిబిడ్డలు మొదలు వృద్ధులకంటె అందఱకును, గర్భిణీ స్త్రీలకు కూడ వీనినుపయోగింపవచ్చును. ఇతరమందులవలె నివి మూత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్గుణములకు వోటివ్వవు.

కర్పూరాద్యరిష్టము 6 బెన్సుల సీసా ర్పు 0-12-0 } కలసి ఒకనెట్టు ర్పు 1-2-0
విషాచి సంజీవని మూత్రము 12 } 0-6-0

తంజివిలాసము. పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారప్ప వీధి మద్రాసు.

"Everybody's favourite Toilet Kamini oil & Otto Dillbahar Sold Every where."

వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుస్వస్థితో ఉండి రాకమానకే త్వరపడుడు. ఉడికవచ్చుట వెంట్రుకల పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పొడవవును.

అంతవరకు రానీయవద్దు.

నడక

కొమినీయా నూనెను

చాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది వెంట్రుకల నేడవది.

వెంట్రుకలు పెట్టి కోగ మున్నును, కోగ మున్ను మున్నును, యాది నివృత్తిపరము.

వెంట్రుకలు చిట్టుట కాని, గురుడుగ గాని యుండదు.

దీని వెంట్రుకలు కురుల యెచ్చటి మెత్తనమాను గర్భిణీ పట్టుకల నుండి మెరుయుచుండును.

ఈ కోగమనే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంట్రుకలు వెంట్రుకల వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కొమినీయా నూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది జేయును.

ఇది బుడ్డి 1-2 ఒక రూపాయి. వి. సి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

బుడ్డి చోటలలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము

నిగ్రహించబడుచున్నది.

ఇది వందల లక్షలకు రందరివెట్టబడినది. వరకు లక్షలు

కానివరకు గూడ దొరకును. శ్రేష్ఠ,

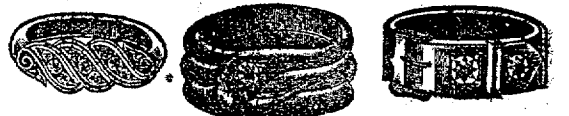
సోపా యెంట్లు:—

అంగ్లోయిండియన్ డ్రస్సు అండ్

కొమికలు కంపెనీ,

(128) 155 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, నాటకములందు, ఇతర శుభ కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు లేగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములుచేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, ఆర్డర్, సీలు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి నగలు తయారుచేయుచు అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నది తృప్తికరముగా లేకున్న వాపసు తీసికొని నైకమిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలల్ కంపెనీ,

(191)

13/283, చైనాబజారు, మద్రాసు.

(3081) "కత్తికట్టలు"

కత్తికట్టి గర్భిణీ జము పొడుగు ౫.వి. సాగవైస.

1-2 రూ. 4-8-0.

డబులు కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులవేరే వలయునారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను. వి. మెకలేన్వర్సు లండన్ కో

కట్టర్స్ ఆండ్ లాక్ మేకర్స్ లిం.

పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

కెల్విగ్రాఫీక్ ఆర్డెను: "ఇండిస్ట్రీ" పెద్దాపురం.

కుష్టురోగనివారిణి

యోగ్యతాపత్రములు (873)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను ఆనుమానముతో వ్యాధిని యేల వృద్ధిపరచుకొనెదరు? నేను 18 సం॥ ములనుంచియు నాన్నేహితులు కొందరు 5, 6 సం॥ ముల నుంచియు, కుష్టుమగ్నవృక్షానములేని పుచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. వీరి "కుష్టురోగనివారిణి" నేనించి రోగవిముక్తులమై చాలనుభుముగా నున్నాము.

యన్. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంటేరు కృష్ణజిల్లా అష్టాదశ కుష్టురోగములను, కుదుర్పుటలో దీనినిమించిన దివ్య వధము లేదు. గుణములేదని బుజువుచేయువారికి 116 లు రూపమానము. "మాకుకుష్టురోగనివారిణి" ఘనతనివి మాయ కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. జాగ్రత్త. ఒకనెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు డబ్బా ర్పు 6-0-0

1 ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

కొత్తపేటపొట్టు (గోదావరి జిల్లా)

గృహనిర్మాణము 109

కృష్ణ, గుంటూరు, మైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత పడకలమీద గంగూనునుంచి. పేట కలన తెప్పించుటచే చతుకగా ప్రకృష్టమైన, పేటహనులు కమ్మల, దూలములు, రవునతుండ్లు చిల్లరగానున్ను, పర్తలకుటోట ధరలకున్ను విక్రయించుచున్నాము. చెన్నపట్టణం రేట్లకంటె మా రేట్లు తక్కువ, రయిలు చార్జీలు కూడా తక్కువ నుండును, కావలిస్థి వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. నుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి, పేట కలనరేట్లు, కావలి.

జ్యోతిష రహస్యము

ప్రపంచము దెల్లదలను మిక్కిలి ఖ్యాతిగాంచి యనేక యోగ్యతాపత్రములను, స్వస్థిశీట్లును పొందిన ప్రాఫెసరు ప్రకాశకాళరావుగారిచే రచియింపబడినది.

ఈ పుస్తక మెల్లవారికిని బోధపడుటలుగా చక్కని తెనుగులో వ్రాయబడినది. ఈ పుస్తకము చదివిన ప్రతినొరుగు యితరులసహాయములేకుండ తమంతటా మేజ్యోతిష్టులగుదురు. ఇట్టిపుస్తకము ముందెన్నడును ప్రచురింపబడలేదు. ఈ పుస్తకములో ననేక జ్యోతిషరహస్యములు, అనుభవ యోగములు జ్యోతిషములకిదివరకు తెలియనట్టి మాంశములు కలవు. ఒక్కసారి చూచినవైని వ్రాసిన సంఖ్యలు నిజమని మీకే తెలియును. ఒకప్రతి వెల రూ 2-8-0 లు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

కళింగ జ్యోతిషనిలయము వోడవరం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ప్రకటన

కురుక్షేత్రసంగ్రామము.

1922-23 సం॥ ఇంటర్మీడియేటునకు పరీక్షయ గ్రంథము. ఇందు బొంబేపల్లెట రాజ్యాధికారము తెమి నిర్ణయింపబడినది. వెల రూ 1-0-0.

శంబుకవధ (నాటకము) (ఉత్తరరామచరిత్ర)

రామాయణముపై నర్తకవృత్తమున విచర్చనము. ముప్పది పుటల పీఠిక.

రామాయణ యాధికాలము నిర్ణయింపబడినది. వెక్కువ నూతనాంశములు సవిమృశముగా వెలువబడినవి. రామాయణకథ నెఱిగినవా రెల్లం జదువదగినది. వెల 0-12-0.

వలయువారు: రైతు ప్రెస్, మారిస్ పేట, తెనాలి. (గుంటూరుజిల్లా).

మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు మహామ

తద్యము లేదు. పిచికారీలో పక లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు పూటలలో మామము. స్త్రీలకును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజవధము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-6

కారిబాసవము. సవాయికి సీసా 1-0-0
సారస్వతాష్టము బుద్ధి హెచ్చించును సీసా 1-0-0
ఆరవిరాసవము పిల్లలకు దివ్యామృతము సీసా 1-0-0
ఉశిరాసవము రక్త పిత్తమునకు సీసా 1-0-0
భృంగామలక తైలము తలంటులకు సీసా 1-0-0
విరేచనకటి మూత్రకోక విరేచనమగును. 0-8-0
సన్ని సాతలైరవి తులము 1-0-0
బడబాసలకటి పరిణామకూలకు 0-8-0

గంధర్వ ఫార్మసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)